

311405

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 8-వ తేది బుధవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

No. ౩౩
సంచిక ౫౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోరముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, బోట్లబోగొట్టును.
బొణకుల భేదించును వాపుల మాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర,
మంసలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నమ్మకము కల్పితేడు మోసములేదు

మై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించు తగినవి.



స్త్రీలు
పురుషుల
చేతి గా
లుసులు



వారీమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలుకల మాల బంగారు గొలుసు, ముంజేతి గడియారము గొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్ల ఉంగరములు, వంటిలు, వడ్డ్యాణములు, మోపులు అన్ని రకముల చేతి వగలు మావద్ద సిద్ధముగా
నున్నవి. లేనివి అర్డర్ రిచ్చిన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీమచెండికి పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వైశా బహారు రోడ్డు, మదరాసు.

హైద్రాబాద్ ప్రెస్సు, ఫినిషింగ్ ప్రెస్సు, కాటన్ జిన్నులు, (సింగిల్ డబుల్ రోల్స్),
కాటన్ సీడ్ ఓవనరులు, స్టీమ్ ఎంజనులు, రైన్ హాల్లులు, పంపులు, బాయిలరులు, ఎలక్ట్రిక్
ప్లాంటులు, ఆయిల్ మిల్లులు, చక్కెరచేయు మెషినులు, షుగర్ కేక్ క్రషింగు మెషినులు
మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా స్టాకులోనున్నవి. యివిగాక బ్రిటిష్ బ్రిల్లి లక్ష్మి క్రూడు
ఆయిల్ ఎంజనులుకూడ మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. వీటికి హిందూ దేశములో మేము
సోల్ ఏజెంట్లు.

Head Office:—Calcutta.

Branches:—London, Bombay,
Lahore, Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co.,

Engineers, Machinery Merchants &
Government Contractors,
8, Sembudoss Street, G.T. MADRAS.

గూఢములలో శ్రేష్ఠము. బజారునందరి రకములన్నిటికంటె మేలైనది. వెలలో సరసము.

రాజేశ్వరీ బొర్రా క్షు సబ్బు

చర్మ వ్యాధులకు వజ్రాయుధము

పైసపువత్తులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజెంట్లు కానలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ

మేడ అమృతము

చెన్న పట్టణము, చిత్రాద్రి పేటయందు స్వంతువారి ఆగ్ర
హారములోనుండు నెం 2/6. ఖను మేడఅమృతమును. యింటికి
సరాస 8. నెల, 1-కి రు 100 లు బాడుగ వచ్చును. సంగరము
1-కి మనసిపత్ పన్ను రు 120 లు మాత్రమే. యితర వివర
మలకు పైన తెలుపబడిన విలాసమునకు వ్రాసుకొన వలెను.

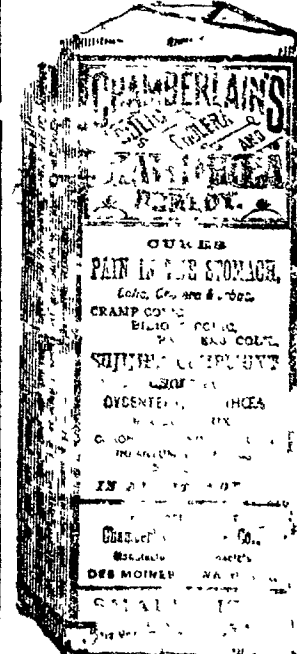
కె. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి,
స్వంతవారుడు.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

4-7-25 శనివారమునుండి 10-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అంబు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రవర్తనము గలదు.

పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోల్ టం షు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (2 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.



చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి
అతిసార
నివారిణి (2)
ఈ ఔషధమును
నేదించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి
అతిసారము, శూలనొప్పి
వేగు సంబంధమైన వ్యా
ధులుమున్న గునవి అత్య
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలోవిక్రయ
మును గూర్చుకును. 33

సర్వకార్యకమము

దేంగాలు యెంతవరకు నిర్వహించెను?

హాదేశ దేశాధిపతి గాంధీజీగారు వంగదేశ పర్యటనము గొప్ప యింట ప్రాయమున్నది.

దేశ యాభివృద్ధిలో యిదివరకు వ్రాసినవానిలో ఎవరికే యుద్ధవేదిక వారికేమిదో యింతవరకు ముఖ్యముగ వ్రాయవలసినవానిని యెంత ప్రాయమున్నాను.

నూలుచందా - ఖద్దరు

సత్రం లన్నింటియందును యిప్పుడున్న కాంగ్రెసు పక్ష త్వవద్దలికి వారైనవని మాచూలు గానించుచుండ దేంగాలు లోగాంధీజీతో మాట్లాడ వచ్చిన వారెవరుగాని ఆమాట యెంత దుండుట ఆశ్చర్యముగ నున్నది. కాని ఒక మిత్రుడుమాత్రము ఖద్దరు ఉద్యమమును గొప్ప ప్రశ్నపరంపరతో వచ్చెను. ఆయన యిట్లున్నాడు.

"మహాత్మాజీ, మనము ఇదివరలో జేసిన తప్పు చేయుచున్నాము. 1905 నుండి 1908 వరకు అట్టుచక్కలతో యిట్లుగ జేసెమి. కట్టెల తేదెవుగ వదిలిపోయెను. మనము మరల నిష్కడ చేసిన తేరుబడితిమి."

"మీరు మొదటి స్వదేశీ ఆందోళనమును యిప్పటిదాని నో బోల్చుచున్నారా? మనకిప్పుడు ముందుకు సామానాలేవని యు గాంధీజీగారు పనిజేయుటమాత్రమే కలవనియు మరచుచున్నాను."

"అదివాడు చెలియును. కాని, అయ్యా, కట్టుబాటులే వంటి."

"క్షమించండి, మీరు విషయము లేమియునుచెలియదు, దేంగాలు, తమిళనాడు, నుజురాతూలలో మంచి కట్టుబాట్లున్నవని చెలియునా? ఖాదీ ప్రతిష్ఠానము, కోమిల్లలోని అభిమానమునుండి సుస్థాపనలు వచ్చిపోవడమాయరా?"

"కాని వారికి మాత్రమేట్లు జరుగదు? మనమే యెదో అలెచున్నవిమిద బ్రతుకుచు మనమువలె నితరుల తప్పులను పనిజేయుచున్నాము. ఇట్లు యెంతకాలము గడువగలదు?"

"ఎంతకాలమా? మనమింత యంతయుగూడ జెల్లిజే. మన యువకులకు పట్టుటల లేనవలెందరా? వారు కండ్లుదెరువ కొనియే ఆపని? దిరి. ఏమైనను వారు వానిని విడువరు. అభిమానమును కొద్దికోజలక్రిందనే జూచితిని. అది చక్కని చూపుచున్నది. అచట చక్కనిచిన్న నుడినెలుగలవు. అందమైన చెరువును, మైదానమును గలవు. వారి అన్నమును వారు వండుకొని, ఊడిగవు వనలను తీసికొని ఆమధుత్రిభూద వచ్చినడ బుద్ధి పోట్లపోసికొనెదరు. దాక్తురు మురళిపిల్ల వాడుగాడు. బయట చేయవలసినవని ఆయనకు చెలియగలను. తానేమైనను తనతో పనిజేయువారేమైనను కోజుకు కోజు ఖద్దరు ప్రచార ము కే వచ్చి యిది కు కలుల జేయ గలదు. ఖాదీ పరిష్ఠానపు తేల్చు యెప్పుడూ నున్న వేదమున్నాడు. వారికి చూగుటకు వీలులేకన్న అతడులు యిప్పుడు వచ్చియున్నవి. సతీశబాబు చేయు పని చూడుడు. పరదలపచ్చిన ప్రదేశములకు బోయి యెప్పుడైనను జూచితిరా? పరదలపచ్చిన మైన వినప శాశ్వతముగ సహాయకార్యములకుదిగిరి. ఖాదీ ప్రతిష్ఠానము ఉచితపోషణకు అలెచున్నదియుటను నమ్ముటలేదు. అచట పని జేయువారికి బజారులో అందరితోపాటు కూలి యిచ్చెదరు.

"అవునండి, మీరు వందలమిలీతో ఆంధ్రయు మారినట్లు"

"ఏమైన గానిందు కొంచెము మాదియే యుండునున్నను మామూలుస్థితికి మరల రాగలము. నూలు తయారుజేయుచోట్ల బోయి చూడుడు. ఇదివరకు యెక్కొద్దిమనుషులలో అమ్ముచోట్ల చంపిలకొలది మనుషులు సేదయుచుపోవుచున్నవి. రాటుములవలన చంపిలకొలది కుటుంబములు తమ ఆదాయమునకు తోడుజేసికొని సంతోషము లేకుండుచున్నవి. సంతోషాలలో జనమువచ్చి వడుకుటకు నూది గావలెనని ప్రచారముచేయుట జేయగుటనుజూడ కన్నులపండువుగ నుండును. ఈ పనిజేయువారలాపనిని మానుకొన్న యెముకునది మిరడుగవచ్చును. కాని వారట్లు మానుకొనరు. వారు మంచిమంచి ఉద్యోగముల నూరక వదలిపెట్టలేదు. అభిమానములలో వారివిల్లులును మాడుదారములుగలవు. ఒక ఆశ్రమము గలదు. దానిమూలముగ వారికి గావలసినంత వరకు జబ్బుదొరకును. సురక్షబాటు తనకున్న వైద్యజ్ఞానముతో వైద్యపాఠశాలను స్థాపింపవలసిచూడు. వారు ఖాదీపని జేయుటయేగాక ప్రజలలో మంచి పలకుట జేయందుకుటకై బాలుర పాఠశాలనుగూడ పెద్దదానిని వదలుచున్నాను. ఇకను ప్రవర్తనంను ప్రచారములు గలవు. వారు చెయుచున్న యేమో నాకు చెలియదు. కాని వారు 200 మంది యున్నారనియు నెన్నిక జ్ఞములైన బడి పనిజేయుచున్నారనియు నాకు చెలియును. అట్టివి మాడు ప్రతిష్ఠాపనలే గలవు అని ఆపచ్చకుడు తృప్తి జెంపక అడిగెను.

"అట్లెప్పుటికిని గాదు. ఎందరో వినయముతో పనిజేయుచున్నవారు గలరు. అది మాడైన మాత్రమేమి? జమ్నాలాల్, రాజగోపాలాచారి, శంకరలాల్ బ్యాంకరువంటి వారలు కోజునకు 24 గంటలును యిదేపని జేయుచు భక్తితో పట్టుదలతోనున్నవారు గలరు. అవసరమైన ఒక శతాబ్దమైనను ఆగవలయునను సహనముతోనే వారు పని జేయుచున్నారు. అయితే, తేజీ విజయము గాంచవలెనను కాంతోగూడ పని జేయుచున్నారు. 1905-08 స్వదేశీ యుద్ధము మనకు ఇప్పటి దానికిని ఎంత శ్రేయముగలతో మిగులేలియదు. ఆకాద్యమును పుట్టుకలో చాల కొప్పడిగనే యుండెను. కాని దానికి ఒకకట్టుబాటుగాని విధానముగాని లేకపోయెను. దాని పని బ్రటిషులట్లును బహిష్కరించుట మాత్రమేయే యుండెను. బాంబాయి, అహమ్మదాబాదు మిల్లులపై నాధారపడియుండెను. సేద్యప్రగమములో జేసిన ప్రయత్నమునందు గలవిపత్తులనుండి రక్షించుచున్నాము. సేద్య భారతదేశములోని మిల్లులన్నియు తగులబడిపోయినను భారతదేశమునంతటను స్వంతముగనే పడికిన నుడ్డును సిద్ధముజేయగల నమ్మకముతోనే నున్నాము."

"మన మంత గట్టిగాజెప్ప వీలులేదు. ఆరోజులలో నుడ్డులులేక అవస్థపడినవారు చాలమంది యుండిరి.

మిత్రమా! నీవు యిట్లుకలనాటిమాట మాట్లాడుచున్నావు. ఆరోజులలో నేరగాండ్లు మరనూలుతోగాని లేక విదేశీపు నూలుతోగాని తప్ప వడుకుటకు వీలులేదని భ్రమలోనుండిరి. ఈ కోజున నేను యానిర్యామనంతేను కొంచెము తెలిసినవారు చేపట్టలేనని కోరుచున్నాను. విదేశీసహాయము ఏమాత్రము లేకుండప్రచారము జేసిన తప్ప యే యుద్ధము మాని విశ్వస్థాప్తము గావాలదు. కాని సంగతిసందర్భములను తెలిసికొన గోరెదను. ఉద్యమ ప్రారంభములో ఖద్దరు ధర యెట్లుండెనో సేద్యుండెనో చూడండి. మనము తయారు జేయుచున్న నూలు చూడండి రాటుము ఖద్దరు పరిణామమును చూడండి. ఆప్పుడు మీరు చెప్పవలసినదేమో చెప్పండి.

మనము మిల్లుపరిశ్రమ అభివృద్ధిజేసి దానిమీద ఆధారపడియుండరాదా?

"మిల్లుల పక్షమున వాదిరేమవారి వైఖరిలో గల తప్పును ఈ యంగిండియాలో నేరేకసార్లు చూపితిని. కాబట్టి యిప్పుడు ఆమాట యెంత చెప్పను. నేను మిల్లులపై నాధారపడను. మిల్లులు నామీద నాధారపడ గోరెదను. దానినిగూర్చి చెప్పగోరెన దిదియే."

"ఈ దేశపు మిల్లులనే పెట్టవచ్చును
"సరే, యీ విధముగ నూచియునారే ఆపనిని జేయవచ్చును."

ఆంధ్రన కీమాటలు నచ్చెనో లేదో తెలియదు. కాని గాంధీజీని ఆలసట బెట్టినందుకు క్షమాపణ గోరుచు చెడలిపోయెను. రాటుముగూర్చి యెంతసేపు మాట్లాడినను ఆలసట లేదని గాంధీజీ చెప్పెను.

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి

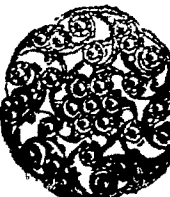
ఇంకను హిందూమహమ్మదీయమైత్రిని గూర్చి గాంధీజీని పరీక్ష జేసిన యిద్దరు మిత్రులు మాట జెప్పెదను. ఒక మహమ్మదీయమిత్రుడు తన కష్టముల నొక పెద్ద పక్షి వ్రాసికొనివచ్చెను. ఒకటి హిందువులు తమగొడల అస్పృశ్యభావముతో నుండుట రెండవది గోహత్యవిషయమున పోట్లాట. మాడవది తగినంత ప్రాతినిధ్యము లేకుండుట. నాల్గవది ఇస్లాముకు ప్రతికూలముగ పుస్తకములు కరపత్రములకు సంబంధించినది. వివరణ మహమ్మదీయులు పద్మభద్రుల జేయుదురని మున్నగు ఘోరనేరములను వారాప్రతికరందు ప్రచురించుట. అరవది సర్వీసులలో జేర్చుకుండుట. ఏడవది మహాజనుల హతా విడి, ఎనిమిదవది కాలిఫూజ కై జమీందారులు చేయు అబలబులు. ఈ కష్టములలో కొన్ని ఆచూకీలములకు సంబంధించినవి, కొన్ని కొందరు వ్యక్తులకు సంబంధించినవి, కొన్ని ప్రతికారముగ లేలించినవి. నిజమైనది మొదటి దొక్కటియే యని గాంధీజీ చెప్పెను. ఆయనగూడ అదియే ముఖ్యమైనదనియు, మిగిలినవానిలోనుండియే వచ్చెననియు చెల్లనే ఒప్పుకొనెను.

"గాంధీజీ, వాడు ఘోష మిశాయిలను గూడ అమ్ముచునూ" అని ఆయన ఆనెను.

"అవును అది నేనుచూచుచున్నాను" అనిగాంధీజీ అనెను. అదినిజమైనకష్టమే. కాని ప్రతిదిన్ని మహమ్మదీయబానియం లేయుబడుకష్టమని పెద్దదిచేయరాదు. హిందువులు ఏదితాకినను మైలపడుచుమని తలచి అదిలేకుండ రక్షించుకొనగోరునెడల నాశనముగావచ్చునని నేను చెప్పెదను. భారతదేశమంతట జైరతులు ఆరబుగా మార్చబాలరు. పూర్వపురోజులలో హిందువులందు అన్ని జాతులవారును జేరియుండిరి. మనము యీమైలపద్ధతులన్నియును పోగొట్టుకొని హిందువులను సులిమినేయు అడ్డంకులను తొలగింపవలయును. మనమెప్పుడును గాని యెవ్వరికి నలంకుండనుండలేదు. అందరునుమనలో చేరియేయుండిరి. ఈహిందూమతములో ముఖ్యవిషయ ఘోషనగా ఇస్లాము, క్రైస్తవము లెములవలె పది ప్రచారకపుష్కలముగ నుండలేదు. ప్రకృతిసిద్ధముగ నే అదిపెరుగుచుండెను. ఈరోజులలో మనము యీ కొపియ పియను కొట్టెలుకాల్చువానినడ్డనుంచి చాళిలేట్లు కొనుక్కొనునపుడు మహమ్మదీయులకు మితాయాలమ్ముకుండ నేల ఆటంకపరుపవలెను అని నేను హిందూమిత్రుల నడిగెదను.

అ స్పృశ్యత

మరియొకచోట నొకయువకు డక్టర్ త్యాగముతో వచ్చి అస్పృశ్యత తుండు తుండుముతోగూడ యేమిలేకుండ జేయువలెన



నమ్మక మగు క్రొత్త మాదిరి నగలు దొరుకు స్థానము
ది ఆంధ్రజ్యోతిషులరి మాన్యుపాక్షరింగు కంపెనీ,

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మావడ్ల ఆనేకరకములు జడబిళ్ళలు, నాగరములు, క్లిప్తములు, ఉంగరములు, చంపనరకములు, పురుకములగాజులు, ఇవిగాక వెండికాగ్గలు, గిన్నెలు, కాలుగొలుసులు మొదలగునవి ఫిద్దముగావచ్చును. వచ్చునవి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాత్యైటం: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, తనగపాటి కొటయ్య అందు బ్రదర్లు.

రామమోహనఫార్మసీ, బేజవాడ.

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్లాటలాగు ఉచితము.

ను. 'సీతభిప్రాయ మేమిట' అని గాంధీజీ అడిగెను. 'మరే లేదు, అంతర్భాజనముల నిషేధముగూడ పోలేను' అని ఆ డన చెప్పెను. 'అందరూ ఒక్కపక్షములో దినవలెననియా? కాదు' 'అట్లయితే నీవు నాతో నేటిభింమమన్నట్లున్నావు.' ఇంకే అయ్యా, వివిధభాతులు వర్ణములవారు ఒక్కగడిలో క్కపంక్తిలో కూర్చోని తనరాదా? 'వారు అట్లు జేయవలెను. నేను దానిని అంతర్భాజనమనను. 'అయితే అయ్యా న్యామూరిలో గుడిలోనికి మమ్ములను రానియనవుడు లోప కెందుకు నెట్టుకొనిపోలేదు? అట్టి అవమానమును మీరు భరింపడ నుండవలసినది' అని యవను డగెను. 'అయ్యా మీరు ప్రపంచమునకు లేజన్న నొసంగిన వారు మిమ్ముల నాంకపెట్టుటకెవరు? గాంధీజీ నవ్వుచు 'అవును. నేను ప్రపంచమునకు లేజముగాకపోవలయును. వారు నన్ను రానియకపోవుట ను క్తము గనుండెడిది. లేదా నేను ప్రపంచమునకు లేజమేయైయిడి నేనుకెట్టుకొనిపోతుండ నుండవలెను' అని చెప్పెను. 'తెలిసినదయ్యా తెలిసినది. మహాత్మాజీ, మాలానా మహమ్మదీగారు దృఢిచారియగు వహమ్మదీయుడుగాంధీ యహమ్మదీకన్న యెక్కువని చెప్పినపుడు మీండు మహమ్మదీయ మైత్రి సాధ్యమగునా? 'క్షమించండి. ఆయన అల్లెపప్పుడును చెప్పలేదు. ఆయన ఒక్కవిషయమున క్రీడులోయెక్కువని చెప్పెను. ఆయన చిత్రముగ నట్లుచెప్పెను. ఆస్థలవిషయము నేల తెలిసికొనరాదు? నావద్ద కొ హి నూరు వజ్రమున్నపుడు గాంధీజీమీందారుకన్న గొప్పవాడని చెప్పరాదా? ఏకపక్షీవ్రతమునకు తనభార్యయే ప్రపంచములో నెల్ల అందమైన స్త్రీయైనటుల ప్రతివాని కి నీ వాని మరేమువానికి మంచిదిగ నుండును. ఆదేవిధముగ మహమ్మదీ ర్షిహమ్మదీయులకు మంచి క్రీడున్న కారణముచేత యేమహమ్మదీయుడైనను నాకన్న మంచివాడని చెప్పెను. 'అట్లయితే అయ్యా ఆయన ప్రాసినదానిని నేనుచదివి తెల్పిన యామాటలనలేదందురా' 'మీరది బాగ్రత్తగ చదువలేదు. ఆయన అట్టిదేమియు జెప్పలేదు. తాను పూజించు తల్లి గురువుకంటె గూడ నేను సన్నీ అడనని చెప్పెను గూడను. ఆయన స్పష్టముగ నిట్లుజెప్పెను. కాని యీ విషయమునకు మరియొక అర్థము దీయవచ్చునని ఒప్పుకొందును. ఎవరిక్రీడుగాని వారు దాని ప్రకారము జీవించుచు ఆదర్శముగ నున్న నేనుచదిగును. మాలానా మహమ్మదీ ఆమాటలను -వాదసరణిలో జెప్పెను. ఆభేదముదీయుటలో నింత అపార్థములకు కారణమయ్యెనుగాని వాదభోరణి కది సరిగానే యుండెనని చెప్పవలెను.

గాంధీ భక్తి

ఇకను తమాషా సంగతుల చెప్పదను. డక్కాలో ఒక నామకూడ్రుడు 70 యేండ్లవాడు గాంధీదత్తు వచ్చెను. ఆయన మెడలో గాంధీ బొమ్మను కట్టుకొని యుండెను. ఆయన గాంధీజీని చూడగనే కాళ్ళపైబడి యెక్కి కల్లకర్ద కొని ఆయన దయవల్ల పక్షపాతము పోయెనని పదేపదేచెప్పెను. ఆయన యేమందులువేసినను లాభములేక గాంధీనామ జపము చేయగా ఒకనాడు పూరిగా నయమైనట్లుండెనని చెప్పెను. 'నేను గాదు. భగవంతుడు నీకాలోగ్యము కుదిరెను' అని గాంధీజీచెప్పెను. కాని ఆయన నమ్మునడెట్లు? ఆయనకు భగవంతుడు గాంధీజీ బొమ్మలో గాన్పించెను. అతనితో వాదించి లాభము లేకపోయెను. 'కాని నాయనా, అమెడలో నాబొమ్మను తీసి వేయవా' అని గాంధీజీకోరెను, ఆపని నాయన వెంటనేచేసెను భగవన్నా మోహ్యరణజేయుచు నెమ్మదిగజోయెను. తనకు గుది ర్పిన గాంధీమహారాజు ఆభాగ్యతవద్దనిచెప్పినాయనమాత్రముగాచని నమ్మకముతో చెడోపోయెను. ఈమాధవిశ్వాసము ఒక్క చదువురానివారిది మాత్రమే గాదు, ఆమధ్య ఒక పక్షిలు మిథుడు మాతో ప్రయాణము జేయుచుండెను. ఆయన ఒక స్త్రీవసులో రైలులో యెక్కి బోవుచుండగా కాలిజారి తల క్రిందులయ్యెను. ఆయన కొడుకు

గొలుసు లాగి ఖండి అంచె తెగికి యేమియు గాయములు తగలకుండనే లోపలికి దీసికొనెను. తరువాత స్త్రీవసులో మహాశయ్యుడు గాంధీదత్తుకు నచ్చి ఆయన ఆ రైలులోనే ప్రయాణముజేయకుండనిచో బ్రతికేవాడనుగానని చెప్పెను. 'ఈఅపాయనముల నచ్చియాంధ్రేశాగు నేను లేకుంటే అని యేల యనరాదు? అని గాంధీజీ అడిగెను. ఆయన యాహమ్మదీయును గనుగొని యాండవచ్చును. సంగత్యంజే చాలకుండెడిది తెలియను. గాంధీజీపాదములు ముట్టిన పాపములు పోవునని శలంచువారిని గాంధీజీ అట్లు యెవ్వడన్నను వారురుకొనరు. చాంద్వారులో ఒక సోదరిమణి జనమందరితో గోయక చూరముగ నుండ జూచితిని. ఆమె చాలనంది స్త్రీలతో నచ్చెను. వారందరూ గాంధీజీ పాదములను తొక్కిగాని ఆమె అట్లు చెయలేదు. గాంధీజీతో ఆమె ఆయన అట్లు చెయవద్దని కోరుటచేత చేయలేదని చెప్పెను. తరువాత నింతకన్న యెక్కువ విషయము జరిగెను. మరునాడు తమ పుస్తకములలో గాంధీ దస్తూరి వ్రాయించుకొనవలెనని వచ్చిన వారితో ఆమెచెప్పెను. వారు ఆహ్లాదాధులలో జేరినవారు. వారందరూ ను నూలుపడికి ఖడ్గరు నేయువారు. వారలకు కాదని చెప్పటకు పిలు లేకుండెను. కాని గ్రామములందరి ఆస్త్రీలు నాగరకులు చేయు పని బట్టుకొనుట గాంధీజీ కష్టములేకపోయెను. కాని వారి నొప్పించుట కష్టమయ్యెను. ఆయునతీమణి అడ్డమువచ్చెను. పెద్ద పెద్ద స్త్రీలను జూచి 'గాంధీజీ యేమిచెప్పుచున్నాడో తెలియటలేదా? ఆయన సందేశము నవ జీవనులోను, మన మీనేక విన్న ఉపన్యాసములోను గలవని చెప్పుచువారు. మీకింకను క్రొత్తసందేశ మేమి కావలెను?

నాకు, మహాత్మా, నేను రాటముజూడగానే మీసందేశము దియియును. భంగీలను (అస్పృశ్యులు) జూచినపుడు మీసందేశము దెలియును. బీదలను జూచినపుడు వారి కండ్లకు మీసందేశము గాన్పించును. నేను నడవిననుగూడ జమన నక్కరలేదు. ఆమెకు నిజముగా సందేశముదెలిసి ఆప్రకారము జీవనము గడపుచుండెను. ఆమె మిత్రులనుగూడ దానిని బోధింపగా వారును తృప్తిజెంది నెడవిపోయిరి.

అమృతమును

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యేలూరుతాలూకా పోతుగూరు గ్రామములోనున్న తేలు యెత్తేపెద్ద బావకిరామయ్యపంతులు గారి మాగాణి భూమి ఒకేశ్రిండుము కెందుచందల యకరములు విడిగాగాని మొత్తముగాగాని, జూలై నెలాఖరులోగా అమ్మబడును. కొనదలచినవారు ఉత్తరములద్వారా గాని స్వయం గాగాని వివరములను తెలిసికొనవచ్చును.

పంచాంగ్మల స్వబ్రహ్మణ్యం, గచ్చురుపేట, రెజివాడ.

ఆయుర్వేద వాషధ రత్నాకరమ్

ఆయుర్వేద అత్యున్నతగ్రంథము
బొమ్మగూలుకరకు డెల్ 3-0-0.
శ్రీవాణి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రెస్సులో ఆంధ్ర సీమియర్ హౌసు, తెజనాపల్లి.

లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన



మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండుసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆహరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయాస్త్రీలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆహరించుచున్నారు. సమయము నచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు) నంటిపెట్టుట, బాలెంజెం, చదుచు వాడు, ముసలివాడు, వాగు పీరనశేల సమస్త మానవకోటియొ నన్ను ప్రేమించుచున్నాడు. సమస్తకీటెలులు, సకలజ్వరములు, నాంస్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయొడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలబుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పక్షిణోష్ఠి, నశుమనోష్ఠి, ఇకొల్లాయెంజా, క్లేగ్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక నూగునును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 గాడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువఖలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్చ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

అభ్రకభస్మము

అమృతమై ననుండు సక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. శ్రీ ముక్త్యలరాజాగారి సంస్థానమున స్వీకృత యోగమున కై తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధరకు విక్రయమునకుకూడ పెట్టినాము. మా తివ్యాధులలో బాగాపనిచేయును. దయ విటిన అనే బహుముత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మాత్రములోనుండి తీసిపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, దగ్ధను, శ్మయకోగమును పోగొట్టును. భగోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. ఔషధయోగములందుగూడ ఉపయోగించుకోవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానపత్రికములచే నన్ని వ్యాధులను గడుపును. ఒకసారి వాడిచూడండి మీకే తెలుస్తుంది. ఉపయోగించువిధము ముందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేక పుర్రెలు. కులం 1 కి 5-0-0.

లడను:— మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా)

సరస్వతీ పబ్లికేషన్స్, రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు! మేలురకము అచ్చుపనులకు నచ్చకనుగు తావు నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠాలు కవర్లు క్యాపిటులకు	రసీదు లిక్కులు శుభలేఖలు ఆఫ్టోను బ్లాకులు	పలురంగుల వాల్ పేపర్లు చక్కగా సరసమగుధరలకు నకాలమున ముద్రింపబడును.
--	--	---

గ్రంథములలోని కువయుక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎంగ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

దేశబంధుని సారకనభలు

ఆంధ్రదేశము

“దేశబంధుని స్వాగతం”

మ. ఆంధ్ర! పుట్టుకనుండి దేశభక్తి యర్పించె సర్వము నా
 సకలలో ద్రిందుడు “దేశబంధుడు” వేసక స్వగ్లోకముకొ
 జెడదా, బ్రహ్మచర్య నిజకౌరవ్యముల నీ ప్రార్థన
 మిట్టించిదో; ఇది దేవుని, భారతాంబ! మఱి నీ యీ నేడ
 దప్పించగల.

నీ దేశదేశస్థులతో వర్జితము నెంచి
 ముందంజవేసెనే మూర్తికృపను
 నానందమున స్థితి నిలిచును సోమ
 గలమునెడ కలసింపు గలగ్రామము
 విద్యార్థిబులందు విజయనిధి
 బయిందును కే ప్రభునిచరిత
 భువినునాచే బూజ్యం దీరెనని

నాగనాగించెనే పుష్కలముడు.
 మునుడు శ్రీగాంధీ యోగ్యుల గాంచును
 నూరహంబును గలచరమందును
 నట్టి లోకాల్లో ద్రిందుడు నేడంతరించె
 భారతాంబ! నీవు దౌర్భాగ్యవశలే!

నీ దుఃఖపాగవసుడ మూలను దటిలేక
 గుండునుండెడి గూర్జరశిని
 జయనిలనాంబ! వినినంతే నహా
 శోకాంబుధిని మున్ను సుతులమితి
 భారతదేశపు భాగ్య మిట్లనెను.
 నెంచగాలే నను నిరజనుల
 క్షీణభుజు శ్రీదాసు నాకని మది
 గౌతూహలము నొందు గాంధీగారు.

గీ. గవ్యంబు వెంట గొనిపోయే కాలవృత్తు
 నాత్మకాంతి నొసంగుతే యనంతము
 శ్రీరమాపతికృపతో శ్రీయతనత
 సకలజనచి త్తరంజన కాంతి కాంతి.

ప్రస్తుతం

జూలై 1-వ తేది

కీర్తికేషుల దేశబంధు చి త్తరం జన దాసుగారి
 అకాలవరమునుగించి శ్రీ వహత్యాగాంధీగారి యజ్ఞాను
 సారకనగా ఈనెల 1వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీ వేణు
 గోపాలస్వామివారి ఆలయమున శ్రీయతనత కేసరి చన్న
 కృష్ణయ్యగారి యజమాన్యమున నొకసభ జరుపబడెను. కావలి
 తాలూకా బోర్డువారి ఉత్తరపు నమసరించి ఈయూలలోని
 బాలబాలికాపాఠశాలలు మూసికొని ఉపాధ్యాయులును బాల
 కులును సభయందు పాల్గొనిరి. సభకు దాదాపు రి. 4 వందల
 మంది పౌరులు హాజరైరి. సభారంభమున దేశబంధుని యాత్మకు
 కాంతిగల్గించుటకు శ్రీ వేణుగోపాలానికి ప్రవక్షిణమస్కారార్చ
 నలు గావించి పిమ్మట బహిరంగసభ గావించబడెను. అధ్యక్షులు
 దేశబంధునిజీవితములోని ముఖ్యభావములను, పర్యవసానమున
 నెల్లడించిరి. వారి జీవితమును సభ్యులకు లేబడ వ్యాసరూప
 మున శ్రీయతన అవధానం కృష్ణయ్యగారు, దాసుగారి నిర్వా
 ణమును గురించి సభ్యులు దుఃఖావేశపరవకు లగునట్లు పర్యవసా
 నమున శ్రీయతన వంగల ఆంజనేయులుగారు, చర్చిచిరి. సభాంత
 మునందు ఈక్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడెను.

(1) దేశబంధుని యకాలవరమునకు తోసభవారు మిగు
 ల చింతింప వారితోపాటు కాంతిగల్గించుటకు భగవంతుని
 ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపు
 చున్నారు.

(2) ప్రతిభింబును గాల్చుములు నెట్లొక్క తీయబడిన
 నూలుచే సిద్ధముగాబడిన బట్టలచే ప్రతిపాదన భరింపవలినట్లు
 తీర్మానించుట.

సభాంతమున భగవంతునికి మంగళహారతు లాసంగి తీర్థ
 ప్రసాదముల స్వీకరించి స్వస్థానములకు వెళ్లిరి.

ఇట్లు
 కేసరి చన్నకృష్ణయ్య,
 జయలక్ష్మి వేణుగోపాలగ్రంథాలయ ఉపాధ్యక్షుడు.

మంతెనవారిపాలెం

వహత్యా గాంధీగారి ఆజ్ఞాసారముగా మంతెనవారి
 పాలెం గ్రామవాసులు దాసుగారి సంతాపదినముగా 1 వ తా
 రీఖన సభ జరిపిరి. సభకు శ్రీయతన గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య
 గారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడమైనది. శ్రీయతను దాసు
 గారి జీవితమును గురించియు ప్రస్తుతపరిస్థితుల గురించియు
 విపులముగా చెప్పిరి. తరువాత జయజయస్వములు చెలరేగ
 యాక్రింది తీర్మానములు తీర్మానించిరి

(1) శ్రీ చి త్తరంజనదాసుగారి నామరూపంకీర్తనచేసి
 వారు చేసిన వ్యర్థత్యాగమును దేశవేషము ప్రకటించుచు వారి
 యాత్మకు కాంతి కలుగుగాక యని పరమేశ్వరుని యీసభ
 వారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) వారి కుటుంబమునకు సభవారిసానుభూతిని తెలియ
 చేయ తీర్మానించుచున్నారు.

(3) శ్రీ చి త్తరంజన దాసుగారు స్వరాజ్యసిద్ధికై చేసిన
 కృషి సంపూర్ణముగా ఫలించువరకు యీ గ్రామవాసులు స్వరా
 జ్యసిద్ధిను ఆచరింతు మని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నారు.

ఈ మూడు తీర్మానములు ఆయినతరువాత పట్టవాని
 పాలెం మిడిల్ స్కూలులో ఉపాధ్యాయులుగానున్న శ్రీయతన
 పోతూరి వెంకటేశ్వరవంతులుగారు దాసుగారు తన జీవితమంత
 యు స్కూలుపిల్లలకొరకే ఖర్చు పెట్టిరి. రాబడి యంతయు
 వారికొరకే వినియోగించిరి. మొన్న కలకత్తాలో దాసుగారి
 శవమును బంధుమిత్రులమోయకుండ స్కూలు పిల్లలు మోయ
 టవల్ల వారికి దాసుగారిమీద నెంతభక్తి యున్నదో తెలియు
 చున్నది. గాన చదువుకొనుచున్న (శ్రీ)త్రయ మిడిల్ స్కూ
 లులో) బీదవిద్యార్థులకు దాసుగారిపేర నొకనిధి యేర్పరచి
 డబ్బుప్రొసచేసి బీదవిద్యార్థులకు సహాయము చేయవలసినదని
 యొక తీర్మానము పెట్టిరి. దాని మీద కొంత
 చర్చజరిగి ఆఖరునకు యీ క్రిందితీర్మానము తీర్మానించడ
 మైనది.

(4) శ్రీ చి త్తరంజనదాసుగారి పేర పట్టవానిపాలెం
 శ్రీత్రయ మాధ్యమ పాఠశాలలోని విద్యార్థులలోనొకనికి ఆపార
 కాల పాలకసంఘమువారు దాసుగారి పేర ఉచితముగా విద్యా
 వేతన మివ్వట సమంజసముగ నుండునని పాలక సంఘము
 వారికి యీసభవారు సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

తరువాత జయజయ ధ్యానములుచెలరేగ వహత్యాశీక్షి
 భరతమాతకుజై దేశబంధుకుజై అనుచు సభముగి సెను. (పురవాసి)

ముస్తాబాదా

ది 1-7-1925 తేదీ దేశబంధు చి త్తరంజనదాసుగారి
 చార్య-పటమును జాతీయ గీతాపఠనముతో ఉత్సాహించిన పిమ్మట
 సాయంత్రము 5 గంటలకు బహిరంగ స్వాగతసభజరుపబడెను.
 కోలవెన్ను గ్రామకాపురస్తులైన కామమను లక్ష్మయ్య
 చాదరిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి వ్యవహార అసమాన
 గాంధీరోపన్యాసమొనరించి సభ్యుల నాకర్షించి సభ జయప్రద
 ముగ జరిపిరి. పలువురు దేశభిక్షువులు-పురస్కరించిరి. చి త్త
 రంజనుని ఆత్మకు కాంతిచేకూర్చుటకై భగవంతుని సభవారంద
 రును లేచి యొకగ్రీనముగ ప్రార్థించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానముతో
 సభ 5 గంటలకు ముగింపబడినది.

“నిరవమాన త్యాగము శ్రీయతన అకుంతిత దేశసేవాధురం
 కుడును మొక్కనోని యోధాశ్రేయవక్తన శ్రీయతన దీనుపాటి
 కల్పవృక్షమును నగు దేశబంధు చి త్తరంజనదాసు అకస్మాత్తుగా
 దినంగతులగుటచే వహత్యాశీక్షి దక్షిణభుజము కూలిపోవుటయు
 ముఖ్యముగ నంగదేశమునకంతయు దీరినవస్తువు వాటిల్లుటయు
 గాక పిరపత్నియు పిరమాతయు సతీమవల్లియు నగు పవతా
 దేవిగారు కడు దుఃఖముద్రమున మునుగుట తలపించినందున
 ముస్తాబాద గ్రామవాస్తవ్యులు శ్రీయతన దేశబంధుదాసుగారి
 యాత్మకు కాంతికలుగు గాక యీ దేశమును ప్రార్థించు
 చున్నారు. (2వ విలేఖరి)

ఫిర్యాదు

ఈనెల 1 వ తేది బుధవారం సాయంత్రము (బ్రహ్మ
 శ్రీ మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారి అధ్యక్షత క్రింద ఒకపౌర
 మహాజనసభ జరుపబడి దేశబంధు చి త్తరంజనదాసుగారి య
 కాల మరణమునకు తమ వివాదమును తెలుపుచు నొక తీర్మాన
 ము గావించబడినది. శ్రీయతను ములుకుట్ల పేరిడితలుగారు
 జనాభా పుష్కల అలీమకవిగారు, గాడేపల్లి నూర్యనారాయణ
 శర్మగారు, మ. వెం. గోపాలరావుగారు దాసుగారి జీవితాదర్శ
 మలను గురించి విపులముగా నుపన్యసించిరి.

ఫిర్యాదు } మం. వెం. గోపాలరావు,
 2-6-25 } కార్యదర్శి, తా. కాం. సంఘము, ఫిర్యాదు.

ఉర్రట్ట

1925 సం. జూలై నెల 1-వ తేది బుధవారం సాయం
 త్రము 5 గంటలకు ఉర్రట్ట, కైలాసపల్లె, తంగేడుపాడులు,
 ఉర్రట్టలో సమావేశమై మం.రా.శా.శ్రీ శ్రీ రా జా సా గి
 సత్యనారాయణరాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద సభచేసి ఈదిగున
 తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి:—

1. అఖండత్యాగకార్యము, దేశసేవాధురంధరుడును, దేశ
 బంధుడును అగు శ్రీ చి త్తరంజనదాసుగారి మరణమునకు ఈ
 సభవారు తమయొక్క అధికవిచారమును వెలిబుచ్చుచున్నారు.
2. దేశబంధు శ్రీ చి త్తరంజనదాసుగారి ఆత్మకు కాంతి
 ని కలుగజేయమని భగవంతుని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నా
 రు. మరియు దుఃఖసముద్రములో మునిగియున్న వారిశ్వాసయ
 పూర్వకమైన సానుభూతిని పంపుచున్నారు:—
4. వారు ఏర్పరచిన స్వరాజ్యము త్వరలో కలుగజేయు
 టకు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు:—

శ్రీ మం. వెం. గోపాలరావు,
 గ్రామ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి.

అనకాపల్లి

(2వ విలేఖరి)

1-2-25 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు యీపుర
 జాతీయోపసంఘ కార్యాలయమునద్ద కీర్తికేషులయిన శ్రీ దేశ
 బంధు చి త్తరంజనదాసుగారి ప్రశంసాయతముగు బహిరంగసభ
 శ్రీయతన కోరుకొండ లింగమూర్తి శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతను
 జరుపబడెను.

అందు కాంగ్రెసుసభ్యులును తక్కిన అన్ని పక్షముల
 వారును చాలమంది శ్రీలును విశేషభక్తికేంద్రంలో పాల్గొనిరి.
 కార్యదర్శి శ్రీ గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తిగారు, భాషిం
 కొటవాస్తవ్యులు శ్రీ కొల్లూరు సత్యనారాయణగారును దేశ
 బంధుని యెడ తమకుగల గాఢానురాగమును తమ కవితామాధు
 రికి వక్షి దెచ్చునట్లుగా దేశబంధుని అపారత్యాగవత్తులు
 మున్నగు సద్గుణములు విపులముగ సభ్యులకు విశేష ముగలాగగ
 చక్కనికై నీని గొన్ని పద్యములు చదివి ఎల్లరను భక్తిపరవకు
 లుగా నొనర్చిరి.

పిమ్మట యంతముందు పురపాలకసంఘాధ్యక్షులుగా
 నుండిన శ్రీయతన సుఖవాళి బ్రహ్మాండనాయకపాత్రుడుగారు
 దేశబంధుని నిరంతర కార్యక్షోభిభయములను విపులమున
 కొనిగొడి యీతరుణమున మా పురపాలక సంఘమువారు
 ముఖ్యముగా జూరవలసిన సానుభూతి గౌరవములను ఏమశ్రమ
 తెలుపనందులకు తమ విచారమున తెలుపుచు వారినిగర్వించిరి.

ఇంతట గోదావరిజిల్లా ఫిర్యాదురం కాపురస్థులు శ్రీయ
 తన బోగయ్యగారు దేశబంధుని ధైర్య-విచరణ మహిమలను
 ప్రబోధన నాయకత్వ కాశీలముఖ్యులు వారి సందేశానుసారము
 సానుభూతి జూరపెట్ట ప్రతివాడును కార్యరూపమున జరుపగల
 విషయములను విపులముగ మాట్లాడి సభ్యులనుములను ఆమితో
 తృప్తిమును కలుగజేసిరి.

పిమ్మట తీర్మానము శేక్ గ్రీకుముగ అంగీకృతమయ్యెను.
 తీర్మానము: “స్వరాజ్యోద్యమాశీస్యధికి తమ సర్వస్వము ధార
 వోసిన కీర్తికేషులకు దేశబంధు చి త్తరంజనదాసుగారి యకాల
 మరణమునకు మిక్కిలి నిందింపుడు, ఈసభవారు వారి
 యాత్మికాంతికై శ్రవర మేకస్వని ప్రార్థించుచు శ్రీవారి కుటుం
 బమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.” అనంతరము
 దైవప్రార్థనలతో అధ్యక్షులు కడపటి ఉపన్యాసమును దెలుప
 అధ్యక్షునికి వందనములతో రాత్రి 7 1/2 గంటలకు సభముగించిరి.

ప్రీతి
(ఒక విలేఖరి)

ఈ గ్రామమునందు దేశబంధు దాసుగారి మరణమునకు విచారము తెల్పుటకుగాను బోధుస్థులులో 1 తేదీ సాయం కాలము 5 గంటలకు నర్సాపురంతాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగా ఉండిన శ్రీయుత భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తిగారి యధ్యక్షత్వక్రింద సభ జరుపబడినది. అధ్యక్షులు దాసుగారి జీవితసంగ్రహమును తెలిపినపిదప వారి యాత్మశాంతికి భగవంతుని ప్రార్థించుచు తీర్మానము శ్రీయుత పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారిచే నుపపాదించబడి శ్రీయుతులు ఎవమండ్ర వనదుర్గప్రసాద రావుగారిచేతను హైదరాబద్ సాహెబుగారిచేతను బలపరచబడెను. ఇంకను కొందరు దాసుగారి త్యాగమును ప్రశంసించుచు ఉపన్యసించిన పిదప, హరిదాసుగారి ఆసువుగా ప్రార్థనకావించిరి. ఆరాత్రియే శ్రీయుత పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారింట హరికథాకాలక్షేపము చేసబడెను.

పార్వతీపురము
(ఒకవిలేఖరి)

పార్వతీపురము, జూలై 1:—దేశబంధుని స్మారకసభ యిచట జయప్రదముగ జరిగెను. సభయందు శ్రీయుత పులిపండా అప్పలస్వామిగారిచే వక్రములు చదువబడెను. పిమ్మట హరికథాకాలక్షేపము జరిగెను. హరిదాసుగారు చిత్రంజనుని గూర్చి మధ్యమధ్య విషాదమును నేటిబుచ్చి వారి జీవితసంగ్రహముల ముచ్చటించసారిరి.

ఆదిమాండ్రసభ

సాయంకాలమున స్వరాజ్యమైదానమందు అయిదారు పండులమంది యాదిమాండ్ర శ్రీ పురుషులను సమావేశపరచి శ్రీ పులిపండా అప్పలస్వామిగారు (సాలూరు) దేశబంధుని జీవితమును గూర్చియు, ఆదిమాండ్ర సంఘోద్యమమును గూర్చియు నుపన్యసించిరి. దేశబంధు వియోగమును గూర్చి సంతాపమును వెల్లెబ్బిరి. “దాసుగారి యాత్మకు శాంతిచేయగాక” “గాంధీజీహిత్యుజే” యను గంధీరధ్యులతో సభముగ నెను. పిమ్మట సునాన చేయుమంది పేలవ దేశబంధుని యాత్మశాంతి పట్టాకాంగ్రెసు సంఘమువారు గ్రామస్థుల సహాయమున నన్నుదానమొనరించిరి.

జాతీయపాఠశాల - ధవళేశ్వరం

కీర్తిశేఖరుల దేశబంధుదాసుగారి ఆత్మశాంతికి అనుది 1-2-1925 సం॥రం తేదీని యాపాఠశాల విద్యార్థులు దాసుగారిపటముతో నూరే సాయంకాలము 5 గంటలకు యాగ్రామములో నుండెడు దేవాలయములకు బోయి దైవప్రార్థనలు సలిపిరి.

తిరువూరు తాలూకా మద్దులవర్వ

జూలై 1 వ తేదీన దేశబంధు దాసుగారి స్మారక సభలను హిందూదేశము నందంతటను నెలకొల్పి దేశబంధు సంగణముల జెల్లించినవలసినదను మహాత్ములవారి యజ్ఞానుసారం మా గ్రామమునందు సాయంకాలం ఆరు గంటలకు శ్రీయుత చిల్లర సుందరం పంతులవారి ఆధ్వర్యమున నొక సభ జరుపబడెను. పలువురు గ్రామస్థులు విచ్చేసిరి శ్రీయుత వేదాంత శంభుశాస్త్రిగారు మాగ్రామమున నుండిన మా ప్రవేశించిన వారగుటచే ఆ సభకు విచ్చేసి దేశబంధుని సంగణముల ధైర్యసాహసముల కార్యదీక్షను దీనజనపోషకతను వితరణను విపులముగా జెల్లించిరి. దేశసాయకుడు మహాత్ములవారికి దేశబంధుని వియోగము ఎంతయు విచారకరమని యుగించిరి. దేశబంధుని కోల్పోయిన భరతమాత నూరారుటకు దేశబంధుని యజ్ఞసనసరించి ప్రతియింటను రాటమలపై దారమతీసి శ్రీపురుషులెల్లరు కాంగ్రెసు సంఘమునచేరుట కన్న వేరుమార్గము లేదనియు, అట్లాచరించుచు భారతమాతయొడ కృతఘ్నులమై పరలోకమున నరకము ననుభవించక తీరవని నడిపిరి. సభ్యులెల్లరును న్యసనపూరిత హృదయాలై దేశబంధుని వేదముల కొనియాడిరి. సభాధ్యక్షుల గౌరవ వాక్యములతో సభ ముగిసబడెను.

మరునాడు శ్రీశాస్త్రిలవారు శ్రీపంతులవారి సహాయమున భవానీ శంకరస్వామి ఆలయమున అఖిలభారత దేశార్థి ముత్యాలంటును మహాత్ములవారి కొరక అచిరకాలమున నెరవేర్చుకును సంకల్పమున ఒక రుద్రము అభిషేకము నొనరించిరి. సాయంకాలమున దేశబంధుని యాత్మశాంతి కొరకు భజన సజ్జిరి.

రవిలిశెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య

మదనపల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

జూలై 1:— జూలై 1-న తేదీని కీ॥ శే॥ లైన దేశబంధు చిత్రంజన దాసుగారి ప్రాధునికమున శ్రీ వేంకటేశ్వరాలయమున సరిగ 24 ఘంటల కాలము సంఘ యజమాన్యముక్రింద సభ జయప్రదముగ జరుపబడెను. ఇంతటి- శిలా రామరావుగా రధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. “జూలై 1-న లేద” యను కీర్తికక్రింద నుండు ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసమును, వల్లరాశ్రీ. బి. యస్. శేషగిరిరావుగారు చదివి సభకులకు వినిపించిరి. అధ్యక్షుల కోరికపైన, కళాశాల ప్రధానాచార్యులగు, శ్రీ. బి. యస్. త్రిలోకీకర్ గారు, వ్యక్తువును గురించి, తత్వజ్ఞున విచారవృత్తితో సహస్వయము జేయుచు, విపులముగ నుపన్యసించిరి. శ్రీయుత, బి. యస్. శేషగిరిరావుగారు, స్థానికముగ, నూలు, ఖద్దరుత్పత్తిజేయుటకుగలించి ప్రతివారును వారికి తోచినంత తోడ్పడవలెననియు, ఖద్దరు బోధువారి ప్రయత్నములకు ప్రతివారును తోడ్పడి, ఏదో ఒక విధముగ ఖద్దరు వ్యాప్తి సహాయము చేయవలె ననియు, అట్లు చేయుటలన దాసుగారిని సంస్మరించినట్లుననియు చెప్పిరి. రా॥ శ్రీ ఆర్. శేషగిరిరావుగారు, త్రిలోకీకర్ గారు మాట్లాడినరీతే మాట్లాడిరి. ఆర్. కృష్ణశాస్త్రిగారు, దాసుగారి స్మారకనిధికి వారివారి శ్రద్ధనుసారము విరాళము లొసంగవలెనని కోరుచు, ఇక ననేకపక్షయములనుగురించి చెప్పుచు ఆంగ్లమున గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. కళాశాల, ప్రాథమిక, భగవద్ గౌరంగారు, రాజకీయశుభతో పిల్లలు అట్లాడినట్లు, ప్రతివారును, రాజకీయములు వృత్తిగ జేసికొనుచున్నారనియు, అందుచేత రాజకీయములకు గౌరవము తగ్గుచున్నదనియు, న్యాయవాదులు ధనముగడించుచున్నారనియు, పల్లకుబడి సంపాదించుకొని వృత్తివాదకముచేయుటకును, రాజకీయములో ప్రకాశించెదరనియు, దాసుగా రాతెగకు జేరినవారగురనియు, ధనమనకును, వృత్తికిని, వాసింపక, దేశమాతపిలు పాలకించి, సర్వస్వము త్యాగముచేసిన మహానీయుడనియు, మున్నగు విషయములనుగురించి మాట్లాడిరి. కదిరి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, స్వరాజ్యము స్వారాజ్యమునుగించియు, దాసు మున్నగు మహానాయకులు, స్వరాజ్యమును, స్వారాజ్యమును వారిజీవితమునం దనుభవించిరనియు, మననిది త్రము కృషిచేసి దివి కేసిన నాయకులు, నవరత్నజ్ఞుల స్వరాజ్యగమ్యస్థానము చేరుటకును, స్థాపించుటకును, కాంగ్రెసు నిర్మాత కార్యక్రమాంశమును మించి పూర్తిచేయుటయొక్కటే అత్యుత్తమస్మారకచిహ్నము, దాసుగారిపేరిట ఏర్పాటుచేయుటయనునని మాట్లాడిరి. అధ్యక్షులగు శీతారామరావుగారు ప్రస్తుతరాజకీయవిషయములను విపులముగ చర్చించి, దాసుగారి త్యాగమునకు, అసహాయోద్యమమే మూలకారణమనియు, వారి త్యాగములననే, నాయకమణి యయ్యెననియు, పూజింపబడుచుండెననియు, దాసుగారు లేని కొరతను దీర్చుటకు తీసివారెవ్వరు లేరని దేశీయులందరును, ముఖ్యముగ వారిమిత్రులును, శిష్యులును చెప్పట విశేషము కాదనియు, ప్రతికక్షవారి యభిప్రాయము ముఖ్యమనియు, ఇది వరకు జస్టిస్ పార్టీ ప్రముఖులగు నుండిన కందస్వామిశెట్టిగారు దేశబంధు దాసుగారిని గురించి వ్రాసిన యభిప్రాయములకు చాల విలువగలవనియు విద్యార్థులందరును ముఖ్యముగ చదువవలెననియు చెప్పిరి.

అధ్యక్షులకు వందనములు సమర్పించుచు, శ్రీయుత ఆర్, రామచంద్రరావు బి. ఎ. ఎల్. టి గారు ఖద్దరునుగించియు, వాచాత్మ్య దుపదేశించిన తారకమండ్రము, రాటమను గురించియు, దేశమున నానరించుయున్న షాముమునుగించియు, మానసనీవ లోకనీయని యరచుటకంటే, ఖద్దరు రాటమల నేవ చేసి షాముదేశము బయలుదేరు తోడిదేశీయులకు సహాయముచేయుటయే దాసుగారి స్మారకచిహ్నమని ఆంగ్లమున గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. దాసుగారి స్మారకనిధికి సభలో రూ॥ 18 ల వరకు వసూలుచేయబడెను. ఇంకను కొంత వసూలుచేసి మహాత్మునికి పంపబడును. సభకులందరును శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారిని దర్శించి పూజాప్రార్థనలు చేసిరి. స్వామివారి ప్రసాదము ఇయ్యబడెను. వాటి దివప్రాయశ్చిమును గురించియు దేశబంధుదాసుగారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని కోరుచు దేవస్థానము కమిటీ ధర్మకర్తలగు శ్రీయుత నంబూరి వెంకన్న శ్రేష్ఠిగారు, దాసుగారిపేరిట మరుదినము స్వామివారికి పూజలుచేయించెదరనియు, ఆ మరుదినము తిరుమట్టు ఉత్సవము చేయించవనియు, యాచన్యుండి విచ్చేయవలెనని శ్రేష్ఠిగారు

కోరుచున్నారనియు, కాశీపండితులు కె. సుబ్బాశాస్త్రితో గా రుపన్యసించిరి. అనేకతిన పూజారులు జరుపబడినవి.

దేశబంధు దాసు నేతపరిశ్రమశాల

దేశబంధు చిత్రంజనదాసుగారి శాశ్వత స్మారకచిహ్నముగ, కం० మండికి పైగా బీద విద్యార్థులకు ఉచితముగ విద్యాదానము చేయుచున్న, ఏ. వి. ధర్మహాళశాల మేనేజరు గౌరవ కార్యదర్శిగారు శ్రీయుత, మశ్ బాగల్ రామరావుగారు, తమ పాఠశాలయందు నేతపరిశ్రమశాల నెలకొల్పి సంకల్పించి యున్నారనియు, ప్రభుత్వపాఠశాలకళాభివృద్ధి నుత్తరప్రభుత్వములు జరిగినవనియు, చాలవరకు ఏర్పాట్లు జరిగినవనియు, నెలకొల్పుటకు కనీసము ఒక మాసము పట్టుననియు, ఆనాడు దాసుగారి స్మారకచిహ్నముగ నామకరణము చేయుటకుననియు శ్రీ రావుగారు తెల్పుచున్నాడు. తమ పాఠశాలయందు విద్యార్థులకు చాలావరకు జాతీయపద్ధతులపైన మామూలినవ్య గరపబడుటయేగాక, విద్యార్థులయొక్కయు, దేశముయొక్కయు, భావ్యభృచ్చికి అత్యుత్తమములైన స్యతం త్రస్వశక్తిని పెంపొందింపజేయుటకు నిరంతరము సాధనము లక్ష్మిపించుటయేగాక, నిరంతరము కృషిచేయుచుండు వీరి సంకల్పము నెరవేరుటకు ప్రభుత్వమువారును, విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులును, పురవాసులును తోడ్పడి ప్రాతానా మొసంగి కనీసములయొదరుగాక యని విద్యాభిమానుల నెల్లరను కోరుచున్నాము. ఖద్దరుత్పత్తిని, రాట్నప్రచారమునకును చాల అనుకూలపరిధికు లేర్పడగలవని నమ్ముచున్నాము.

వెంకటగిరి
(స్వకీయవిలేఖరి)

జూలై 2:—20-6-1925 తేదీన, వెంకటగిరి తాలూకా బోధువారు నూల్లూరుపేటయందు సమావేశమై, శ్రీ కటికినేని సోదరులచే నుపపాదించబడిన, చక్రించి తీర్మానమును, సభ్యులెల్లరు నేతగ్రీనముగ నంగీకరించిరి.

“భారత దేశోద్ధారకుడు, సర్వసంగ పరిత్యాగియు, హైందవ ప్రజోద్ధారకుడైన తనవరహవధిగ నెంచిన, మహనీయుడగు శ్రీయుత, దేశబంధు చిత్రంజనదాసుగారియొక్క అకాల మరణమునకు, ఈ బోధువారు తమయొక్క దీర్ఘవిచారమును నూచించుచు, వారియొక్క ప్రాధునికమున తే 1-7-25 దిన, వారిజ్ఞాపకార్థము బోధుకార్యాలయమును మూయుటకును మన్నారబోలారు, నూల్లూరుపేట, నాయుడుపేట, వెంకటగిరియందుండు, బాలబాలికాపాఠశాలలను మూయుటకును, సదరు పాఠశాలలోనుండు ఉపాధ్యాయులు, తమ బాలబాలికలను పాఠశాలయందు నాటిసాయంకాలము 4 ఘంటలకు సమావేశపఱచి, ఆ మాగ్రామములో శ్రీయుత చిత్రంజనుని జీవితమును గూర్చి, జరుగు బహిరంగసభలకు, తమతమ విద్యార్థులను తీసికొని రావలసినట్లు యీ బోధువారు తీర్మానించుచున్నారు. సదగు తీర్మానమును శ్రీమతి ననంతదేవిగారికి పంపవలసినట్లు తీర్మానించుచున్నారు.”

తాలూకాయందుండు అన్ని పాఠశాలలు మూయవలసినట్లు తెలియజేయుటకు వ్యవధి లేనందున, పిలుగునున్న వైనాలు గ్రామములలో మాత్రము నూయవలసినట్లు తీర్మానించి రని తెలియుచున్నది.

1 వ జూలై బహిరంగసభ - హరితాళము

గాంధీమహాత్ముని యజ్ఞానుసారము కాంగ్రెసువారి యజమాన్యముక్రింద నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు, గాంధీ మైదానమున, శ్రీయుత కటికినేని కళ్యాణరావుగారి ఆధిపత్యముక్రింద నొక గొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. సదరు సభకు తాలూకాబోధువారి తీర్మానప్రకారము, బోధువారి పాఠశాలలు యుపాధ్యాయులు, బాలబాలికలు నూనవ్వనియు హాజరైరి. శ్రీయుత మాడధూషి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారి దైవప్రార్థనగీతముతోటి సభ ప్రారంభమయ్యెను. దేశబంధుని నిర్మాణమునుగుఱించి ఆచార్యులుగారు చదివిన పత్తము సభ్యులను తన్మయత్వము నొందించెను. దాసుగారి జీవితమునుగూర్చి శ్రీయుతులు కటికినేని వెంకటరామరావు, దేశురెడ్డి శేషారెడ్డి మొదలగువారు నుపన్యసించు సానుభూతి తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. తీర్మానమును సభ్యులెల్లరు నిలువబడి యేకగ్రీనముగ నంగీకరించిరి.

గ్రామమున హరితాళము జయప్రదముగ జరిగి పొరులు, దేశబంధునిపట్ల తమ గాఢభక్తిని వెల్లడించిరి.

వెద్దాపురము

(ఒకవిలేఖరి)

1వ తేది ఉదయమున గ్రామమునందలి జేవాలయములలో అభివేషములు పూజలు ప్రార్థనలు జరిగించబడినవి. సాయంత్రము గాంధీ జూబిలీలో శ్రీయుత బోక్కా నారాయణమూర్తిగారి అగ్ర్యక్షాత్రేయ బహిరంగసభ కావించబడినది. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల అప్పయ్యకాస్తులివారు దైవప్రార్థనతో ఆరంభించి దేశబంధుని సుహృదములను పట్టించి రాజకీయక్షుల వారందరు ఐకమత్యము గలిగి స్వరాజ్యప్రాప్తికి తోడుపడుడని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. మాగ్రామమున హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులకు శ్రీయుత మద్దాలి సోందర్యరావు బి. యె. యల్. టి. గారు హిందీభాషలో దేశబంధుని కర్మపీఠ్యము, త్యాగదీక్ష, ప్రజారంజకత్వమునుగూర్చి ముచ్చటించి వివిధమతజాతులవారు ఐకమత్యము కలిగి దేశకల్యాణమునకు తోడ్పడెదరు గాత యని భగవంతుని ప్రార్థించిరి. పరమపదించిన వీరపురుషుని జ్ఞాపకము నలని లాభములను దైవప్రార్థనల ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి అసహాయవాదులకు శేకేవరపు కామరాజుగారు ఉపన్యసించిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు యుక్తియుక్తముగ, తరుణమునకు సరిపోవుతీగ ప్రజలస్థానయములందు కార్యకూరతి నిజములను వెల్లజేయు శ్రీయుత దేశబంధు దాసుగారివలె ప్రతిమానవుడను లని విద్య, ధన, బలములను ప్రజాసౌఖ్యముకొరకు లోక కల్యాణముకొరకు వినియోగించవలెనని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. అఖిలసంఘం అందరు లేచి సుఖబడి నిశ్చలముగా 5 నిమిషములు దైవప్రార్థనను పఠించి భగవంతుని సమీపించిరి.

హిందీభాషావ్యాపకము

మాపుర మిషను హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయులకు శ్రీయుత వద్దాలి సోందర్యరావు బి. యె. యల్. టి. గారు హిందీభాషను బాగుగ అభ్యసించినవారు. భాషను వ్యాపింపజేయు పట్టుదతోగలవారు. గత 2 మాసములనుంచి తమయింటి వద్దను హిందీపాఠశాల నుంచిరి. రమారమి 20 మంది విద్యార్థులు క్రమముగ హిందీని చదువుకొనుచున్నారు. వీరు నూలు పడుకుట యం దాసక్తులు- కొన్ని రోజులములనుంచి నూలుపడుకుటను నేర్చుకొను విద్యార్థులకు దానినికూడ భాషతోపాటు నేర్చుచున్నారు. వీరు తమతీరిక కాలమును వృధాపరచక దేశక్షేమముకొరకు పాటుపడుచుండుట దీనివ్యాసరూపమగు ఉదారతను చాటుచున్నది.

వేదశాస్త్రముల పాఠశాల

జటాంతస్వాధ్యాయులు, నవశిక్షాపాఠశాల, కావ్యాలం కారసాహితీచతురులు మోడరేకర్యాగ్యయనులు ఆయుర్వేద భూషణులు నను శ్రీయుత వద్దమాని నరసింహాచార్యులుగారు సుమారు నాలుగైదులయి మాగ్రామమునకు విచ్చేసినారు. వీరు ప్రతిరోజు ఉదయమున 2 గంటలకాలము శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయమునందు వేదము వగయిరాలు విద్యాధులకు పాఠముచెప్పుచున్నారు. ప్రస్తుతములో పదిమంది విద్యార్థులు మాస్టరుగలరు. శ్రీ కాశీభట్ల అప్పయ్యకాస్తులివారు కావ్యపాఠశాల, కంకార సాహిత్య చక్రవర్తులు, తర్క-వ్యాకరణాది శాస్త్రవేత్తలు, మంచి పాఠాధిపతులు ప్రతిరోజు సాయంత్రము వేదాలయమునందు సాగ్రంధపురాణమును రాత్రి విష్ణులయమునందు శ్రీమద్రామాయణమును చదువుచున్నారు. పగలు విద్యాధులకు కావ్యపాఠమును శాస్త్రపాఠమును చెప్పుచున్నారు. వీరు భగవంతుని పురప్రజలు తన ప్రోత్సహ మొసగి, హెచ్చుమంది విద్యార్థులు చేరి, యితరులమును ప్రోత్సహించినక వేద శాస్త్రములను పునరుద్ధరించి విశాకాముష్మిక సౌఖ్యములనందెదరు గాత.

కాంగ్రెసు-నూలుచందా

అసహాయోద్యమము బయలుదేరిన దానిక విశేషములును ఉత్పత్తిచేసి ఇతర ప్రాంతములలో ఖద్దరు వ్యాపారమును విరివిగచేసిన యీతాలాకాలో, నూలుచందాను పంపువారొక్కరైనను తేరిన నుడువుట కంటేయు విచారముగనున్నది. తాలాకా కాంగ్రెసు సంఘముగాని పట్టణాధికారి కాంగ్రెసు సంఘముగాని అందువల్ల పనిచేయు ఆర్థరంగా లేవనిన చాల నిగ్గునున్నది. ఈపట్టణము న్యాయవాదులకు స్థానమై అన్ని ఆఫీసులు గల్గి నున్నది 16 వేల జనాభాగలది. ఇట్టి స్థితిలో తాలాకా ప్రజలు విశేషించి ముఖ్యపట్టణమునందలి విద్యాధికులు ఇకముందైనను తమధర్మమును గుర్తించి, కాంగ్రెసు సంఘములను బలపర్చి నూలుచందాలను తప్పక యిచ్చుచు దేశక్షేమమునకై ప్రయత్నించెదరు గాక. పాఠులు విద్యాధికుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడెదరు గాక.

మంత్రిగారిరాక

ఇండస్ట్రీసు మంత్రిగారు మాగ్రామ మిషన్వద్ద విచ్చేసిరి. ముప్పనవారి సిల్క్-మిల్లును దర్శించి రాజమండ్రి చెల్లిపోయిరి. ఈమిల్లునకు యీడిపార్టుమెంటువారు 50 వేలు బడులు యిచ్చిన మాట యెల్లరకు విశదమే. దీనిసాఫల్యముగ దేవాంగులు, వీరు బహు నిరాడంబరముగా హృదయపూర్వక స్వాగతమును యిచ్చి పున్నారు. అధికారి వచ్చి చెల్లిపసంగతి తాలాకాలో ఎవరికి తెలియదు.

వెంకటాపురం (వైకలూరుతాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

వెంకటాపురం 1-7-25:—ఈరోజున యీగ్రామములో సాయంకాలము 5 గంటలకు రాజవీధిలో గ్రామస్థులందరు సుమారు 100 మంది నమావేళమై బ్రహ్మశ్రీ శేషబేర రామావధానులుగారి అగ్ర్యక్షాత్రేయ వొకసభ గావించిరి. అగ్ర్యక్షులుగారు గ్రామస్థులందరు సమావేశమైన కారణము వెల్లబుచ్చ నవసరము లేదని చెప్పుచు, దాసుగారి యందు నాకుప్రేమయేగాని పారివషయమై నా కేమి తెలియదని చెప్పి నూత్నముగా వారితేవితరీతమును దెల్పిరి. తదనంతరము అవధాన్లుగారు దాసుగారే ఉత్తరక్రియలతర్వాత వారికుమారు లగు చిర్రంజీవదాసు గారికి ఈసమయమే ఆశీర్వాదసమయము గనుక మనమంధము వారీకుటుంబమునకు శుభములగల్గుటకై ఆశీర్వాదము చేయుటలెననియు కోరుచు ఆశీర్వాదించిరి. అంతట గుడిపాటి వెంకటచలపతివంతులుగారు దాసుగారి ఉదారస్వభావమును గురించియు, పితృభక్తిని గురించియు దాతృత్వమునుగురించియు, స్వరాజ్యవాంఛను గురించియు విపులముగా దెల్పి సభవారందరి నొక్కక్షణము విచారసాగరమున ముంచివేసిరి.

ఈక్రింది తీర్మానములు సభవారందరిచేతను ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను.

1. శ్రీశ్రీశేషులైన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి మరణమును గురించి యీసభవారు తమవిచారమును వారికుటుంబమువారికి తెలియబర్చుచు శ్రీవారి ఆత్మకు శాంతిగలుగుగాక యని దైవమును ప్రార్థించుచున్నారు.
2. శ్రీదాసుగారు దేశసేవానిరతులై స్వరాజ్యమునకు తనధనమును ప్రాణమును అర్పించిన మహామహులు గాన వారి దేశోద్ధరణలన భారతదేశమునకు అచిరకాలస్వరాజ్యము చేకూరుగాక యని ఈ సభవారు అభిలషించుచున్నారు.
3. శ్రీదాసుగారు గ్రామపునరుద్ధరణమే స్వరాజ్యమునకు ప్రథమసోపానముగా నిర్ణయించి, వారు చేసినపనికి యీసభవారు తమ ఆమోదమునకైతెల్లము స్వపరిపాలనాంగమైన గ్రాంపవస్థలలో నొకటి యగు గ్రామ పంచాయతీ ఆఫీసునందు శ్రీదాసుగారి ఛాయాపటమును ఉంచుటకు ఈసభవారు గ్రామ పంచాయతీవారికి శిఫార్సుచేయుచున్నారు.

దేశబంధు స్తారకనిధి

ఇంతవఱకు పైనిధికి రిక్త లక్షల రూపాయలకు పైబడి చందా చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కిషన్ చందు చెల్లారాం,

71, 72 రత్నన్ బజారు రోడ్డు, పార్కు-టౌను, మద్రాసు.

చెన్నపురిలో విస్తారమైన అమ్మకము

1.7.1925 తారీఖు నుండి ప్రారంభించబడినది.

కొంతకాలము వరకు మాత్రమే నుండును.

వలూరకముల పట్టు నూలు తుండ్లు వేనకువేలు కొనగోలు ధరకంటెను

మిక్కిలి తక్కువ ధరకే యిచ్చి వేయబడుచున్నవి.

(మా వేసవేలు గౌరవనీయులగు పోషకులు అనేక మాసములవెనుక కోరుటచే ఈ అమ్మకము మాప్రిన్సు పాలుగారి ఉత్తరవువైననే ప్రారంభించబడినది)

పంజాబు శాసనసభ

గురుద్వారాచట్టము సభామోదము నొందెను

సిక్కులు గోరు మరతులు—నాయకులను నవలడు

సిక్కులు, జూలై 7:—గురుద్వారాచట్టమును యెలకేసుచుండి గురుద్వారాచట్టము పంజాబు శాసనసభయందు నేడు సభ్యుల ఆమోదము బడసెను. (అ. ప్రె.)

అధ్యక్షుని ప్రకటన

శాసనసభయందు గురుద్వారాచట్టము పాఠ్యముగాబడిన పిదప శాసనసభాధ్యక్షుడు సభ్యులను ప్రకటించి, జూలై 9-న తేదీయందు గవర్నరు సర్ మాల్ కోము హేలీగారు ఉదయం 11 గంటలకు సభ్యులతో శాసనసభయందు మున్ఫటించెద రని పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

వివరములు

సిక్కులు, జూలై 7:—పంజాబు శాసనసభ నేటి ఉదయమున తిరిగి సమావేశమయ్యెను. నిన్ను యాంక్షము వద్ద నిష్క్రమించి బడిన పిదప ఒకటవ పేష్యులందు గావించవలసిన సమరగాను గురించి హిందూసిక్కు సభ్యులు కలసి సంతకం చేసి ఉభయమును నొకటవలసినట్లు కచ్చిరి. ప్రేక్షకులచే శాసనసభ యందలి కేలీలు క్రిక్కిరిసిపోయెను. వివరములను నిన్ను నున్న సంతకమంది ప్రేక్షకులు రాతేదు. విస్తారముగ శాసనసభ్యులు హాజరుగాలేదు. జూడిషులు కమిషనరు కోర్టుభాష పంజాబీ భాషగ నుండవలయునని సర్దారు భూతసింగుగారి సవరణను బలపర్చుచు సర్దారు జోధసింగుగారు ప్రసంగించిరి.

సర్దారు జోధసింగుగారి ప్రసంగము

సిక్కుసభ్యుల నమ్మకమునుగురించి కొంతమంది మహమ్మదీయసభ్యులు అనుమానమును వేచిబుచ్చిరి. రాయబారులు జరుగుచున్నప్పటినుంచి యిప్పటివరకును సిక్కుసభ్యుల క్రికాకరణ భంగకరమున వర్తనమును జూపిరా లేదా యని దొరతనము ప్రత్యుత్తర మీయవలసినని బోధసింగుగారు గోరిరి. దొరతనము అంగీకరించుటకు ఇష్టపడనట్టి సవరణలను సిక్కుసభ్యులు ప్రతిపాదించ దలచుటలేదు. సిక్కుసభ్యులట్లుగావించుటచే వారికి ప్రజల యందు గల పలుకుబడి దగ్గిపోవునని వా చెరింగినను వారు దొరతనము వారిని చిక్కులందు బెట్టుట కిష్టపడుటలేదు. హిందువుల, ముఖ్యముగ పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారియొక్క, వైఖరి చట్టముపై అనుకూలముగ నున్నందులకు - సభ్యుడు కృతజ్ఞతను జూపుచున్నాడు. భాషాసమస్యను లేవదీయుటకు సవరణ అదనుగా జేసికొనుటలేదని జోధసింగుగారు మహమ్మదీయుల కభయ మిచ్చెను. సిక్కులు దొంగపోటు పొడుచును. చె ను క నుండి చారణ గావించుటయందును దోడ్పడిన సభ్యులను అధికారులను ప్రశంసించెను. ఒకప్పుడు అతిక్రిష్టమున నిరుత్సాహము గలిగించిన గురుద్వారా సమస్యను బరిష్కారము గావించినందులకు సభ్యుడు సర్ మాల్ కోము హేలీగారిని గొనియాడెను. ప్రధాన కార్యదర్శియగు క్రేగు, విద్యామంత్రి, నిలీపసింగు గార్లను తారాసింగు గారభినందించిరి. చట్టమునెవ సిక్కుసభ్యులు చూపిన విశాల హృదయమునకు వక్ర సిక్కులవైఖరిని గొనియాడెను. ధర్మమే జయమునుటకు యాచటము శాసనసభయందు పాఠ్యము అనుటయే నిరర్హనమని తారాసింగుగారు నడివిరి. (నవ్వులు హర్షధ్యానములు) మహాత్తరమున నొక ఆశీర్వాదముకొరకు సిక్కులు మాన ప్రాధానముల నర్హింప సమకట్టిరి. వారి ఆశీర్వాదము ప్రతివంతమైనదియెగానా సిక్కులు యాధర్మయుద్ధముందు విజయులైరి. గతము నాస్తి గావించి సిక్కులనుస్వభావముల నాదరించి, దొరతనమునెవ సిక్కులకు గల గౌరవభావములను తెంపించ జేయవలసినదని సభ్యుడు విన్నవించెను. సర్ హేలీగారు సిక్కుల ఆశీర్వాదములను నెరవేర్చి వారి ప్రేమను భక్తిని చూరకొనునని సభ్యుడు విశ్వసించుచున్నాడు. జైలునందున్న సిక్కులను వదలుటచే అనుకూలపరిస్థితులు చేపూరును. అట్టితేరి పరస్పరసంశయము లంతరించను. మాత్రన ప్రేమగౌరవములు పొడచుచు పాలకులను పాలితులను ప్రేమబంధములచే జుట్టిచేయబడుదురు. (దీర్ఘ ధ్యానములు)

రాజానరేంద్రనాథగారు చట్టమును బలపర్చుట

గురుద్వారా చట్టమును శాసనసభ్యులు ఆమోదించవలయునని కోరుచు, నెలెట్టు పిటి రిపోర్టునందు అభిప్రాయభేదములను జూపినను ఏల మాకీ భాషము తాను వహించెనో గతమును రాజానరేంద్రనాథగారు చెప్పిరి. నెలెట్టు కమిటీయందు గ్రేని శాసనసభ్యులు ఎవ్వైఖరిని పూర్చించి అవసరమున చట్టము కోసనసభ్యయందు వారు దీసికొనెదరని తాను సమ్మతినని రాజానరేంద్రనాథగారు చెప్పిరి. హిందువులకును సిక్కులకును జరిగిన బంబుబా ప్రకారము కొన్నిసవరణలు సంగఠించబడెను. చట్ట మిప్పుడు పాఠ్యము అనుటకు సిద్ధమగుచున్నది. కొన్ని సంస్కరములందుండి హిందువులతో నెరవేరుటకు సిక్కులు ఉచ్ఛ్రమమును నడపుచుచున్నారు. ఈ ఉచ్ఛ్రమమునెవ పంజాబు హిందూలు హిందువులు విముఖత జూపిరి. కాని సిక్కులు ప్రత్యేకసంఘ

మని యెల్లరును యెరింగిన విషయము. ఈవిల్లును ఆమోదించుటచే యిదివరకున్న విషయముల జేమియు హిందువులు మార్పు చేయలేదు. మార్పు చేయకుండుటయే గాక వారు సిక్కులను ప్రత్యేకసంఘముగ జేయుటకు బూనుకొనలేదు. పంజాబునందు గురుద్వారాచట్టము ఒక మాత్రనశకమును స్థాపించుచున్నది. దీనిని వివక్ష తిలోబహు భద్రముగ సిక్కులు ఉపయోగించెదరని తాను నమ్ముచున్నాను అని సభ్యుడు నడిచెను. భగవంతుడు సిక్కుల ఆశీర్వాదముల నెరవేర్చుగాక యని హృదయపూర్వకముగ జనదేవుని ప్రార్థించుచున్నానని రాజానరేంద్రనాథగారు పేర్కొరి. (దీర్ఘ హర్షధ్యానములు.)

మేకు మహమ్మద్ హుస్సేనుగారు

సిక్కులు నిర్భాగకాత్మములైనను ఉత్ప్రేక్షిత్యాగము వలనను గురుద్వారాచట్టమును ప్రభుత్వమునండి సంపాదించినందులకు మేకు మహమ్మదు హుస్సేనుగారు సిక్కులను అభినందించిరి. తమలేమ దేవాలయములను సంస్కరింపవలయునను ఆభిలాష గలవో హిందువులును మహమ్మదీయులును సిక్కుల అనుకరింపవలయును. గురుద్వారాచట్టము అనుకూలపరిస్థితులందు అనుబంధము కల్పించవలసినట్లు జైలునందుంబడిన పెద్దనాయకులను దొరతనము వంటనే విడుదల జేయవలయును. కారాగారమునందున్న నాయకులను తారాసింగువంటి నాయకులను హస్తమోకాంతము గలదు. (నవ్వులు) పెద్దనాయకులను వదలుట ముఖ్యావసరము.

విజయమొందినందునకన్సిపాల్ రాముగారు సిక్కుల నభినందించెను. జైలునందున్న నాయకులు విడుదలవలయునని కోరెను. అంబాలావాస్తవ్యులగు సర్దారు గురుబక్ సింగుగారు డిల్ల ఆమోదన నొందినంత మాత్రముచే సిక్కులకు జయము వాటిల్లెనని తాను దలంపజాలననెను. త్యాగ మేరూపము గరించినను నిష్ప్రయోజనము కాబోలు. కాననే గురుద్వారాచట్టము ఆమోదించబడినది. అని సర్దారు గురుబక్ సింగుగారు చెప్పిరి. ఈతరువాత సిక్కు-చరిత్రయందు సంస్కరణీయ మైనదిగాని గర్వింపదలసిన సమయముగాదు. ఎవరిని కారాగారములందుండి విడుదలయ్యవని సిక్కులు గోరుచున్నావో ఆనాయకములు జైలునందుండి విడుదలవకునరకును నిబంధన సంశయము ఒక్క సిక్కు-హృదయమందును జనింప జాలదు. గురుద్వారాచట్ట మనుకూలతావరణముం దమలులో బెట్టి, యిప్పిత్తార్థము నొందుటకు ఏవరతులను గోరకయే సిక్కులను జైలునందుండి దొరతనము విడుదలు ముఖ్యావసరమని సర్దారు గురుబక్ సింగుగారు గట్టిగ చెప్పిరి. నిరాటంకముగ కృపాశీలులను గరింప నీయవలయును. జయతోయాత్రకులను నిరభ్యంగముగ నడచు ఆరాధనలను ప్రార్థనలను జేసికొన నీయవలయును. శిరోమణి గురుద్వారా కమిటీ, అకాలీచర్యులు, అకాలీచక్ర మొదలు సిక్కుల సంఘము లక్రమమైనను ప్రభుత్వము గావించిన ప్రకటనలు ఉపసంహరింపవలయును అని సర్దారు గురుబక్ సింగుగారు చెప్పిరి.

ఈసమయమందు 1-80 గంటలకు ధలహారము నిమిత్తము శాసనసభ నిష్క్రమించెను. (అ. ప్రె.)

మిల్లు పరిశ్రమ - జపానుపోటీ

ప్రతిమీద ఎగుమతివస్తును విధింపవలెను

బొంబాయి, జూలై 7:—ప్రభుత్వవాణిజ్యశాఖా కార్యదర్శియగు బాడ్విక్కుగారు నిన్ను జరిగిన బొంబాయి మిల్లు యజమానుల సంఘసభవారీలో మాట్లాడగా, నూలులోను నూలుబట్టలలోను జపానుపోటీ తరులుచున్నదికావున దానికి రక్షణోపాయముగా ముడిప్రతిమీద ఎగుమతివస్తును విధించవలసినదని మిల్లుయజమానులు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. జపాను నూలుబట్టలమీద నూలుమీద 80 పెంబరుకు తక్కువగా నున్న గుడ్డమీద పెద్దపన్నును విధింపవలసినదని యీసంఘము వారు గట్టిగా వాదించిరి. కరెన్సీయొక్క విలువ మాటికి 80 పంతులు తగ్గిపోవుటవలన జపానును బాధితరముగనున్నదనియు అందువలన జపానులో నీకిని నిలిచి ఇండియనుమిల్లు పరిశ్రమను నాశనము చేయుచున్నదనియు మిల్లుయజమానులు తెల్పిలనుజూపిరి. ప్రతికాపంబంధముల కన్నెని రానియేదే గావున వివరములు తెయ్యరనుండుటచేత విక్కు-తెక్కు-జైనచని చాడ్విక్కుగారు చెప్పిరి. హిందూజాతీయులనుండి వైనా జపానులలో గిరాకీలేదు గావున గుడ్డ యొక్క-తయ్యరనుచున్నదని మిల్లుయజమానులు చెప్పిరి. అందువలన ఆకాలంతయు నిండియున్నట్లు లల్లోనే ఉత్పత్తిగల్గుచున్నది. సంఘమువారి యభిప్రాయములను ఇండియా దొరతనమువారికి తెలియజేసవని చాడ్విక్కుగారు వాగ్దానమిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తాతా ఉక్కు-కంపెనీ ప్రతినిధుల సాత్వము

కలకత్తా, జూలై 7:—తాతా యినును ఉక్కు-కంపెనీ ప్రతినిధులు హరిపుష్కరాదులు తిరిగి విచారించబడిరి. పీటరు సన్ను, పాల్ గాన్ల కంపెనీలరపుక ప్రతినిధులుగ విచారించబడిరి. అట్లు తాతా గోరకప్రకారముగ సామలు ఉత్పత్తిని గురించి సంప్రార్థనగల్గింది. వివిధసమయందును కంపెనీ సాంకేతిక విద్యాలయమందు శిక్షణభ్యసించిన వదియేవును భారతీయులు కంపెనీ యందు బనిచేయుచున్నారని తాతా మత్తయ్యగారు జరిగిన ప్రశ్నకు పీటరు సన్నుగారు జవాబొసంగిరి. ఐరోపాసిబ్బందికి బరులుగ-ఈవని వారలను బెట్టుకొనుటకు కంపెనీ యొచించుచున్నదా యని మత్తయ్యగారు ప్రశ్నించుచు అడిగిరి. సిబ్బందియందు పెద్దకొన బతుమిచ్చారని పీటరుసన్నుగారు చెప్పిరి. శిక్షణభ్యసించు విద్యార్థులను వియోజించవలెనని పరిశీలించి గాంధీజీవస్తులని పీటరుసన్నుగా రిచ్చుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

నాగపూరు పురపాలక సంఘము

అధ్యక్షుని యెన్నికతగాదా
నాగపూరు, జూలై 7:—బట్టుల లెక్క-పెట్టవచ్చున రహస్యముగా నుండలేదనియు నిన్నికనబంధన లభిప్రమింపబడినదినియు కావున నియోగిగారికి అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనుట సరిగా జరుగలేదనియు ఆధ్వర్యంపెట్టుచు నాగపూరు పురపాలక సంఘసభ్యు డొకడు విడుదలకై నెను.
కమలానీనుండి గవర్నరు-బ్లడ్లగారు ముఖ్యపట్టు మును తిరిగివచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

సరిహద్దులలో నల్లరులు

పెహవరు, జూలై 7:—బాజారు సంస్థానమునండి వచ్చిన మనుష్యు లిట్లు తెలుపుచున్నారు: బగాగీ జఖాందారు, త్యాగండ్లా జమీందారు మహారుదరు రాధానుల్లును చెతీ యొక్క కైన్యమును దీసికొని భాగువనములోలలపై దాడిచెడిరి. తెండు కైన్యములు పొడ విరోధికి వుంచి నవ్వుచునే గలిగించిరి. కాని ఈజయములను గలిగిన సంతోషము బక్రీడు నింటివల్ల జరుపుకొను సుఖానామ ప్రబలి కైన్యములు విడుదల చేయుటచే నివ్వకుం కొంతమగ్గుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గ్రామసంహారములు - పున్నెల్లి ర్భాణము

బొంబాయి, జూలై 7:—గ్రామసంహారముల ప్రశ్నను విచారించి పంపించెను యదుల ను జయ ప్రదము-గా-స్థాప్తిం చుట, క్షుత గి న చ ర్యల ను గూర్చి విచారించుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి కమిటీ నేర్పాటు జేసిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూలై 7:—ఈయనయమున విక్టోరియా గార్డెన్సుకు చెల్లిన బడ్జెట్ యొక్క ప్రేక్షకుడు నాన కురియుచుండుటకు పొగపొటను నియామకము నానకొని నిలువబడియుండెను. సింహము బోనునుండి సంజానుబయటికి చాచి వాని భుజము నుండి కంఠము వాడెను. ఆ ప్రేక్షకుడు ఆస్పత్రికి గొంపొబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజపుత్ర సమాజము

ఈ సమాజ మున్నాది కార్యనిర్వాహక సభ 1925 సం|| జూలై 25న తేది ఆదివారము వగలు 1 ఘంటకు సరసాపురములో పుష్పాలనారి జేవిడిలో శ్రీయుతి వేదేశన ఉండవరావరాజు బేర్కొని (స్థిరము) గారి భవనమున జరగెను. ఈసమావేశములో విద్యార్థులతోచేయు సహాయమును నిర్వహించుటకు గాన కార్యనిర్వాహక సభ్యులేల్లరు విశ్వేయ బ్రాహ్మికులు. సహాయమునకొను విద్యార్థులేల్లరు నిస్థియమైన అమృత మోనాలు నింటి తక్కు చదువు పాఠశాలా ప్రధానో సాధ్యాయులు నింపవలసినవానిని నింపించి ఈ నెల 28 న శేఖోగా మాకు అందునట్లు పంపించవలెను. ఆ ప్రేక్షికు-పుష్ప చేదని దరఖాస్తును మరుసమావేశములోగాని తీర్మానించబడువు. మరు సమావేశము అత్యవసరమును. అమృతమోనాలు కార్యనిర్వాహక సభకు భవనంప్రాసాదించినదయగలదు.

మెనుమొచ్చరామచంద్రరాజు,
అల్లూరి రామకృష్ణరాజు,
కార్యదర్శులు.



చేపలపాత్రలు

స్వీటుకము బెల్లులు:—అను క్షయమునకు కలరాగర్భము రాయకే బల్లుల ప్రయత్నమునకును...

నిన్నిక సభలు:—కాంగ్రెసు, కిరీటము, స్వరాజ్యపక్షముల యజమాన్యముక్రింద 10 వ డివిజను...

రాకపోకలు:—మొరారు వైల్డే ఏజంటుగారు, మహమ్మదీయ కళాశాల క్రిస్టియన్లు రాసుగారు...

సర్. కే.య్య, పిమ్మనుగారు, టి. ఎం. రాసుగారు, గౌ. వి. రాసుగారు నిన్న రాత్రి మరారు వీడిపోయిరి.

డి. బి. మోడర్ల రామచంద్రరావుగారు నిన్న మరారు వీడిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు రేపుయము రాసున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బల్లారి కోర్సులు

బల్లారి పురజనులు 2వ తేదీన వార్తాపాస్కూలునందు సభకేసి యీవినవ తీర్మానమును గావించిరి:—

“బల్లారి నొక కేంద్రస్థానముగాజేసి ముమ్మందు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకు అ కాళి ముసలిననో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము దేర్పాటు చేయు బల్లారికేటరు ఆధ్వరము లేదు”

మదరాసు ప్రధాన

న్యాయ స్థానము

ఆంధ్రపున్యాయమూర్తుల యువోగ్యతరీమితి

హెచ్చింపబడుట

ఉత్తరకండ్లము, జూలై 8:—మదరాసు ప్రధానన్యాయస్థానపు న్యాయమూర్తులు మూలమునాయకు, శ్రీనివాస ఆయ్యగారు యువోగ్యతరీమితి 1925, ఆగస్టు 31 నుండి 1926 ఫిబ్రవరి 28 వరకు హెచ్చింపబడెను.

చేపకువేలు మోసముజేయు లెల్లవాడు

నిన్న రాత్రి ఎగ్జుకులో మధ్యకు పోతీసు ఇన్స్పెక్టరులు ఎన్నవైన ఆస్తుగాటవజేసిరి. ఎగ్జుకులో “అక్టోడు హెసు” అను పెద్దభవనము అధికారిని నిత్యము కేసులువాల్చును 55 ఏండ్ల ఆంధ్రయుని పట్టుకొనిరి. ఈయన వాల్చునకంపెనీకి సెర్వ వ్యాపారముగలవలయు అందు వధువుపెట్టిక మంచి లాభము వచ్చుననియు తెల్సి అందు ఉద్యోగము చేయుచున్న వాడైనందున రూ 500 నుండి 2000 వరకు చాలవందీ వద్ద డిపాజిటులు వున్నవనియు పోలీసు కమిషనరుగారికి యీ సూక్ష్మ ఫిర్యాదులు వచ్చినవి. ఈదొంగ కల్పించినవారు యిందరి మోసమును నిర్దించి పోలీసు తిరిగి యిచ్చుచిరి. కాని ముద్రాయున్న బల్లుకావైన తేను. అదిను చెప్పకుండా పోలీసుగల డెను యుద్ధేశ్యముతో పోలీసు ఫిర్యాదుకేసుగా వారు అరెస్టుచేసిరి. ఈయన వాల్చున మ గజైను అనుపత్రికను ప్రకటించుచు అందు కొన్నిసలకల చెరిపి వాటిని పూర్తి చేయువారికి రూ 4000 బిలుచగల భవనము ఉచితముగా నియ్యబడునని ప్రకటించుచుండెను.

కార్పొరేషన్ ఎన్నికల వివరములు

Table with 4 columns: డివిజను సంఖ్య, ఎన్నికజరుగ తేది, ఎన్నికజరుగ స్థలము, నామినేషనులు క్రింది కేటరులోగ పంపించెను. Rows include details for various divisions and their respective election dates and locations.

గుత్తియదనపు పోలీసు

కూర్చి గారు నివేదికము ప్రభుత్వమునకు సమర్పించెను.

ఉదయవలయు జూలై 8:—ప్రత్యేకముగ నియమించబడిన యువోగ్యియరు ఆర్. హెచ్. కూర్చి గారు గుత్తియదనపుపోలీసు వ్యవహారమున పంపియి పూర్తిగావిమర్శించుటకు నియోగించబడి తాము పోలీసుచేసిన నివేదికను ప్రభుత్వమునకు సమర్పించిరి. దీనిపై ప్రభుత్వపుట్టాజ్ఞలు వెలువడి చేయబడునని యూపింఫుబడుచున్నది. (ఆ. (ప్రె.))

గొప్పచుక్క సాగిపోయెను!

సార్వభౌమము, జూలై 8:—రాత్రి గుమారు పదునొకండు ఘంటలైనవి. విశాలాకాశమున మబ్బులున్నను చంద్రబింబము ప్రకాశమానముగా వెలుగుచునే యున్నది. అస్సన్వితులగు పురిపండా అవ్వలప్రాయముగారును సేనును స్వరాజ్యపత్రికయందలి మహమ్మదాల్లిగారి కామేడువ్యాసము నందలి “భగవంతుడు ఎండలను కలుగజేయును” అను వాక్యమును చదువుచుండగా సముముగ నాకాశభిధిని చంద్రకాంతికంటె వేయి మడుంగు లధికముగ దివ్యకాంతితో దక్షిణమునుండి పశ్చిమమున కొక పెద్దచుక్క సాగిపోవుట చూడగలిగితిమి. దానిమట్టును గజముకొలరను మనోజ్ఞ మగు నామవచ్చరంగు నూ కాశ్చర్యానందముల చేపూర్చెను. ఇంతవరకు నెన్నిసారులో తారకావలనము గాంచితిమి గాని యిట్టిది గానము. పిమ్మట నందరమున నొక గంభీరనివాదము రెండు నిమిషములకు మా కర్ణగోచరమయ్యెను. చంద్రబింబము దిక్కు దృష్టి సారించునరీతి బింబము నాలుగవర్ణములతో గన్పట్టినది. పిమ్మట సంతయు నిశ్చలమై దయయుంచి యిందులకు కారణ మెట్టిదయో శాస్త్రజ్ఞులు వెల్లడించెదరు గాక!

మంత్రాల లక్ష్మీనృసింహం.

రామవిలాస సభ - తెనాలి

శనివారము 11-7-25

ప్రతాప రుద్రీయము

కాకినాడ సరిస్వతి భవనములో

ప్రతాపము } ద్వితీయాంధ్ర వటసభాగ్యములును, హైకోర్టు పేరిగాడు } న్యాయవాదులును అం శ్రీ పెద్దిభోట్ల వెంటక చలపతిరావుగారు. బి. ఎ. బి. యత్. యుగంధరుడు } బ్ర|| పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారు. పిచ్చివాడ. } మేనేజింగు కమిటీ

పోలవరం ఎట్టేటుదానాలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 7:— పోలవరం జమిందారుగారి మైనారిటీలో 1920 సంవత్సరమునందు పోలవరంఎట్టేటు కొంత తేలమై పితాపురంమహారాజుగారికి వశమైనది. కాని మెజారిటీ రావడముతోనే జమిందారుగారు ఆ వేలం రద్దుచేయవలసి నవని గోదావరిజిల్లా ఏజన్సీ జడ్జికోర్టులో వ్యాజ్యము తెచ్చెను. ఈ వేలము సరిగానే జరుపబడినదని ఖర్చులతో దావా కొట్టి వేయుచు ఏజన్సీజడ్జి తీర్పునిచ్చెను. పోలవరం ఎట్టేటు తణఖా బాకీకి సుమారు 1,40,000 లను జమిందారుగారిమీద మహారాజుగారు దావా తీసికొనివచ్చిరి. జడ్జి ఖర్చులతో పూర్తిగా సామ్యముగలందులకు నిన్నను డిక్రీనిచ్చెను. దరిమిలా తణఖా దారైన తాడి గంగిరెడ్డిగారి కుటుంబమువాడి సామ్యము పోయినవి. జమిందారుగారికి పోలవరం గ్రామమును మరికొన్ని చిల్లరగ్రామములును నాల్గులక్షల రూపాయలు కిమ్మతుగలవి మిగిలి యుండును. వానిపైన యీ బాకీ తీరవలసియున్నది.

అంతములు తీసికొన్నందుకు శిక్ష

నాగపూర్, జూలై 7:—లంచములు తీసికొన్నందుకై రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు 6000 రూపాయలు జరిమానాయును, దానినీయవచ్చు మరీ 9 నెలలు కఠినశిక్షయు నిధింపబడిన జిల్లాను (బీరారు) తహసీల్దారు ఛాందేరుగారు చేసి కొన్ని అప్పీలును నాగపూరు అడ్మినిస్ట్రే జూడిషియల్ కమిషనరు ప్రెజ్డోగారు త్రోసివేసిరి. ఛాందేరు పోలీసువారిపరము చేయబడెను. (ఆ. (ప్రె.))

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ

సమాజమువారు

బెజవాడ నాటకశాలలో

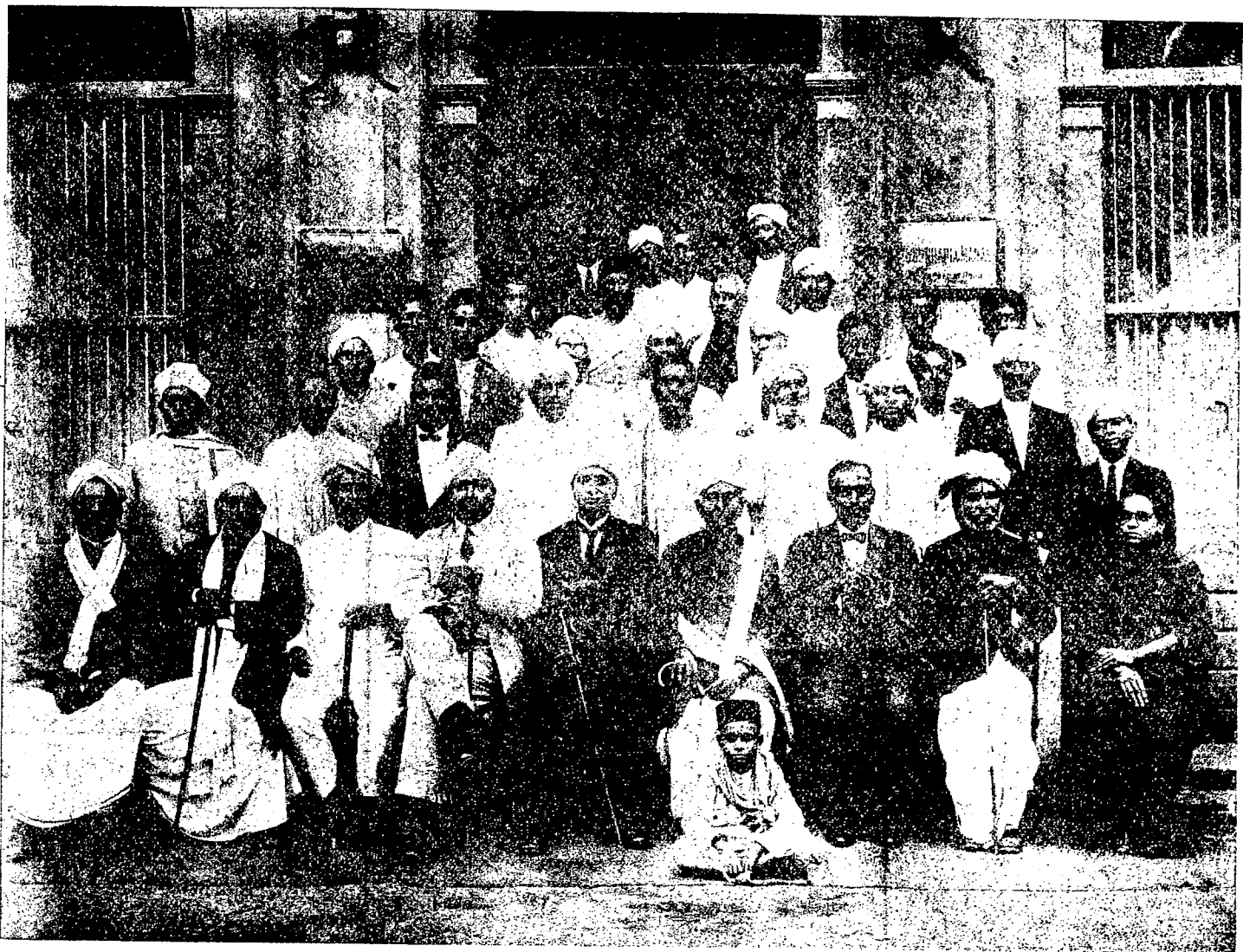
యూనెల 11 తేది శనివారంరాత్రి

శ్రీ కృష్ణతులాభారం

ప్రదర్శింతురు

శ్రీకృష్ణుడు:—యడపల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు. నారదుడు:—కపిలవాయి రామస్వామికృష్ణగారు. సత్యభామ:—పుష్పగారి సంతకరావుగారు. కక్కిడి:—పాతుపల్లి ముప్పారావుగారు. డాక్టరు కొ. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

Advertisement for Sri Madam Mahabharatam featuring a large title, decorative border, and details about the performance at the Nandam Theatre, including ticket prices and showtimes.



అంతర్జాతీయ సహకార వర్ధంతి

చెన్నపురిలో రైల్వే హాల్లో జరిగిన టి. వి. కేమగిరియ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. 5-7-25

శ్రీ లక్ష్మణరాయోపన్యాసములు

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల-బందరు

2-7-25 లేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించిన ప్రకారము శ్రీయుత చిలుమూరి వీరభద్రరావుపంతులుగారు, జూలై 11 మొదలు 16 వరకు ప్రతి సాయంత్రము 5 గంటలనుండి 6-30 వరకు "కాలివాహనులు" అను విషయమును గూర్చి శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలలో నుపన్యసించెదరు.

కార్యక్రమము

11-7-25 కాలివాహను లాంఛనులు (ఈ విషయము ప్రాచీన వాఙ్మయమునండియు, సంప్రదాయసిద్ధములైన గాథల నుండియు, కుప్రసిద్ధ పరిశోధకుల విమర్శ గ్రంథములనుండియు, ప్రమాణముల నెత్తి యాపి స్థిరపరుపబడును.)

12-7-25 కాలివాహనుడే కాలివాహనుడు! కాలివాహన కేవలనిర్ణయము.

13-7-25 కాలివాహనరాజుల చరిత్రము! వారి పరిపాలనా పద్ధతులు.

14-7-25 కాలివాహనుల కాలమునాటి సాంఘిక పరిస్థితులు, పరివర్తనములు.

15-7-25 కాలివాహనులకాలమునాటి మత పరిణామ చరిత్రము.

16-7-25 కాలివాహనుల కాలమునాటి శిల్పాది కళాభివృద్ధి.

ఆంధ్రదేశపు నానా ప్రాంతములనుండి కవులును, పరిశోధకులును విచ్చేసి ప్రతి సాయంత్రము 7 గంటలనుండి యుపన్యసించుచున్నారు. ఆంధ్రచరిత్ర, వాఙ్మయములం దాదరణ గల ప్రజేయలెల్లరును ప్రత్యేక ఆహ్వానములతో నిమిత్తములేకుండ, ఉపన్యాసములకు విచ్చేసి, జయప్రదముగ కార్యక్రమమును నిర్వహింప తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇతర ప్రదేశములనుండి విచ్చేయువారికి భోజనాది పనులు కళాశాలయందే ఉచితముగ నేర్పరుపబడును.

కో॥ రామకోటిశ్వరరావు

అధ్యక్షుడు, సారస్వతసంఘము

గూడూర్ కృష్ణమూర్తి

కార్యచ. వి.

కలకత్తా పాలక సంఘాధ్యక్ష పదవి

సర్కారుగారి నుండి గొందఱు

స్వరాజ్యసభ్యులు గోరుట

రాజకీయసంబంధము లేనివా రుండవలయునని

యూరపియను సభ్యులను నుడువుట

కలకత్తా, జూలై 7:—కలకత్తా పురపాలకసంఘములో

స్వరాజ్యపక్షమునకుఁ జేరిన కొందఱు సభ్యులు యఫ్. యన్. సర్కారుగారి (ప్రముఖత వహించిన న్యాయవాదులు)ని గలసికొని పాలకసంఘాధ్యక్షత పదవి నధిష్ఠింపఁగోరిరి కాని సర్కారుగారు ననవలయునని కలకత్తాలో నుండవలసిన కారణమున నిరాకరించిరి.

పాలక సంఘసభకు డబ్ల్యు. హేచ్. ఫిలిప్సుగార్జును తెలియఁజేసిరి. కలకత్తా పాలక సంఘాధ్యక్షుఁడగుండి కీ॥ శే॥ దేశబంధురానుగారి యాహ్లా పురపాలక సభలోనికి రాజకీయములను దీసికొనిరాకుండుట యగుటచే నా మహామహనీయం దుండు గౌరవము ననుసరించిరి. సభలోనికి రాజకీయములు రాకుండునట్లు చేయవలయును.

బహుమానము

గుంటూరుజిల్లా, నల్లెలపల్లి తాలూకా నంది గామగ్రామకాపురస్థులు ములుగు కాళహస్తి లింగము (తుహినకరధర శాస్త్రిగారి పుత్రులు) ఇప్పటికి 5 మాసముల క్రితము కిష్కసంచారము నకు వనపర్తి గద్వాలుమొదలగు ప్రాంతములకు వెళ్లియుండిరి. వారిజాడ తెలియలేదు. ప్రాయము 26 ఏండ్లు చామనచాయ, సన్నని పొడవైనమనిషి. తల్లి దుఃఖార్తయై యున్నది. వారిజాడను తెలిపినను వారి నింటికిబంపినను తగిన బహుమాన మొసంగబడును.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు

ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం 213, మదరాసు.

తూర్పు బెంగాలు రైలుమార్గము

సలహాసంఘమువారి నివేదికము

కలకత్తా, జూలై 7:—తూర్పు బెంగాలు రైల్వేకంపెనీ యొక్క సలహాసంఘమువారి నివేదికము సంతృప్తికరముగ నున్నది. రైలుపథపుట పనిచేయించుట మొదలగువానిలో మిక్కిలయమపథతులను ప్రవేశపెట్టిన 1922-23 సంవత్సరములోకంటే సీసంవత్సరము రైల్వేకంపెనీవారు 78 లక్షలు సంపాదించిరి. మరుసంవత్సర మంతకంటే ఆర్థికపరిస్థితులు బాగుండునట్లును నిలచుచున్నారు. ఇదేసమయములో క్రిందటి సంవత్సరముకంటే సీసంవత్సరపు ఆదాయము 750,000 రూపాయ లెక్కువగానున్నది. ఆదాయ మింత యెక్కువగావచ్చుటకు తూర్పు బెంగాలతో నెక్కువగా జరిగిన బియ్యపునర్తకమును జనపనార ఎక్కువగా పండుటయు కారణములని ఏకైకులచెప్పెను. అన్నాముఖాళి మంచి అభివృద్ధిలో నున్నది. ఆదాయమునకు ఇంటరు తరగతిరైలును మార్చి 1 లేదీనుండి తగ్గించుటయుగూడ కారణమే. ఆర్థికముగా సీసంవత్సరము చాలబాగున్నది. ఏప్రిలునెలలో నీతరగతి రైలును పండుటచే రాబడి తక్కిన 11 నెలలకు కంటే నూటికి 90 వంతులు హెచ్చుగా నుండెను. (అ. ప్రె.)

ఆంగ్లేయులు హైందవుని గొట్టుట

బాన్సుగూరు, జూలై 7:—ముగ్ధుండి యొక విశేషరీతియిట్లు తెలుపుచున్నాడు: హిమాలయ ప్రాంతములలో నొక చోట పెనువెళ్లి రావణాసురులందు వడ్డీపాపారమునందు కంట్రాక్టు చేయుటయందు ప్రసిద్ధిచొందిన మర్యాదగుణుడైన హైందవుని, కాని హిందూనుగూడ నిర్భయముగా బలవంతముగ కొట్టిరి. వారిరువురకు గాయములు తగిలెను. వంటనే వారాసు పత్రికి గొంపోబడిరి. ఆనంగతి పోలీసువారికి తెలియగా నాంగ్లేయులు నిర్దురమ బంధించిరి. కాని సాంతిజామీనుపై కత్తెత్తుగా వారిని విడిచెను. మందు విచారణ జరుగును. (అ. ప్రె.)

ఎన్టీఎల్ఎండు ఆర్థిక సవరణసంఘము

ఎన్టీఎల్ఎండు ఆర్థిక సవరణ నిమిత్తము యాదీనపదేశమునబడినవారిని సభ్యులుగా నియమించిరి. (1) పి. ఎల్. మారు రిచిమ్యూబోర్డు సభ్యుడు (2) మదరాసు ధూన్యాముల సంఘ కార్యదర్శి (3) రా॥ సా॥ జి. ఏ. వేదన యశవంతు, మధుర (4) వి. రఘునాథరెడ్డి చిత్తూరుజిల్లా.



బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువు

ప్రకటనము

బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రకటన మను కొనిన రీతికి భిన్నముగ లేదు. వారి యభిప్రాయ భారతీ యదివరకే తెలిసెను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును ఫలితమునుబట్టి విచారించవలెనని, బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు గోరుట జూడ, ఓరి నింకను ప్రాతవాసనలు విమవలేదని దోచును. మడ్డిమెను సంఘమువారు జరిపిన విచారణలో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును నిర్వహించిన మంత్రు లేమి తదితరులేమి, తమ తమ యనుభవములను చక్కగ తేటపరచిరి. ఈ పద్ధతి సభిమానించిన వా రెవరును లే రయిరి. చెన్నరాజధానిలో, పానగల్ రాజా, నర్ సే. పి. పాత్రో, నర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగార్లు సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గోరిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నింకను నిలిపియుంచి లాభము లేదని వీరు స్పష్టపరచిరి. వీరు ముప్పులను అనుభవించుటకు మంత్రులే. వీరు జాతీయవాదులు కాకుండుటచే, వేరు యుద్ధేశ్యముల నాలోపించు టకు వీలులేదు. బొంబాయి ప్రభుత్వపు కార్య నిర్వాహక సభ్యులగు చునీలాల్ మెహతా, కహం గిరుగార్లు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పద్ధతిని తొలగించగోరిరి. బొంబాయి మంత్రులు, హీడయతుల్లా, బి. వి. యాదవ, ఆలీ అహమ్మదుఖాను గార్లును యిటు లనే సూచించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక సభ్యులు గ నుండి రాజీనామా నిచ్చిన నర్ సేతల్ వాడుగారు, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగి, అన్ని శాఖలను ప్రజాయత్నము చేసినగాని ప్రయోజనము లేదని పలికిరి.

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వసభ్యులగు మహమ్మదాబాదు రాజగారు "ఇంకను వేచియుండుట తప్ప. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము తప్పక పోవలయును. భావిప్రభుత్వమునందు మంత్రులుమాత్ర ముండ వలయును. ప్రస్తుత చట్టమునుమార్చినగాని, ప్రజాభిప్రాయమును సంత్కృతిపరుసలే" రని చెలికిరి. సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్రు లిట్టి యభిప్రాయమును మూచించిరి. వీహారు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు సచ్చిదానంద సింహగారు, రాష్ట్రీయ పరిపాలనమునందు సంపూర్ణ బాధ్యత తప్ప వేరొక అంగరము బనికీరాదని నుడివిరి. వీహారుమంత్రు లీ యభిప్రాయము నామోదించిరని శ్రీకృష్ణకర్కరలేదు. మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వసభ్యులగు నర్ జోషీగారును సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును కోరియుండిరి. చిత్రామణి మున్నగు మంత్రు లీవిషయమును ఖండి తముగ తేటపరచిరి. టెంగాలు, పంజాబు, ఆస్సాం,

మ్యాచాప్రభుత్వములో మంత్రులును, ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక సభలోని భారతీయ సభ్యులును ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును నిరసించిరి. అనధికారాభిప్రాయమును గూర్చి చెప్పనక్కరలేదు. భారతీయులలో నేరకపువారును ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పద్ధతిని కోరుటలేదని విదితమగుచుండ, యింకను ఫలితములకై వేచియుండవలెనని, ఇండియామంత్రు గోరుట హాస్యాస్పదముగాదా? ఇంకను ఎంతకాల ము వేచియుండవలెను? ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని నిర్వహించగలవా రెవరు?

ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానము మార్పుజేంద వలెనని, ఇండియామంత్రుగా రంగీకరించుచున్నారు కాని, ఆమార్పు యిప్పుడే జరుగవలదా? రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగుట దప్ప, వేరుత్రోవ లేదని మడ్డిమెనుకమిటీ మైసూరిటిరిపోర్టు స్పష్టముగ చెలు పుచుండ, యింకను సందేహింపనేల? నర్ పి. ఎస్. శివస్వామిఅయ్యరుజోలు ప్రభుత్వాభిమాను లీతిరుస నిర్ణయించుచుండ, బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువు గా రెవరిని ప్రమాణముగ గైకొందుకు? రాయల్ కమిషనును వెంటనే నియమింపవలయునని, మైసూరిటిరిపోర్టు గోరెను. అబ్జర్వర్షత్రిక గూడ యీసూచన నిటీవల యామోదించెను. భారతీయ నాయకులు, ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానము నుపయోగించి ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచో, రాయల్ కమిషనును కొంచెము ముందుగ నియమింపవీలగు నని బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు సూచించిరి. ఏయభివృద్ధి గోరినను, భారతీయులు మున్నగును ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును చేపట్టవలయునని విదితమగు చున్నది. ప్రతిష్ఠంభనపద్ధతిని పూర్తిగ విడనాడ వలయును. కదలనేరని ద్వంద్వ ప్రభుత్వాశ్వముపై స్వాతంత్ర్యము తెటులనో చెలియదు. భారతీయాభిప్రాయమును బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగా రిటుల నిరసించుటచే, నిరాశ గలుగక మానదు. కీర్తి శేషులగు దేశబంధు దాసుగారు జూచిన కరములను బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు అందుకొన రయిరి. హృదయమునందు మార్పుజూరయిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయుటకు గాని, ప్రజల స్వాతంత్ర్యపుహక్కును గుర్తించుటకుగాని వీరు బూసరయిరి. హైందవశాసనసభవారు రౌండు టేబిలు సమావేశము గోరిరి గాని, రాయల్ కమిషను గాదు. రాయల్ కమిషనును నియమించినను, అనుకూలఫలము గలుగనేరదు. నిరర్థకపు సంస్కరణవిధానము నిచ్చి దానిని నిర్వహింపగోరుటయు, అందునుగూర్చి పరీక్ష జరిపి ఫలితముదేల్పుటయు, అసభ్యము. భారతీయులు గోరునది జన్మస్వాతంత్ర్యము. అది పరీక్షలకర్హమయినదిగాదు. బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగా రిట్టి స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుచో, భారతీయులు అధైర్యపడక స్వతంత్రమైనాధారపడి, మనోభీష్టసిద్ధి గాంచుట, ధర్మము.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, జ్వరపీడితులై యున్నారని వినుట కెంతయు చింతించెదము. దేశబంధు దాసు మరణాంతరము, వారికి తోడు సీదగ బనిచేయుచు సామ్రాజ్య శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమును అద్వితీయముగ నడుపుచు, సభ్యులు మంత్రపదవుల సంగీకరింపకుండునటుల

భగవంతునిచు, హిందూమహమ్మదీయ కలహములను నివారించుట కత్యాతరము చూపుచుండెడి, నెహ్రూగారయినను ఆరోగ్యముగ లేకుండుట, దేశ దురదృష్టము దప్ప వేరు గాదు. జ్వరము, నిద్ర బట్టక పోవుట, ఉబ్బసము మున్నగు జబ్బులు నెహ్రూగారిని వేధించుచున్నవి. వీరికి అతి త్వరితముగ స్వస్థత గలుగుగాక యని, పరమేశ్వరుని వేడెదము. భారతదేశ నాయకులలో ప్రసిద్ధి పడసిన, గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ గార్లు ముప్పులను జాతీయ సంయోగము ప్రధానమని భావించిరి. దేశసేవయందు ఇతర దురభిమానములను మిళితము జేయుటకు వీ రెంతమాత్ర మంగీకరింపరు. హిందువులును మహమ్మదీయులును పోదకులును భావము వీరి మనముల నావహించియుండెను. గాంధీమహాత్ముడు మహమ్మదీయులకు జేసిన సహాయము గూర్చి చెప్పనక్కరలేదు. దేశబంధు దాసు గారు మహమ్మదీయనాయకులను సమాధానపరచుటకు జేసిన ప్రయత్నములు సుప్రసిద్ధములు. వారు గావించిన ఒడంబడిక, అపారమగు దేశభక్తిని జూపుచున్నది. నాగపురమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్యగల పోరాటములను పరిష్కరించుటకు, నెహ్రూగారు నిరుడు గావించిన ప్రయత్నము లీసంవత్సరము ఫలించినవి. మధ్య రాష్ట్రములం దంతటను, బ్రకీడుపండుగ నెమ్మదిగ గడిచిపోవుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. ప్రస్తుత సమయమున నెహ్రూగారు పత్రికల నయినను చదువగూడదని వైద్యులజ్ఞాపించి యుండుటచే, వారు బాహ్యప్రపంచముతో సంబంధమును వదులుకొనిరి. కాని, దాసుగారి మరణము, నెహ్రూగారి విషాదము సధికము జేసెను. వ్యాధిబలమగుటకు గూడ ఇది కారణమై యుండును. దాసుగారి మరణముచే గలిగిన సంతాపమున కన్న నుగూడ, పంజాబు నందు ప్రబలిన హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు నెహ్రూగారిమనము నెక్కుడుగ కలవరపెట్టుచున్నవి. పంజాబునందు స్వరాజ్యపక్షము లేనేలేదని, నెహ్రూగారు బలికిరి. సాంఘికవిభేదములను వదలి, పలుపలజూడగలవారున్నపుడే, స్వరాజ్య పక్షమునకు పునాది ఏర్పడును. నెహ్రూగారి వాక్యము లెట్టి కఠినవృద్ధయము నయినను కరగించకమానవు. దేశము స్వరాజ్యమును పొందవలసిన సమయమున, అంతర్విభేదము లడ్డపడుట కన్నను దురదృష్టము వేరేముండును? నెహ్రూగారి హెచ్చరిక ననుసరించియైనను, జాతీయ సభ్యమును బలపరచుటకు నాయకులు శ్రద్ధవహించుచో, వారి చిత్తము కొంతవరకు శాంతించును. లేనియెడల, భావిపరిణామము మిగుల నిరుత్సాహము గలిగించక మానదు.

మొరార్జీ

మొరార్జీ యుద్ధమునందు రిఫ్లు కడుదైర్యముతో పోరాడుచున్నట్లు, సర్వత్ర యంగీకరింపబడుచున్నది. స్వయాను శ్రేంచినైవ్యములు గలిసినను రిఫ్లు నింతవరకు జయింపలేకున్నవి. రిఫ్లు నాయకులగు అబ్దుల్ కరీంగారు, స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము పోరాడుచున్నారు. వీరితో సంధిజేసి కొనుటయే మేలని, శ్రేంచివారు గుర్తించిరి. కాని శ్రేంచివారు మూచించిన సంధి మరతును అబ్దుల్

శీ॥ శో॥ దేశ బంధుదాసు గారు

ప్రశంసక వ్యాసములు

కలకత్తా విద్యార్థులసభలో జె. ఎల్. బెనర్జీగారి యువాన్యాసము. ఒక చీనాదేశపు విద్వాంసునిస్తుతి

కలకత్తా విద్యార్థినంఘము

ఈనంఘమువారి యేర్పాటు ప్రకారము రెవరేదీ సాయంకాలము ఆల్బర్ట్ హాలులో కలకత్తా విద్యార్థులసభ జరిగినది. (ప్రీమియర్ జ్యోతిర్మయి-గంగూలీదేవిగా రధ్యక్షత వహించిరి. సంతాపమును సానుభూతిని వెల్లడించుతీర్మానము నుడు రును లేచి నిలిచి ఆమోదించిరి.

ఆచార్య ప్రఫుల్ల చంద్రరాయ, చక్రవర్తిగారి కుమార్తె వివాదేవి, ప్రొఫెసరు జె. ఆర్. బెనర్జీ, జె. ఎల్. బెనర్జీ, ప్రవతు గంగూలీగారు మున్నగువారు రుపన్యసించిరి.

జె. ఎల్. బెనర్జీగారు బంగళావలలో నుపన్యసించిరి. దేశబంధుదాసుగారి ఆధ్యక్షమున గ్రహించుటకైన దానము గట్టి కృపిని సలుపనిచో నిట్టిస్మారకసభను చేయుటకు మన కెట్టి అధికారములేదు. దాసుగారు గొప్పత్యాగి, విరాగి, నైపుకుడు నని పలువురు ప్రశంసించుచున్నారు. విరాగి యను పదము ధాసుగారికి సరిగా అన్వయింపదు. ప్రపంచమునందుగల మాధుర్య, సౌందర్య, ఆనంద, ప్రకాశములను దాసుగారు పూర్తిగా ననుభవించుటకు దారి ద్రవ్యస్థాన మెట్టి అభ్యంతరమును కలిగించదు. దాసుగారు లక్షల వార్షింపును నట్టి వ్యాయవాదివృత్తిని నిర్లక్ష్యముగ వదిలేయుటలను ఆయనయాత్మ విహాసంపన్న మనియే స్పష్టము కాగలదు.

దాసుగారి స్వభావము సమృద్ధిమును వితరణలము పై యున్నది. ఆయన మానవాధికుడు గాననే సర్వవిషయములందును ప్రభుత్వము బుంబుగలిగెను. న్యాయస్థాన నందును రాజకీయములందునుగూడ అగ్రస్థానమున నిలువగలుగుట కదియే కారణము. 1917లోనే ఆయన కాంగ్రెసులో చేరిన గాని 1918లోనే కాంగ్రెసులో శాసకుడయ్యెను. అదియే ఆయనస్వభావమునందుగల మహిమ. దాసుగారు ఫలితమున చెప్పుడును సంకయించియెరుగరు. ఆయనచాపముఅపారము లేపటిగతియేమి? దీనివలన లాభమా వ్యయమా? అని ఆయనఎట్టివిషయములలోనుగూడ ఆలోచించియుండలేదు. ఆయనజీవితమునం చెప్పిసారులో యిట్టి దృష్టాంతములు కనబడెను. ఘండగతి యేమని లాభవస్త్రములను లెక్కింపనారంభించినో మహాదేశ్వర్యమును దిగినాడి అసహాయాద్యమును నవలంబించుట కాయన యెన్నటికిని సాహసించియేయుండదు. చిన్న నాటిన్నే హితులను సహచరులను చుట్టి స్వరాజ్యపక్షమునేర్పరచగలిగియేయుండదు. నిరాధారస్థితిలో అతివిప్రులముగ ఎన్నికల ఆందోళనమును జరుపగలిగియే యుండదు.

ఇదియే భారతయువకులు దాసుగారిజీవితములన గ్రహించవలసినముఖ్యాంశము. లేపటిగతి మామకొనును. లాభవస్త్రములను గణించును. నిదానింపును అని అందరు ను చెప్పెదరుగాని దాసుగారు మాత్రము ద్రవ్యతిరేకముగానే వెలంగిరి.

“సహకార్యమును సరవేర్పరచునపుడు లాభవస్త్రములను లెక్కింపకుము. విహితసంపదనంతను అంబుధిలో త్రోయుము. లేపటిగతియేమని ఆలోచింపకుము.” అనునదియే దాసుగారిజీవితముల న మ న ము గ్రహించ గ లి గి న నీతి. కాననే దాసుగారి మహిమను సరిగా గ్రహించుట అసంభవము” అని బెనర్జీగారు నుడివిరి. (న్యూ ఎంపైరు.)

ప్రీన్సిపాలు

లింగాగోచియాంగుగారు

ప్రస్తుతము భోత్పూరునందు రచించకవింద్రుని విశ్వభారతీ ఆశ్రమమున నివసించుచున్న చీనాదేశపు విద్యవ్యజ్ఞియగు ప్రీన్సిపాలు లింగాగోచియాంగుగారు దాసుగారి స్మారకసభలో నిలుల నుడివిరి:

“ప్రాద్దేశిక చరిత్రయందును చీనాదేశపు చరిత్రయందును 1925 వ సంవత్సరము చాల విషమమును ప్రారంభమైన నేను తలచుచున్నాను. చీనాదేశమునకును నితర ప్రాద్దేశములకును మధ్యం దెట్టిగతి కలుగనో దురూహ్యముగానున్నది. చీనాదేశము నందలి రాజకీయ సాయుధులలో అగ్రగణ్యుడగు గాన్తాగు సను

ఎటువేనుగాదు గూడ ఇతనివలనే చనిపోయిరి. ఆయన చీనాదేశము కికి తనజీవితమునే అర్పించెను. అది జరిగిన మరొకన్ని నెలలకే దేశబంధుదాసుగారు భారతదేశమున కినుపు దొంగిరి.

నే నీదేశమునకు రాకముందే కొన్ని ఏండ్లముండి దాసుగారి కేరు నాకు పరిచితమైనది. ఇపు డీదేశమునందుల సాంఘిక రాజకీయ పరిస్థితులను నేనుబాగుగా గ్రహింపగలిగినందు నను సమగుడగు నాయకు డిపుణు ముఖ్యముగా నుండవలె నని తెలిసికొనగలిగినయనను దాసుగారి మరణమునకు నాకు సంతాపముధికముననున్నది. దాసుగారి స్వామర్థ్యమును నేను దాసుగా గ్రహింపగలిగితిని.

చాల సారులు నేను దాసుగారిని సంప్రదించి కారితో సంభాషించుట గూడ తలపించినది. అందులన ఆయన మరలముఖన నీదేశమునకు ప్రవలమున నష్టము కలిగినవని నేను బాగుగా గ్రహింపగలిగితిని.

ఈ దేశమునం దన్ని పక్షములవారునుగూడ దాసుగారి మృతికి దుఃఖిపడుచునే యున్నారు. దాసుగారి అంత్యక్రియలు జరిగిననాడు కలకత్తానగరమున విధులన్నియును జనసంకులము పై యుండెను. కాశ్మీర్మున గంగానది కిరుప్రక్కలను జనులు నిండియుండిరి. అనటనే దహనక్రియ జరిగినది. నేనుగూడ ఆ నాడు కలకత్తానకు శివముతో నుండిని. భారతీయుల దుఃఖమునకు మేరలేదు.

ప్రాచీనకాలమునందు భారతదేశమున మహాపురుషు లెందరో జనించిరి. ప్రస్తుతకాలమున భారతదేశమున పూజ్యులగు వారెందరోయున్నారు. వీరందరును ధన్యమార్గముల దేశాభివృద్ధి కే పనిచేయుచున్నారు. వారిలో దాసుగారికరు. రాజకీయములందు దాసుగారు నాయకులలో అగ్రస్థానమును బడయగలిగిరినియే నేను తలచుచున్నాను. అందులకు వారికి న్యాయవాది వృత్తియందుగల గొప్ప అనుభవమే కారణము. జైర్యము, కార్యదీక్ష, స్థిర్యము. ఈ దారభావము మున్నగు లక్షణము లన్నియును దాసుగారికి కలవు. ఇదియే నాయకున కుండవలసవి. పరిస్థితుల నాయన లోబడుచుకొన గలిగెను కాని నానికి లొంగలేదు. ఆయన నాటివమొక్క ఆయన జీవితకాలమునందే ఫలించుటను మాత్రమాయన మాడజాలకపోయెను. ఆయన పునాదని వేసెను. దేశీయులు కట్టడమును పూర్తి చేయవలెను.

భగవంతుడు నాయకుల సోపానములలో పనినంతను వారే పూర్తిచేయవలెనని అతనియద్వైకము కాదు. దారిమాపులలో అతనియద్వైకము. దేశీయు లాదారిని ముందుకుపావలెను. కవులు, ప్రవక్తలు, రాజనీతిజ్ఞులును గూడ మార్గదర్శకులగుచుందురు. వారి ఆదేశములను ప్రజలు సరవేర్పవలెను. లేనిచో దైవసంకల్పమును నాయకుల కృషియునుగూడ విఫలమగును. కావున భారతీయు లెవరు దాసుగారు మానించిన మార్గముననే దేశసేవ చేయగలరని నేను నమ్మెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రయత్నము కొనసాగినచో భారతదేశము స్వరాజ్యమును బడయగలుగును. అదియే దాసుగారికి కాశ్వతమును స్మారకచిహ్నము కాగలదు.

చీనాదేశీయులలో వివేకమును లోకజ్ఞానమును కలవారందరును గూడ దాసుగారి వేరనుమనకు దుఃఖించుచునే యుండురు” అని ప్రీన్సిపాలు చిహ్నాంగుగారు నుడివిరి. (న్యూ ఎంపైరు.)

బుల్దానా జిల్లా సంఘ సభలో గవర్నరుకు సన్మాన మిచ్చుట కంగీకరించుట

బుల్దానా, జూలై 7:—బుల్దానా జిల్లా సంఘము యొక్క యధ్యక్షుని, యుపాధ్యక్షుని నేనుకొనుటకు ప్రత్యేక సభల గాంచిరి. అందులో రావుసాహెబులు నీఖరామప్పగారు గవర్నరునకు తమ పట్టణము వచ్చినపుడు సన్మానపత్ర మిచ్చుట కొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. ప్రత్యేకసభలో ప్రధాన కార్యము విడిచి యిరువారు చర్చింపగూడదని కొంచెం అభ్యంతరపడిరి. కాని యగ్రతీర్మానం దభ్యంతరములను సరకు నేయలేదు. అప్పుడు ప్రొల్లగానెన్నుకొనబడిన కార్యసంఘ సభ్యులు, మహిళాసభకు తమయూత్సవమును జూపుచు సభను విడిచి. ఏనుటకు తీర్మాన ముమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

ఆయుర్వేద ధర్మపాఠశాల

సికింద్రాబాదు, దక్కన్

ఈ పాఠశాలనుసరించి బ్రహ్మశ్రీ సుబ్బారాయశాస్త్రి గారు జూలై 18 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతియందును శ్రీమాన్ వెంకటాచార్యులవారు 26 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతియందును వ్రాసిన వ్యాసములను చూచితిని. గృహమార్గములలో చెన్నపురి యందు జరిగిన ఏడవ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద సమ్మేళనమునకు నేను పల్లెయుండియు సచరపాఠశాలను కర్మపథ భ్యాసము నేర్పనట్టి సంఘపట్టిలో చేర్చింపలేదనుచో మోక్షమును నాపైమోసాయున్నందుకు పరిస్థితుల గూఢార్థ్యమును తెలుపకలిగిన యవసరము నాకు కలిగినది. బ్రా సుబ్బారాయశాస్త్రిగారున్న నేనున్న బ్రా కావ్యకంఠ గంపతిశాస్త్రిగారున్న కలసి నాలుగైదు సంవత్సరముల కిందుల నొకపాఠశాలను స్థాపించి ఆయుర్వేద విషయములను విద్యార్థులకు బోధించుచుంటిమి. కొన్ని మాసములు గడచినవెనుక బ్రా గంపతిశాస్త్రిగారు తపస్వర్యమిత్తము శ్రీ ఆరుణాచల శ్రేణిమునకు చయచేయుండెరి. పిమ్మట బ్రా సుబ్బారాయశాస్త్రిగారున్న నేనున్న ప్రపాఠశాలా సంబంధ విద్యార్థులకు ఆయుర్వేదమును బోధించుచుంటిమి. ఇట్లు కొంత కాలము జరిగిన పిమ్మట కొన్ని కారణములచేత నేనువిరువురము కలసి బోధించక ప్రత్యేకముగా ఆయుర్వేదాభ్యాస నిమిత్తము ఏవరినట్లకు నచ్చిన విద్యార్థులకు వారే బోధించవలసినచ్చెను. ఇట్లు నేటివరకును ప్రత్యేక కళిక్షణ మే జరుగుచున్నది. ఇదిగాక శ్రీ శాస్త్రి గారు కొంత కాలము అనారోగ్యముగానుండి సామ్యస్థపాపన నిమిత్తము బందరు వెనువలన గ్రామములకు దయజేసియుండెరి. నేనున్న సికింద్రాబాదులో నేను తగ్గియుండుటచేత కొన్ని మాసములు బెజవాడ మొలల గ్రామములకు వెళ్లెనునెచ్చెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో శ్రీ శాస్త్రిగారి పాఠశాలయొక్క స్థితిగతులు నాకు తెలిసియుండలేదు. వారికిని శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణ మాచార్యులవారికిని వారీ పాఠశాల ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠమునకు అనుబంధముగల పాఠశాలగా ఏర్పాటుచేయుటకు ఈ తరప్రత్యుత్తరములు జరుగమండినట్లు శ్రీ శాస్త్రిగారు చెప్పుచుండిరి. దాని పర్యవసారము నాకు తెలియదు. ఆచార్యులవారు స్వయముగా శ్రీ శాస్త్రిగారి ఆహ్వానముపైని వారియింటి వద్దకు దయచేసి వారి పాఠశాలను స్వయముగా చూచి వారితో సదరు పాఠశాలను సరించి ఈ తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్న శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారు శ్రీ శాస్త్రిగారి పాఠశాలను కర్మపథభ్యాసమును నేర్పనట్టి సంఘ పట్టిలో చేర్చింపక కొంతకాలమునుండి సదరు పాఠశాలతో సంబంధమును వలకుకొని దానిస్థితిగతులు తెలియనినా పై నట్టిపూచిన మోపుట న్యాయముగాదు. పరిస్థితులు పూర్ణముగా తెలిసికొనక వారి పాఠశాలను చెన్నపట్టణ సమ్మేళనములో చెప్పి పట్టిలో చేర్చింపవలసిన భారము నాపైనున్నట్లు శ్రీ బంకటాచార్యులవారు వ్రాయుటగూడ న్యాయముగాదు. అన్యాయముగా యిట్లు నేరెరులపైని గోహోరపాప చేయుట కంటే సమరు పాఠశాలను స్వయముగా పట్టిలో చేర్చుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయించి శాస్త్రిగారి యున్నమునకు ప్రోత్సాహమును కలిగించుట యుక్తమని విన్నవించుచున్నాను.

శ్రీరంగం సంగమేశ్వరశాస్త్రి

భోగము, స్త్రీలను విరబంధించిన కేసు

రంగూను, జూలై:—భోగము, స్త్రీలను విరబంధించిన నందులపై యిద్దరు పోలీసుదొంగలయినను, ఒక మోక్షు కానిస్టేబులు మీదను, ఇద్దరు వార్డు హౌస్ మేనులమీదను మొత్తము 11 గురి మీద లేబడిన కేసు నేటి సాయంకాలము తిరిగి శిక్షామేజిస్ట్రేటునంద విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయిల వెంట వెళ్లిన కొంతమంది నుండి సాక్ష్యము తీసుకొనబడెను. గంజామినికి ముటుదాడికి సాక్షులుగానుండుటకై వారివెంట వెళ్లనలసినవని పోలీసుదొంగులకినట్లుగా సాక్షులందరును చెప్పిరి. కాని యావాడి జరుగలేదు. ఇద్దరు హైందవపాలికలను పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకొనివెళ్లుటకు గూడు మహమ్మదు అనే మోక్షుకానిస్టేబులు వారిని బయింరముగా లాగుకొని నన్నుచుండెననియు, కాని మరియొక ముద్దాయి మాచినమీద గులాము 50 రూపాయలొప్పుని అడిగిననియు, కాని మరియొక జైలిక 30 రూపాయలు మాత్రమే యిచ్చెననియు నానికు అనే బండివాడు తన సాక్ష్యములో చెప్పెను. అంతటితో కొద్ద రేకెను. ఈపాక్షిచే నుర్తించబడుటకై పోలీసు శేపు కొద్దకు వచ్చెను. అ. ప్రె.)

విసెంటుగారి చట్టము

విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరము

భారతీయులలో ముఖ్యము చెరిక్కుడుటకు కారణము
హా॥ అనివిసెంటుగారు త్రైమాసిక ఇంజనీరుగా
ప్రతినిధిత్వము వహించినపుడు ఈ కామరూపుచట్టము
సామెదించును భారతీయ నాయకులలో ముఖ్యులైన సంతకములు చేయలేదో తెలిపెను.

ఆ చట్టమును యీ వేళమునందు కడగిన హామరము
ఆమె సంప్రదించెను. తానునుకొన్నదితోన్న యెప్పుడుగనే
ప్రజల బాధించిరి. తాను విశేషముగ చట్టనిబంధనల దలపగనే
ప్రజల ఆశ్రయించెను.

ఈ మహారాష్ట్రమునందు మహమ్మదీయులెవ్వరు సంతకములేదు
కనుకనే యిట్టి చట్టము ప్రత్యుత్తరము చేసెను.
మహారాష్ట్రము అప్పులో ప్రకటించినవిషయ మున్ను మహమ్మదీయులు
చేరిరి. ముతము 5 నురు మహమ్మదీయులు గలరు.
క్రొత్తవారిలో మహమ్మదీయులుగొకరు. మహమ్మదీయు
నాయకులలో యీ విధునుగ నుత్తరము ఆమె చూడగలిగెను.
గూఢాచారముగ నున్నవారు యింకను విరివిగా అధికముగ నున్నట్లు
ముందవలెననిరి. వారిచట్టము సంగీకరించిరి. కాని వైస్రాయులు
అధికారము చేయనే తీసికొనవలెననిరి. కాని వైస్రాయులు చేయ
వైస్రాయులు, ముఖ్యమంత్రులు లేనందున వారిసలహా ఆనరు
యోగ్యము కాదు. అమె, మహమ్మదీయులే ప్రతిపక్షముగ నుం
దురని యిట్లు చెప్పి యుండెను. ఏమన, వారు సమష్టియొక
సమూహము యేర్పాటుకొని కొన్ని స్థానములను మహమ్మదీయులకు
ప్రత్యేకించి యిచ్చుకొనవలెనని విషయము యేర్పాటు
జేసిరి. వారిలో కొందరికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గము స్థానముల
ప్రత్యేకించుటగూడ వలసికాదు. చట్టములో కైరొనియనుటకు
మహమ్మదీయులకు రిజర్వేషన్లునుగలవు.

స్వరాజ్యయుల వైఖరి

చట్టము సామెదించిన నాయకులందరి గూర్చి వేరువేరు
గా ఆమె యిట్లు తెలిపెను. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులను పండిత
మోతీలాలుగారి సామెదించెను. వి. జి. పటేలుగారు చట్టమును
ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినచో తేయవలసిన కార్యమును
ముందుగ అందులో సూచించవలెననిరి. అదియే అతని ఆ
శ్చేషము. కాని అట్లు ముందుగనే దెలిపించినచో మనప్రత్యక్షము
జాగ్రత్తగానుండి, మనకోర్కెలకు సమ్యక్తపక్షపుటయేగాక
ముందు యర్జునులకు సిద్ధముగ నుండురని ఆమెచెప్పెను. ఈ
కారణముచేగాని తేయవలసిన పక్షముగారు సంతకముచేసి యుం
దురు.

విమర్శలకు నాయకులలో ముఖ్యమైన వారైన వైస్రాయులు
పూర్తిగనున్న స్వయంపరిపాలన చట్టమున కనుకూలుగురారు.
సర్ చిమనులూ సరల్వాడుగారి కేమి అభ్యంతరముగలదో తెలి
యకున్నది. వారినిగాని, మదనమోహన్ మాలవ్యగారినిగాని,
లాల్ బజజీరా యిగారినిగాని ఆమె అడిగియుండలేదు. సర్
సిన్హాపాణిగారు చట్టమును సంగీకరింప తోయలేదు. వీరందరికి
స్పష్టముగ పంపబడినది. వాస్తవము యిట్లుండెను నామెదించి
లేదు. సాంఘికప్రాతినిధ్యము లోలగని సమష్టి నియోజక
వర్గములనుండి, స్థానముల ప్రత్యేకింపుట కారణము యిట్లుండె
ను. ఆరనికి సాంఘికప్రాతినిధ్యము, ప్రత్యేకనియోజక
వర్గములు కావలెను.

శ్రీ దాసుగారు కాదనుట

దెంగాలు స్వరాజ్యయులెవ్వరు సంతకము చేయలేదని
సామెదించగా ఆమె యిట్లుచెప్పెను. దెంగాలులో విదుగురు
సంతకము చేసిరి. మేము యెక్కువ మంది
సంతకముల కావలసిలేదు. దాసుగారి తో
నేను మాడుసారులు మాట్లాడియుంటిని. ఆయన స్వరాజ్యము
కాదు. ఆయన గాంధీగారితో కలసిపోయినాడు. ఆయనను
కాంగ్రెసు వారిని చట్టమున కామెదించవలెనని సులభపాత్ర
ముని ఆయన దెలిసియుండెను. హిందూ మహమ్మదీయులసమైక్యత లేనది
స్వరాజ్యము వచ్చినను లాభము లేదను భావపుతో గాంధీగారితో
చేసుకొనవలెనని యేమిజేయుట కంగీకరింపరు. అనగా మనకు స్వరా
జ్యమే చేరవలెననుట. ఇది చాల కష్టమిదియే. దాసుగారే
స్వరాజ్యయులగు నుండిన సంతకము చేసియుండునని నమ్మకము.
ఆయనగూడ ముందుగా దెలిపింపు సూచించవలెననెను. ఆయన
మహారాష్ట్రమును పూర్తిగా అంగీకరించెను. మేము చాల
స్నేహభావముతో సంగీకరించితిమి. దెంగాలులో విదుగురే
చేరిరి. దెంగాలు స్వరాజ్యయులందరు దాసుగా లేమి చేయుదు
రని అని వేచియుండునమ్మను. ఆయన గతించెను. ఇప్పుడు నేను
ఉత్తరము చేపట్టుటయని వేచియుండురేమో! మహారాష్ట్ర
మంతయు ఏకగ్రీవముగా ఆమెదించినందుల కామె సంతసము
దెలిపెను.

సంతకము చేసినవారలలో ముఖ్యమంత్రులు ముఖ్యులెవ్వరు
లేరని సూచించ, మదరాసు కేంద్ర ఆఫ్ కామరూపు కార్యదర్శి
గలదని ఆమె చెప్పెను. నేను స్వయంపరిపాలన పోలేదు. వా
రు రాజకీయములందు పాల్గొనునారు కాదు భయములు. భారత
దేశపు భాగ్యమంతయు వారిచేతులలో నున్నది. కావున వారి
భావాలను చూచుకొనుచుండవలెను. వారిని నిందింప
లేదు." సర్ పురుషోత్తమదాసుగారో! యిది యిటుగ—
"ఆయన చాలమంచివాడుగాని దెబ్బలాటుట లేనివాడుగాడు.
చాల జాగ్రత్తగలవాడు. వైస్రాయు లందరు సహజముగ స్వయంపరిపాల
నాని, పోరాడవలసినవాడుగాదు." అని నువ్వెను.

విసెంటుగారు శనివారముసాయంత్రము ఇంగ్లాండునకు
పయన మయిరి.

ఆలమారు సహకారసంఘము

దేశబంధుని సంస్కృతిని సహకారసంఘము మోదించుచున్నది

ఆలమారు, జూలై 7:— ఆలమారు సహకారసంఘము
ముయొక్క సాధారణసభ 5 వ తేదీన జరిగినది. సభకు 14 స
భ్యులు ప్రాతినిధ్యముగ జేరిరి. ముఖ్యప్రక్కల గ్రామములలోని
సంఘములు పంచాయితీదారుల వచ్చిరి. సామరల్కోట స్వసాయ
పరిశ్రమాలయపు టువోగ్గి సహకారసంఘములయొక్క లాభ
ములనుకుంటి వివరముగ చెలిపిరి.

విమర్శలకు సంఘకార్యదర్శియగు సరసింహదేవ సత్యనా
రాయగారు సంఘముయొక్క సాంఘికనివేదిక జరిపిరి.
ప్రస్తుత సంవత్సరముందు రు 200,000 లు వివిధసంఘముల కప్పు
లియబడినవి. కొన్ని సంఘములు కేంద్రసంఘమునుండి యెక్కు
వమును దీసికొనినవి. అట్టిసంఘము రు 80,000 ల వశముండు
ను. వ్యక్తులు రు 2,000 లెక్కున దీసికొనిరి. వాటిపైన
వడ్డీలుమాడ నిచ్చు కొన వలెను. సహకారసంఘములెవ్వరు
ప్రచురింపబడిన కరపత్రమునుండి యంశములు వదిలి యప్పుడీసి
కొనినవారిపై గల బాధ్యతలను చెలిపిరి. పంచాయితీదారు లీ
విషయమున శ్రద్ధ దీసికొనవలెనని.

కేంద్రసంఘము లెవ్వరు రెండురాత్రిపాఠశాలలు, నొక
సంచార గ్రంథాలయము, పానమందిరము నెలకొల్పబడెను.
నాలుగు కరపత్రములు, ఒక బాలికీక్ష (సహకార సంఘములను
గూర్చి తెలుపు నది) ప్రచురింప బడెను.
సహకారోద్యమప్రచారమున కొక మేజిటూలెరుగూడ నున్న
వాటితో యుపన్యాసములు, చాలవారు దీయబడినవి. నూ
పర్విజను నిధికి రు 10,000 లు పోషబడినవి. అందు రామచం
ద్రపురపు కేంద్రసంఘమువారి రు 250/- లిచ్చిరి. సంవత్సరాంత
మునకే నిధిలో రు 300 లు నిల్వయున్నవి. కార్యదర్శి మతియొక
సూపర్వైజరుగూడ నుండవలయునని చెప్పెను. దానిని సభ్యు
లంగీకరించి నెలకు రు 25/- ల జీతముపై నేర్పాటునీయుటకు
నిశ్చయించిరి.

విమర్శలకు సభ్యులు ఫలాహారములకు లేచిరి.

మొదల గూడ దేశబంధుని యకాలమరణమునకు జింతిలు
చు తీర్చుకొనిరి. కార్యదర్శి దేశబంధుని జీవితసంగ్రహమును
వర్ణించుచు, గ్రామనిర్మాణముందు 11 శీల సాయకోర్కెనునకుం
గల పట్టులను విరిచెను. సహకారసంఘములకు గూడ దేశబం
ధు విశ్లేషికాదనిరి. పైగా స్వరాజ్యప్రచారానికి దేశబంధుడు,
సహకారసంఘములు రెట్టనివిగా దేశబంధుడే వానినట్లు నక్రమ
మడిచిరి. తీర్మాన మంతయు నిలుబడి నప్రచురపర్చుట
మోదించిరి.

ఈకేంద్రసంఘమును రాష్ట్రకేంద్రసంఘములో గలవుట
కంగీకరించిరి. (స్వగీయవిలేఖరి రెంటి)

గాజగృహములు

అమెరికాలో గాజపనివారు ఇండ్లను గూడ గాజ
(అద్దముల)తో కట్టుటకు యత్నములు చేయుచున్నారు. ఇవలె
నుండి అనంతలకు కనుపడని అద్దములు సామాన్యగృహకు ఎక్కువ
దొరకగలవు.

క్రైము జర్నలులో నొకరు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:
"గాజయిండ్లు చాలకాలమునుండి కళలో వినుచుందుము.
ఆయిండ్లలో అంతయు బయట కగబడిపోవును గావున, లోపలి
వారు పండుకొనునపుడు జాగ్రత్త నుండవలెనని సూచనలు
గూడ గలవు. కాని యీగాజగృహముల ముఖ్యోద్దేశము అద్ద
పు పలకు 1/8 అంశము దశముగను, 30 అంశములు వెడ
ల్పుగను 9 అడుగులు పొడవుగ నుండును. ఇవి యేరంగులో
కావలసిన ఆరంగులో, దృష్టి నాటక పరమనట్టిగా నుండును."
ఈగృహములు నుంచి పునాదిపై కట్టినవలె స్థాపింపబడు
అద్దపులకలతో నిర్మింపబడును. రెండు గోడలకు మధ్య కొంత
భారీపల నుండును గావున యింట్లోనికి వేడిగాని చలిగాని అం
శం రాగలవు. దీనికి మరమ్మతు అనునది యుండదు కాన మధ్య
మధ్య ఖర్చులుండవు.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 6-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కెల్ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	కెల్ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	కెల్ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	కెల్ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	కెల్ 24 గంటలలో ఆర్ద్రత
నోపాలపురం	87.5	80.1	...	8.18	44.96
విశాఖపట్టణము	99.0	81.1	...	1.93	37.09
కాకినాడ	96.4	81.8	0.29	7.81	39.09
మచిలీపట్టణము	98.7	78.6	0.05	5.30	41.59
కర్నూలు	96.1	78.3	...	2.10	26.01
బళ్లారి	96.5	74.1	...	0.24	20.51
కడప	101.4	81.7	...	1.08	31.28
నెల్లూరు	101.7	86.2	...	2.46	37.98
మద్రాసు	101.0	81.0	...	0.24	50.74
కడపూరు	99.0	79.5	...	1.35	52.94
నేలము	99.2	74.4	...	4.38	39.30
కోయంబుత్తూరు	88.0	69.5	...	1.15	22.29
తిరుమనాపల్లి	102.1	77.8	...	3.66	33.18
నాగపట్టణము	95.9	79.1	...	0.78	54.98
పధుర	102.2	77.5	...	2.52	33.58
పాంబన్	89.4	79.9	...	0.05	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.34
తిరువేంగుడయ	83.6	74.9	...	8.78	64.51
కొచ్చిన్	85.0	75.5	...	29.80	114.51
కాలికట్టు	87.6	75.1	...	36.63	117.16
మంగళూరు	89.3	76.2	...	44.56	125.68
చెన్నళూరు	89.4	64.8	...	1.81	35.37
మేరకార	71.4	62.2	0.27	32.70	125.46
కొడైకనాల్	71.6	50.2	...	8.54	62.18

పర్కారులు:—కాకినాడలో, 29 అంగుళముల వర్షము
గరిగినది. బందరులో కొద్ది చినుములుపడ్డవి. ఆకాశము బాగా
మేఘావృతమై యున్నది.

డక్కను:—బళ్లారిలో ఆకాశము నిర్మలముగ నేయు
న్నది. కాని యితరప్రదేశములు చుట్టును గనున్నవి. అంతయు
ఆర్ద్రత యెక్కువగ నేయున్నది

కర్ణాటకములో కొంచెము మేఘావృతముగ నేయున్నది.
మధ్యదేశము గూడ మేఘులతోనే యున్నది.

దక్షిణదేశమును కొంచెము మేఘావృతముగ నున్నది.

పశ్చిమదేశము గూడ కొంచెము మేఘముగ మేఘావృత
ముగ నే యున్నది.

మైసూరు కొడగు ప్రాంతములలో మేఘములు చుట్టుముగ
నున్నవి.

కొడైకనాల్లో ఆకాశము నిర్మలముగ నే యున్నది.
ఆర్ద్రత యెక్కువగ నున్నది.

గాల్లో మార్పులేమియు నుండిక బాగానేయుండును.
అచ్చటచ్చట చినుములు పడుచుండును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

లాహోరు పురపీఠములకు విద్యుద్దీప్తిము

లికముం దుండవు

లాహోరు, జూలై 7:—జూలై 13 వ తేది సోమ
వారము నుండి లాహోరు పురపీఠములం
దుండు విద్యుద్దీప్తిములు, కేక్ నియంతుడు
నలుగు నిశ్చయించినటులు విద్యుద్దీప్తి కంపెనీవారి కార్యదర్శి
ప్రజలకు ప్రకటన నూపుముగా చేసెను. ఇందుకు గారలుమే
మనగా పురపాలకసంఘమువారు, కంపెనీకి చాల పూచీపడి
యున్నారు. ఈ బాకీ నియంతుని సంఘమునకు కంపెనీవారు
జూను 6 వ తేదీనోటిను నిచ్చిరి. పురపాలకసంఘము కం
పెనీకి రు 62,000 ల నుండు బాకీవడిరి. దేవిసుకోడు, ఫిరోజ్
పూరుకోడు, గోలుబానుతోటలపట్టణ పంచాయితీపక్షముల కడ
అకే విద్యుద్దీప్తి నిచ్చుటకాపు చేయబడినది. దానిలో
పట్టణ మందు నీటిసరఫరాకు చాల భంగకరముగానున్నది.

(అ. ప్రె.)

కరిముగా రంగీకరింతురని దోచదు. మొర్రాకో సుల్తానుగారి పరిపాలనము క్రింద, రిఫ్లు మెలగ వలయునని కోరుట, విచిత్రము. రిఫ్లు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుచున్నపుడు, మొర్రాకో సుల్తాను పరిపాలనము సంగీకరింతురా? సుల్తాను పరిపాలనము నామమాత్రమని పలుకుచున్నది. ఇది నిజమై యుండవచ్చును. కాని సుల్తాను నయితము ప్రాంచి వారి వశమైయున్నాడు. అందుచే సుల్తాను పరిపాలన నామమాత్రమయినను, ప్రాంచి పరిపాలన నిజముగావచ్చును. స్వాతంత్ర్యప్రియులని పేర్గాంచిన ప్రాంచివారు, యిట్టి వ్యర్థపు పరతులను విధించుట కన్నను, రిఫ్లు స్వాతంత్ర్యము సంగీకరించి తమ ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనుట శ్రేయస్కరము. బ్రిటిషువారును యిట్టి ఫలమునకు తోడ్పడుట మంచిది. అబ్దుల్ కరీంగారు, మోటమనిషి గాక ప్రపంచపరిస్థితులను గుర్తెరిగినటులు, గను పట్టును. అమెరికా విద్యార్థులకు జేసిన హెచ్చరిక యందేమి, సకాడేట మున్న ప్రతినిధికి దెలిపిన విషయములంథేమి, వీరు విశాల భావములను జూపిరి. స్వాతంత్ర్యమును రక్షించు కొని, శాంతముగ మెలగుటయే తమ సంకల్పమని, అబ్దుల్ కరీంగారు పలికిరి. అందుచే, అనాగరికుల యెడ ప్రవర్తించిన విధమున, రిఫ్లు విషయమున గూడ మెలగుట, యూరపియనుజాతులకు భావ్యము గానేరదు. నానారాష్ట్రసంఘ మిపుడయినను చలనము జూపి, జోక్యము కలుగజేసికొనునా యని పలువురి డుగక మానరు. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును.

అకాలి విజయము

గురుద్వారాచట్టము పంజాబుశాసనసభలో సంగీకరింపబడుట, అకాలివిజయఫల మనుటకు సందియము లేదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును సిక్కులకు తోడ్పడిరి. కాని, విజయకారకులు సిక్కులేయని జెప్పవచ్చును. సర్దారు తారాసింగు గారు దెలిపినటులు, అధర్మముపై ధర్మము విజయము గాంచెను. సిక్కులు స్వధర్మానుష్ఠానము నిమిత్త మప్రమత్తులై పోరాడిరి. సత్యమును ఆహింసను సాధనములుగ గైకొనిరి. అట్టివారికి విజయము గలుగకుండునా? అకాలిలవలంబించిన మార్గములు భారతీయు లెల్లరకును ఆదర్శప్రాయములుగనుండ గలవు. వారుచూపినభక్తిలో నితరు లణమూత్రము జూపినను, స్వరాజ్యముచేరువకు వచ్చియుండెడిది. కాని మే మిదివరకు దెలిపినటులు, సిక్కులకు సంపూర్ణమగుసంతృప్తి గలుగలేదు. వారి వదనము లింకను పూర్ణ వికాసము గాంచలేదు. మతరక్షణకై తమ సర్వస్వము సర్పణ జేసిన సిక్కు నిర్బంధితులను విడచివెట్టి, జయిత్తోకు బోవుటకు గల యాటంకముల సన్నిధిని తొలగింపవలయునని శాసనసభ్యులు పలువురు గోరిరి. అనుకూల వాతావరణ మిందువలన గాని గురుదన తెలియజెప్పిరి. సిక్కు సభ్యుల కోర్కెను, హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులు గూడ బలపరచిరి. పంజాబు ప్రభుత్వము వారి కోర్కెను సఫలపరచి, శాశ్వత శాంతిని సమకూర్చుట ధర్మము. పంజాబు గవర్నరగు సర్ మాల్వూం హాయిలీగారు రేపటిదినము, శాసనసభలో ముచ్చటించెదరని అధ్యక్షుడు బలి

కెను. హాయిలీగారి విషయమై అనుకూల వాగ్దాన మొనర్చెదరా?

శ్రీలక్ష్మణరామోపన్యాసములు

శ్రీలక్ష్మణ రామోపన్యాసములకు సంబంధించిన ఆహ్వానమును గత సోమవారపు ప్రతి కలో ప్రచురించి యుంటిమి. చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు “శాతవాహనుల” గూర్చి 11 తేది మొదలు 16 తేదివరకు బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో నుపన్యసించెదరు. కార్యక్రమ వివరములను నల్లాంతరమున బ్రచురించితిమి. ఇంతకు మున్ను ఉపన్యాసము లేర్పాటు జేయబడినను, వీరభద్రరావుపంతులుగారి అస్వస్థతవలన నవి జరుగుటకు వీలులేకబోయెను. ఈమారు తప్పక జరుగునుగాన, సారస్వత సంఘాధ్యక్షులగు కోలపెన్ను రామకోటిశ్వరరావుగారి ఆహ్వానము సంగీకరించి, ఆంధ్రవాఙ్మయాభిమానులెల్లరును వారి సత్ప్రియత్నములకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. వీరభద్రరావుగారి పరిశోధనా సామర్థ్యమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ వ్రాయ వలసరము లేదు. వీరభద్రరావుగారు ఆంధ్రదేశమునకు చిరపరిచయులు. వారి యుపన్యాసములలో, ప్రాచీనాంధ్రచరిత్ర గూర్చి పెక్కు విషయములు తేటపడునని నమ్మెదము. శాతవాహనులగురించి, పరిశోధన లింకను జరుగవలసియున్నవి. హిందూదేశమునంతను ఏకచ్ఛత్రముక్రింద పరిపాలించిన ఆంధ్రస్వపుల చరిత్రను దెలిసికొనుటకు ఏ ఆంధ్రునికి కుతూహలము గలుగకుండును? పరిశోధక క్రాగగణ్యులును కీర్తిశేషులగు కొమత్తాజు లక్ష్మణరావుపంతులుగారి నామమున యిట్టి యుపన్యాసములను నెలకొల్పు శుంతయు సంభావ్యముగనున్నది. ఇవి జయప్రదముగ జరుగుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ కోరెదము.

ఉక్కురక్షణము

టారిఫ్ బోర్డు విచారణ కలకత్తాలో ప్రారంభమయ్యెను. తాతాకంపెనీవా రిచ్చిన సాక్ష్యమునందు, ఉక్కురక్షణను తొలగించుట పాడిగాదనియు, ప్రస్తుత చట్ట మమలులో నుండువరకు పునర్విచారణ జరుగగూడదనియు, ఇంకను నెక్కుడు సహాయము జేయుట ముఖ్యమనియు, చెలువబడెను. ఉక్కురక్షణను ఇంతత్వరలో తొలగించుట కెట్టి కారణము గనుపించదు. విదేశపు ఉక్కులో హిందూదేశపుఉక్కు పోటీ జేయగలుగు నప్పటికి చాలకాలము బట్టును. టారిఫ్ చట్టము కొంత కాలమువరకే నిలిచియుండును. ఆ పిమ్మట యీ సంగతిని సావకాశముగ యోచింపవచ్చును. ఉక్కునకే గాక, యితర వస్తువులకు గూడ ప్రభుత్వ రక్షణ యవసర మనుటకు సందియములేదు.

హాజీయాత్ర

హాజీయాత్రను, మహమ్మదీయులు నిర్విఘ్నముగ ముగించిరని తెలిసికొనుటకు సంతసించెదము. ఈ విషయమై మొదటినుండియు భీతి ప్రబలెను. ప్రయాణము జరుగుటయే మొదట కష్టమయ్యెను. పమ్మట రబీగుయొద్ద యాత్రికులు దిగుట కాటంకము గలిగెను. అమీరు అలీగారు ముట్టడించుచున్నారను సంగతి, ప్రజలందోళన కారణ

మయ్యెను. వీరికి తుదకు వివేకము ప్రబలుటచే, మహమ్మదీయ యాత్రికులు సుఖముగ దిగి యాత్రను ముగించుట తటస్థించెను. ఈసందర్భమున మాలానా షాకతాలీగారి పట్టుదలను, ధైర్యసాహసములను ఎంతని కొనియాడవచ్చును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

జ్వరపీడితులై బాధపడుచున్నారు
అహోరు, జూలై 7:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి జ్వరముతగిలి మంచమెక్కిరి. గం 7 లపప్పుడు శరీరోష్ణము 101.8 డిగ్రీలున్నది. తయదగ్గ మహిళలుగ నేయవచ్చు. ఈ జ్వరమే రేపుమాడనన్నచో అహోరుమండి యలహాబాదునకు నిశ్చయించుకొనిన ప్రయాణము జరుగనని తోచెను. (అ. ప్రె.)
కొంచెము స్వస్థమగుచున్నది
అహోరు, జూలై 8:—పండితుని దేహము నేడు కొంచెము స్వస్థమగు నున్నది. దేహమంతటి యుష్ణము మామూలుగ నున్నది. తయబాధ కొంచెము తగ్గినది. కలకత్తామెయిలు విద అలహాబాదునకు బయలుదేలుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

హాజీయాత్రికులు

సౌఖ్యముగనే చేరిరి
జొంబాయి, జూలై 7:—కలకత్తా కార్యదర్శి జొంబాయినుండి యిట్లు తెలిపేయుచున్నారు.
“మాదాను రేపుమండి అబ్దుల్లా జల్ఖులుగారి ప్రతినిధి తీర్థయాత్ర యెట్టిదిగాయిదాయునుజేకుండ సాగినదని జూలై 6 వ తేదిని తెలియిచ్చెను. తెల్లకులు రాబీగుకు దిగిగ వచ్చివేయుచున్నారు. ఈ సందర్భము హాజీయాత్ర కొక లక్ష నాజల్లీలుమాడ వచ్చిరి. హైదరాబాద్ తెల్లకులు జూలై నెలఖరునకు రావచ్చును. (అ. ప్రె.)
జిహంగీరు యోడనుండిమాడ హాజీయాత్రను హాయింద. వత్తెక్కులు బాగుగా గడపిరనియు, నాఉదోగ్యము చెడలేదనియు తెలిపెదది. (అ. ప్రె.)

కిడ్నరువూరు యల్లరులు

ప్రశాంతస్థితి వర్పడినది
మొత్తము 26 గురు బంధింపబడిరి.
కలకత్తా, జూలై 7:—కిడ్నరువూరునందు సందర్భములు ప్రశాంతస్థితికి వచ్చినవి. పసులన్నియు మామూలుగా జరిగినవి. హరివాండు మామూలుగా పనిచేయుచున్నారు. ఆయల్లరి జరిగినఫలమంతటను పోలీసువారు కాపరియుండిరి. ఇంతవరకు పోలీసువారు 26 గురు మహమ్మల్లను బంధించిరి. చెబ్బలుకెగిలిత వా రాసుప్రతిలో నెమ్మది నొందుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సుత్రాపూరు గల్లంతులు

పోలీసువారికి నితలు
కలకత్తా, జూలై 7:—సుత్రాపూరులో పోలీసువారికిని ప్రజలకును జరిగిన గల్లంతుల సందర్భమున కాళోద్యోగులు జరిపిన విచారణకు ఫలితముగా పోలీసు సూపర్వైంటు తార్దమ గారు సుత్రాపూరు పోలీసు స్టేషనులోనున్న ఆఫీసుకు తగ్గింది మరియుచోటికి బదిలీచేసెను. మరియుద్రుకు సభ్యులనెక్కువరకు ప్రమాదను లాపిచేయబడెను. ఒక హాల్దూరునుగూడ తగ్గింది. పోట్లాటకు కారకుడైన ఒక అపిష్టెంటు సభ్యునినెక్కువరకు పనినుండి తొలగింపబడెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు దంపతులు

17 వ తేదీన పంగనూరుకు పోయెదరు
చెంనూరు, జూలై 7:—గవర్నరు దంపతులు సభివారముగా 17 వ తేదీన మైసూరు సంస్థానములోనున్న పంగనూరుకు పోయెదరని తెలియుచున్నది. పంగనూరు జమీందారుగారు వీరికి స్వాగతమొసంగుటకు తగిన యేర్పాట్లను చేయచున్నారు. (అ. ప్రె.)



ఇండియన్ ఆర్డినెన్సు శాఖ

సివిల్ ఇంజనీరుల సెక్షన్

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండను, జూలై 6.—కామన్వెల్త్ లో యల్. ఆర్.

జింగ్ ప్రెస్టింజుగా విలంబము ప్రభుత్వ ప్రత్యక్షమిచ్చును భారతదేశములో ఆర్డినెన్సు శాఖకు పనితీరు సివిల్ ఇంజనీరులకు లోకమును విస్తారముగా పనితీరు పాఠ్యములను గావించు విషయము ఆలోచించు నున్నది చెప్పిరి.

ఇండియా మెడికల్ సర్వీసు

అధ్యక్షులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండను, జూలై 6.—కామన్వెల్త్ లో మేజరు జెం

లు సర్ రిచార్డు హెన్రీ బ్యానీగారు ప్రెస్టింజుగా విలంబము ప్రభుత్వ ప్రత్యక్షమిచ్చును ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసు ఫివిల్ ఇంజనీరులకు భారత ప్రభుత్వము గావించిన సహజమైన బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వము రాజ్యాంగమునున్నదియు, త్వరలో యేదో యొక నిర్ణయమును జేయవచ్చుననియు చెప్పిరి.

చైనా పరిస్థితులు

క్రొత్త రెగ్యులేషన్

హాంకాంగు, జూలై 6.—ఆయుర్ధానము ప్రకారము శిక్షింపదగిన సేనలకు పదియేండ్ల కెక్కువగానుండి శిక్షవిధించుటకును, దెబ్బలుకొట్టించుటకును యిద్దరు మేజర్స్ కుల కధికారమొసంగును గవర్నరుగా రోక శాసనము గావించిరి.

సనివారల సమ్మె

ప్రభుత్వమువారి కేపుడొడ్డిలోని పనివారలను, టెలిగ్రాఫ్ కంపెనీలో పనితీరు చేసేయుటను, కాలానుబంధ పని వారలను సమ్మెకట్టిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఎలరెన్సు సర్, సరిగా క్రమముగ పనితీరునటుల గా స్పందించుటకు పోలీసు ఆఫీసరు యెవరైనను సరే పట్టుకొనియుండుటకు గెజెటు ఎక్స్ ప్రెస్ సర్ ప్రకారము తీరువియబడెను. ఇంతేగా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగాని కాపెను గాని అట్టి వానిని వెంటనే హాంకాంగునుండి పంపివేయబడుటకు నుత్తరము వియబడెను

నల్లరు ధైర్యములకు గాయములు తగులుట

చంకింగులో, జూలై 2 వ తేదీని బ్రిటిష్ ఆర్మీ రక్షించుచున్న బ్రిటిష్ వాసులను ఒక గుంపువచ్చి యెడ్రొక్కొకరిని యు, నల్లరు ధైర్యములకు సన్నీలవల గాయములు తగిలినందున చంకింగునుండి స్త్రీలను పిల్లలను నదియొక మరయొకచోటికి పంపివేయుచున్నారనియు లండనులో అధికారులద్వారా వార్త వచ్చెను.

బ్రిటిషు సైనికదళము కాసలా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

హాంకాంగు, జూలై 7.—నిరుద్యోగులకు నున్న ధైర్యములను విదేశములకు బంపవేయుట కుద్దేశించినవారిని పోలీసు నాలు పట్టుకొనిరి మిలిటరీవారు శిఖరాంతరమును బ్రాంఛెను రక్షించుచున్నారు. రెండు ఆటలను నడుచు వారి నెవరైనను సరే హెచ్చరిక లేకుండానే కాల్చివేసెదరు. తూర్పు సైన్యమును, సాకాదేశమును, పరిశీలును, పంజాబీలును ఆవారిని పారా దిగురు విధమున నేకు సాయంత్రము ప్రదర్శించుచున్నాడు.

(తరువాత వార్త)

నేడు వాసులను, యుద్ధకాళు, జలాంతరములలోని సైనికులను తూర్పు సైన్యములకును పూర్తిగా ఉక్కుతో డుగులను వేసికొని బ్రిటిష్ మిలిటరీ ఆదారీయంతయు దిరుగును పారాదేశిని. పంజాబీల నడకచూచు కద్దులముగ నుండెను.

టెహ్రాను, జూలై 7.—పాటడు, ఈజిప్టురాజ్యాంగ ప్రతినిధి లిఫ్టాంట్ నచ్చిరి.

భారత సంస్కరణములు

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రకటనము

“భారత ప్రభుత్వముతోను శాసనసభతోను సంప్రతించువరకు ఏవిధమును జరుగదు”

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండను, జూలై 7.—నేడు ప్రభుత్వ సభలో బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వముతోను, భారత శాసనసభతోను సంప్రతించుటకు ముందుగ ఏవిధమును గావించుటలేదని ప్రకటించిరి.

ప్రభుత్వ నిర్మాణమును నిస్సంశయముగ సంస్కరింపవలసినదే యనియు, ద్వంద్వవిధానమును తత్ఫలితముల బట్టి నిర్ణయించవలె ననియు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వము చెప్పెను.

భారత నాయకులు ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వ నిర్మాణమును పూర్తిగా నుపయోగించుటలో సహకారమును జేయు నుద్దేశ్యమును కాంక్షను జూపినపుడు దానిని పరిశీలించుటకై రాయలు కమిషను నియోగించుటనుగూర్చి ఆలోచింపవచ్చు నని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వము చెప్పెను.

లండను, జూలై 7.—బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ భారత సమస్యనుగూర్చి రాజ్యపరిషత్ గావించిన సమాలోచనలపై ప్రభుత్వసభలో ముఖ్యమంత్రి ప్రకటనను నేడు గావించెను. భారత ప్రభుత్వముతోను భారత శాసనసభతోను సంప్రతించినదే యెట్టి నిర్ణయమును గాండుటలేదని ఆయన చెప్పెను. సహా మేమియు లేక కాంతిలేకుండానే పన్నాగములను ప్రభుత్వమువారు భారతదేశములో తమకుగల గొప్ప బాధ్యతలను విడనాడ గోరుటలేదు. సంస్కరణములను అభివృద్ధిజేయు కవాటమును దొర్లవచ్చునని హాంకాంగును బ్రెస్టులజేసి తెరుచునటుల జేయబారు. కాని ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వ నిర్మాణమును సద్వినియోగము జేయుటలో బాధ్యతగల భారత నాయకులు సహకారము జేయుటకు నిజమైన కాంక్షను గనుతరచునపుడు సంస్కరణములను పరిశీలించుటకై రాయలు కమిషనును నియమించు లేదని త్వరలో నిర్ణయింపవచ్చును. భారతదేశములో ప్రభుత్వ విమర్శకులు యేదైన నిర్మాణమును నిధముజేసి దానిని భారతదేశములో ప్రజలందరును చాలవరకు ఒప్పుకొనునెడల జాగ్రత్త నావిషయము ఆలోచింపవచ్చును.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ

భారతదేశములో నిప్పుడున్న ప్రభుత్వ నిర్మాణము బాధ్యతాయోగ్య ప్రభుత్వమున క్షణికంనున్న అందు ముఖ్యమైన లోపము లెన్నియోగలదని ఆలివియరు ప్రభుత్వ నొక్కిచెప్పెను. ఇప్పుడున్న శాసనసభలో పార్లమెంటరీ బాధ్యతలయందు శిక్షణము గావించవలసిన అందరి లోపములను ప్రభుత్వ నిర్మాణములలో సంబంధము లేకుండా పూర్తిగా తొలగింపవచ్చునాయననదియే ముఖ్యవిషయమని ఆయన చెప్పెను.

మడ్డిమనుకమిటీ మెజారిటీ మైనారిటీ సభల ప్రకారము నిబంధనలను మార్పులకుగాక భారతదేశములో నన్ని పక్షములవారికి నిప్పుడున్న ప్రభుత్వ నిర్మాణముపై గల యసంతృప్తిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వ నిర్మాణమునందు గల కష్టములన్నిటినిగూడ పరిష్కరించుట కింకను పరిశీలనమును వెంటనే ప్రారంభించుట అందరకును తేమమును అవసరమని ఆయన చెప్పెను.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ భారత ప్రభుత్వముతో నాలోచించి మెజారిటీ కమిటీ సభల నాచరణలో బెట్టుటను గూర్చి ఆలోచించెదననియే గాక, మైనారిటీ కమిటీ గావించిన సంహారపద్ధతిని కొంచెము సంస్కారముతో ప్రారంభమై భవిష్యనిర్మాణమునుగూర్చిగూడ ఆలోచింపవలసిన భారతసంస్కరణ కాశగలుగజేయునని ఆయన దలంచెను.

అంతట బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వపర్యవేంప దొడగెను.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వమును సమయమున రీడింగు ప్రభుత్వముగా రాలేదు.

భారతదేశ ఆర్థికస్థితి

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వమునకు సుప్రసిద్ధిమయ భారతదేశాధికారినిగూర్చి చాలసేపు చర్చించి మొత్తమువీధి నది తృప్తికరముగ నున్నట్లు వర్ణించిరి. పరిపాలనా శాఖలన్నిటి యందును ఖర్చున తగ్గించి యెక్కువపన్నులను విధించుటలను యంతటితో పెద్దపెద్ద లోటు కలుగకుండా ఆకాలము ముగిసినది అభిప్రాయమును చెప్పిరి.

భారతదేశముయొక్క వర్తకాభివృద్ధినిగూర్చి చెప్పిరి. మరల క్రొత్త అప్పులు జేయ నవసరముండదని సమ్యక్ముతో యీ సంవత్సరము బడ్జెటు నిర్ణయజేయబడెనని ఆయన చెప్పెను. యుద్ధమునాటి నుంచయును దేశములో యెప్పుడు కరుగని అప్పులను గోరుటజూడ యాదేశములో భారతమునైతే లేకుండిన యెడల భారతదేశ ఋణమువిషయమున యింకను అభివృద్ధి గానించునని ఆయన చెప్పెను.

వ్యవసాయము

భారతదేశ వ్యవసాయమునుగూర్చి చెప్పెను, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ, పంటలు, ఎక్కువగ పండుననియు, అందుచేత భారతదేశము వ్యాపనాధికముగ సాభాగ్యదశలో నుండుననియు, భారతదేశము వ్యాపనాధిక రాజ్య మనువిషయము ను వారు పూర్తిగా దెలిసికొనినపుడే భవిష్యత్తు భాగ్యముజేయవలసినదనియు చెప్పెను. వ్యవసాయము ప్రజాయత్త శాఖ యగుటవలన దానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ సందర్భముగ చర్చించుట కవకాశము లేకున్నను ఆయనయు రీడింగు ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగానే చర్చించితిమనియు, ఆయన ఉద్యోగములోనున్న కాలము నందు తనభివృద్ధికి ప్రోద్బలము గలుగజేయుటకు ఏలుగావచ్చునని తెలిపెద మనియు చెప్పిరి.

బెంగాలు సంస్కరణములు రద్దుజేయుట

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వము బెంగాలులో ప్రజాయత్త శాఖలను రద్దుజేయుటనుగూర్చి చెప్పెను, ప్రభుత్వ నిర్మాణము మంచిదైనను చెడ్డదైనను యీ జరిగినంత పని జరుగునని స్పష్టముగ ననుకొనినదేయనియు, బెంగాలులో ప్రభుత్వ నిర్మాణమునందలిలోపము బహుమైనవిషయముయేది ప్రాముఖ్యమును గావించిన తన్నిర్మాణకర్తలు దానిని తయారుజేసినప్పటివలె బలమేగలదని జూపుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారనియు చెప్పెను.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ 30 నిమిషములు మాట్లాడిరి.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ ప్రశంస

మరల ఆలివియరు ప్రభుత్వము లేచి బర్మెన్ హెడ్ జూపిన సహాయమును, గొప్ప రాజనీతిజ్ఞులను ప్రశంసించెను. బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వ రాజ్యపరిషత్ లో బాటు భారత వ్యవసాయ పద్ధతుల పునర్నిర్మాణమునందు కార్యభాగమును వహించెదనని చెప్పినందులకు ఆయన ప్రత్యేకసంతోషమును చెప్పెను. భారతదేశమునందు దారిద్ర్యమెక్కువగ నుండుటయును భారత వ్యవసాయస్థితి లోపములను ప్రభుత్వమువారు తొలగించి అభివృద్ధి జేయలేదనియు అత్యుపాఖ్య నిజముగా నెప్పుడును పప్పుటకు కారణములయ్యెను. ఈదేశము భారతదేశమునకు ప్రాత్యాకారముగను సానుభూతిపరముగ నుండి కృతజ్ఞతతో నుండునని ఆయన తెలిపెను.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ ముగించు మడ్డిమను కమిటీ నివేదికపై భారతదేశములో ప్రజలభావమెట్లున్నదో కనుగొని పని జేయవలసిన బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుత్వముగూర్చి కోరెను.

దేశములో రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నభివృద్ధిజేయుటకు ఈ దశోపాయము లేమైనగలవేమా కనుగొనుటకు నిజమైన యిచ్చతో భారతదేశ భవిష్యత్తునుగూర్చి ఆలోచింపవలసిన ఆయన కోరెను.

అంతటితో చర్చ ముగిసెను.

గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము

ప్రాణనష్టము లేదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక కథ)

లండను, జూలై 7:—గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము గల్గెను. దానితో క్వీన్స్ రోడ్ లోని సంయుక్త చిల్డ్రెన్స్ మువ్ నకు జెందిన పెద్దచిట్టి క్వీన్స్ హాలు పూర్తిగా నాశనమయ్యెను. మంటలు బ్లాండ్ బేరుబీథ్ లోనికి వ్యాపించినవి. ఆదారితోయియు ను జ్వాలామయ మయ్యెను. కాని ప్రాణనష్ట మేమియు గలుగ లేదు.

రిఫుల పోరాటము

ప్రాంసు - స్పెయిను సంధిరాయ బారము

పారిసు, జూలై 6:—మాడిడులో స్పెయిను ప్రభుత్వములో సంధిరాయ బారములు నడుపుచుండిన యం. మాల్టెగా రితో గావించిన సంభాషణలను పత్రికలు ప్రచురించుచున్నవి. సంభాషణలకు ప్రాంసు స్పెయిను ఒకంబడికే స్థిరమయ్యెననియు సంధివరతులు చిత్తు తయారుచేయబడెననియు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము విచరములన్నింటికి నొప్పుకొన్న పిదప అబ్దులు కరీంగారికి బహిరంగముగ బంపబడుననియు ఆయన చెల్లెలు.

“శిక్షలు” మాడిడులేఖరి వ్రాయుచు, అబ్దుల్ కరీం గారితో, తేసికొను సంధి ప్రకారము మొదటిగా కోసుల్తాను ప్రభుత్వము క్రిందనే అభివృద్ధిగాంచుటకు రిఫుల సంభాషణ స్వాతంత్ర్యమొనగబడుననియు, మొర్రాకోసుల్తాను పొందుపరపాడు లింగను నిర్ణయపడనియు, యిస్లాండ్ కి గుర్తుగ కొన్ని ఆయుధములను యిచ్చివేయవలెననియు, అయితే అబ్దుల్ కరీం యుద్ధసామగ్రి నంతయు యిచ్చివేయ వక్కరలేవనియు, యివరతులు అబ్దులు కరీం కోరిన ప్రకారములేదనియు తెల్పుచున్నాడు.

సంగ్రామపరిణితులు

తూర్పు మొర్రాకోలో టూజావై పున జరుగచున్న సైనిక విశేషములగుర్తిన సందేశస్వరము లు నివేదికలపైని యుద్ధ మంత్రులచేత వివిధముగ ప్రకటించెను:—

“మొదటి దినములో కొందరు భక్తితో నున్న జాతులవారే మోసపుచ్చి పండుకేరి. దానిగుండా రిఫులు ప్రవేశించి అసలు సైన్యము నెదుర్కొనెను. ఆ సైన్యము ప్రస్తుతము వికోఫిని తరిమి వేయుటకు మంచిమంచిసాధనముల నాక్రమించుచున్నది. కలలోని యిటు సంగ్రామములో నిట్టి విషతులు తప్పనిసరిగ జరుగుచుండునపుడు ప్రజలు కలవరపడ వక్కరలేదు.”

ఈ ప్రకటనమునందు ఫ్రెంచివారు శత్రువులసంఖ్యయు, చాతుర్యమును, సామగ్రియు పదేండ్లక్రిందకు వెళ్ళుచుండునలన కష్టముగలిగెనని తెలుపబడినది:—

“వారు మంచిపాటుతో నెక్కివసారు లెదుర్కొనుచున్నారు. వారు కండ్లముల దీయుచు, తీగకంచెలను వేయుచున్నారని ఈకాలపు సైన్యములు చెప్పుచున్నట్లుకే నియమించబడినపుడు పద్దతి ప్రకారము పనిచేయునట్లు, వదిలిపెట్టి పోయినవారు వికోఫులై వికోఫివర్తనులో జేరవచ్చును. పెద్ద యుద్ధములో కొందరు పోయి కొందరుచేరి యేమేమో కష్టములుగల్గునపుడు భయపడరాదు. దానివలన మరింత యెక్కువ చెబుటకు సిద్ధము కాగలము.”

ఆ శోధయము

పారిసు, జూలై 7:—నిన్న యుద్ధమునందు రిఫులపై నెక్కువగా బాంబులు పడుటచేత ననుకముందు లామున్న మిలిటరీమునకు నమృతము గల్గినని వార్తాపత్రికలు నమ్ముచున్నవి. ఇజాలో నున్న సైనికోద్యోగులు అవరముగ సభిజేసి త్వరలో ప్రత్యేకపై బడుటకు మార్గముల విస్తారముగ వాలోచించిరి. అయితే టంగేరులంతివార జూడ అంతర్జాతీయ ప్రదేశముమీదికి నందు నున్నవని అనటి పోలీసు సైన్యము భయపడుచున్నట్లును, అధికారు లెంకను 7 వేల సైన్యము గానలేనని కోరినట్లును చెలియుచున్నది.

మాడిడు, జూలై 7:—స్పెయిను సైన్యములో కొంత ఉజ్జిలను దీసికొనుచోట్ల పోలీసువారు సంభవముజేయగా రిఫులకు చాల సమృద్ధి గల్గెననియు 10 మంది సంగములో చచ్చిపడి పోయిననియు ఒక ప్రకటనను చెల్పుచున్నది. స్పెయినువారు కల్లురు చనిపోయిరి. 81 మందికి గాయములు తగిలెను.

శ్రీ లక్ష్మణరాయోపన్యాసములు

జూలై 11 వ తేది మొదలు 16 వ తేది వరకు. బందరు

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో జరుగును. ఎల్లరు విచ్చేయ వ్రాధితులు

యూరోపు పరిస్థితులు

బ్రిటిషు విధానము

ప్రభువులసభలో చర్చ

లండను, జూలై 6:—ప్రభువులసభలో ఆక్స్ ఫర్డు ప్రభువు ఆగ్నివృత్తి గారు యూరోపులో ప్రభుత్వ విశేషాంగ విధానమునుగూర్చి చర్చ ప్రారంభించిరి. అందు క్రే ప్రభువు పాల్గొనెను. బ్రిటిషు దేశము యూరోపు న్యవహారములందు పాల్గొనకుండనుండుట సాధ్యముగాదను విషయమును ఆయన ప్రతిఘటించెను.

బాల్బరు ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు కొలలోను ఖాళీజేయు విషయమున ప్రభుత్వమువారు క్రిందిచిట్టివి నిరాయుధ పత్రమునకు జర్మనీ ప్రత్యుత్తరముకొరకై యెదురు జూచుచుండిరి చెప్పిరి. యుక్కునాటినుండియు యూరోపు యను నాగరక ప్రతిష్ఠ తగ్గిబాయె నను క్రే ప్రభువువాదము నాయన ఒప్పుకొనుట కష్టము గనుపడునట్లు. జర్మనీ సలహాల మీద ఒకంబడిక కురకపోయినయెడల అక్రమమును. జాతి సమితి నిర్ణయించినదానికన్న యెక్కువగా తూర్పు ఐరోపులో యెక్కువ బాధ్యతలను క్రేటు బ్రిటను వహించినట్లెడల పరిష్కారధర్మములం దభివృద్ధిగల్గినని ప్రభుత్వము వారు దలంప లేదు.

చర్చను ముగించుచు వైకాంటు కేవుగారు యింకను ఒకంబడిక తయారుగాలేదనియు కొద్దిరోజులలో రాయబారము జరుగ ననియు జెప్పిరి.

బెజవాడ మారుతీ మోతేహాలులో శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము - ఏలూరు 11-7-25- శనివారము

ప్రచండ చాణక్యము

ప్రదర్శించబడును.

M. N. Rao, Zamindar, PROPRIETOR.

ఏలూరు తాలూకా పెదవేగిగ్రామ కాపురస్థుడు

అక్కినేని శ్రీరాములు

తెలియవరచే దేవునగా

అక్కినేని వేంకట సుబ్బారావు నాపెద్ద కుమారుడు యిప్పటికి యుమాకు 3 సంవత్సరముల నుండి దుష్టసాంగత్యముచేతను, వ్యభిచారము మొదలగు దురలవాడులకులోనై లోకులవద్ద చేబడులు నోట్లు వగైరాలవల్ల రుణములు తెచ్చుకొన్న కొద్ది సొమ్ము తెచ్చుకొనిన్ని, యెక్కువసొమ్ముకు నోట్లు పద్దులు వగైరాలు వ్రాసిన్ని సంచరించుచున్నాడు. నాకు తోటలు భూములు యిండ్లు వగైరా స్థిర చరాస్తులు యుడియున్నవి. అవి అన్నియు నాస్వాస్థ్యమునన్ని నాకుమాళ్ళకు వవిధ మైన హక్కున్నా లేదనిన్ని యిదివరకే తెలియ చేసి యున్నాను. నడచు వేంకటసుబ్బారావుకు బదులు యిచ్చినవారున్నా యింకముందు యివ్వ బోయేవారున్నా. నడచు రుణములతో నాకుగాని నా ఆస్తికిగాని యెట్టి సంబంధమున్నా బాధ్యత యున్నా లేదని యిందుమూలముగా తెలిసికోవలసివది.

అక్కినేని శ్రీరాములు.

ప్రతి పరిశ్రమ

హైదరాబాద్ ప్రత్తి సంఘ సభ

హైదరాబాద్, జూలై 7:—హైదరాబాద్ ప్రత్తి సంఘ సభ వారు సోమవారమునాడు సెక్రెటేరియటులో సభ గావించిరి. డాక్టరు గొప్పనుగా రధ్యక్షతనహించిరి. రాజప్రతినిధి కార్య నిర్వాహకసంఘములో విద్యాంగసభ్యుడు గా|| సర్ వహా మృదు హబీ బుల్లాగారును వాణిజ్యశాఖా కార్యవర్గి చాడ్యక్కగారును నచ్చియుండిరి.

సభికులకు స్వాగతమిచ్చుచు

డాక్టరుగొప్ప ముగారినిరి:—ప్రత్తి సంఘము వారు చేయుచున్న పనిలో ప్రభుత్వమువారి కిష్టముగలవటకు సర్ మహమ్మదుగారు వచ్చుటయే నిదర్శనము. శాసనసభలలో గావించబడిన తీర్మానములను వెంటనే ఆమలులో పెట్టుటకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని తయారుచేత ప్రత్తి పరిశ్రమాభివృద్ధికై చాడ్యక్కగారు బాసగా పాటుబడుచున్నారు. హైదరాబాద్ కేంద్ర ప్రత్తిసంఘముయొక్క చరిత్రలో సీసభ వలన నూతన శక్తి మేర్పడుచున్నది. అసలు రిసర్చి ప్రాజెక్టులన్నియు అమలులోనికి వచ్చుటయేగాక ప్రత్తిపంట సభివృద్ధిజేయు విషయమున నూతన నూతనలుకూడ చర్చించబడుచున్నవి. ఈసంఘమువారు సరించిన విధానమును ఇండియా దొరకనువా రంగీకరించిరి. కార్యవిధానమును స్పష్టముగా చెప్పిన పీఠుల అధ్యక్షుడు సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాను మాట్లాడున అడిగెను.

సర్ మహమ్మదుగారు

ఇదివరకు ప్రత్తి పరిశ్రమ విషయమున శాసనసభలలో సంగీరింపబడిన శాసనములను గూర్చియు ముందు చర్చించబడ నున్న శాసనములను గూర్చియు అభివృద్ధికి మార్పులైన పరిశోధన పనులను గూర్చియు సర్ మహమ్మదుగారు మాట్లాడిరి.

సాంకేతిక విషయములందు గూడ సీసంఘము వారంతి ముఖ్యమైన పనులను చేయుచున్నారని చెప్పిరి. ప్రత్తిసమస్య విషయమున శాస్త్రజ్ఞానము కలిగి పనిచేయుటకు తగినమనుష్యులు లేని కారణమున 6 గురు హైదరాబాద్ పట్టణదులకు విద్యార్థిజేతనములను గ్రాంటు చేయుటవలన యీసంఘమువారు మరద్య ప్తిని గనబరచుచున్నారు.

ఇదివరకే సంఘమువారు రొనర్చిన పనులవలనను, ఇకముందును కొంత పనిచేయుగలరు గావునను సంఘము చాల యుపయోగముగానున్నది. ప్రత్తిపరిశ్రమ విషయమై అన్ని పక్షముల వారును యిచ్చుట కలుసుకొని మాట్లాడునచ్చును. ఏపరిశ్రమకును అన్ని పక్షములవారు- పంటపండించేవారు, వర్తకులు, నూలు వడికేవారు- కలుసుకొని పరస్పరముగా ఒకరిచిక్కుల నొకరు గ్రహించి అభివృద్ధికి తగిన మార్గముల నవలంబించుటకు తగిన యేర్పాటులేదు. ఉపాధ్యక్షుడు

ప్రత్తి సర్వమువిషయమున హైదరాబాద్ సభ్యులనుగురించి విద్యాంగమంత్రి దయతో చెప్పిన మాటలకు ఉపాధ్యక్షుడు జె. ఎ. కే. గారిట్లు నుడివిరి.

నేతపరిశ్రమ విషయము ప్రపంచమంతటను మందగించుచున్న సంగతిని మనము వినుచున్నాము. కాని మహిషపు మిత్ర సొమ్మిగరలో నున్నప్పుడు ప్రపంచమంతటికిని నూలుబట్టుల రేకురకాజాలవని నేజెన్సివలయిన మీలో చాలవంది అంగీకరించెను. అందుకొరకే మేమీసంఘములో బనిచేయుచున్నాము. పండించువిధమును అభివృద్ధిజేయుట యనగా శాకగాపండించుట బాగుగాఅమ్ముట అనగా పండించినవాని కెక్కువలాభము వచ్చుట మిల్లాలకు మంచిప్రత్తి రావలెననగా నూలువడికుట నేత నేయుట సలభముగా గుగనలెను. అందువలన జనులకుగడ్డ చాకగా వారకవలెను. ఇదియే సర్వకస్థుల శాకార్థియము కృత్యములు. ప్రభుత్వమువారు మనకెల్ల స్పృహను సహాయము చేయుదురని నమ్ముచున్నాను. (అ. ప్రె.)

నీచా 1-కి కు సు మ వి. పి. చార్జి గ్గు 2-0-0. వేరు.

ఈపంచ గనేయా అను పెగోగము 34 గంటలలో నిగారింది మూత్రద్వారమునండి వెలువడు ప్రావనును చూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, ఘోరము బాధలను వెంటనే నివేయెను. స్త్రీలకు గల్గున దుష్టమయిన మునుమవ్యాధిలయినను ఆత్మర్థముగా కుడుచును.

ఆనందకుటీరము, హస్తశాస్త్ర 246 18, బైరాగివారిపేడి, మదరాసు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

మరణముల సంఖ్య హెచ్చిపోవుచుండుట

సభ్యులలో ఆందోళన

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ నిన్నటి సాయంత్రము రివ్యూభవనములందు రా॥ బి॥ బి॥ తణికాచలంకెట్టిగారి యధ్యక్షతన సమావేశమైనపుడు, సగరమునందు ప్రతివారమును హెచ్చిపోవుచున్న మరణముల సంఖ్యను గురించి, దీర్ఘమైన చర్చ జరిగెను. ఆనందర్థమున సభ్యులు చాల ఆందోళనను వెల్లెబ్బించి మరణముల సంఖ్య హెచ్చుటకు కారణములను గురించి ఒక నివేదికను తయారుజేసి పంపవలసినదని, ఆరోగ్య శాఖాధికారిని గోరుచు నేకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

నూతన సభ్యురాలు

డాక్టరు వెల్పుగారు వన సభ్యత్వమునకు రాశీనామా నోసగులచే నాసానమునను, ఆంగ్లో-హైందవ సంఘముచే చెన్ను కొనబడిన మిస్. ఆంజిలియోగా రీతివమున సభను ప్రవేశించి పాల్గొనిరి. డా॥ విజయరాఘవులుగారు, సభ్యుల తరపున నూతన సభ్యురాలునకు స్వాగత మొసగుచు, చెన్నపురి కార్పొరేషను నందు శిష్టుకొనబడిన మొదటి స్త్రీ సభ్యురాలిమెయే యని నుడిచి, ఆమె నెన్నుకొనినందులకు ఆంగ్లో-హైందవ సంఘము నభి నందించిరి. డా॥ రామకామతుగారు ఆంజిలియోగారికి స్వాగత మొసగుచు, ఆమె నర్స వృత్తి యందుండి వైద్య విషయములందు మంచి పరిచయముగలిగి, యుండుటచే, నామె సలహాలు, మంచి విలువగలవిగను సభవారికి సహాయకర ములుగను నుండునని నుడిచెను.

ఫిరంగి వేయుట

పగలు 12 గంటలకు రాత్రి 8 గంటలకు ఫిరంగి నివేయుటకు తీర్మాన ప్రారంభింపబడుటచే ప్రజలకును, ఆఫీసునకు వెళ్లువారికిని సరియగు తైము దెలియకపోవుటచే గలుగుచున్న కష్టములను, కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు సభవారియెదుటకు తీర్చిచెప్పిరి.

ఈవిషయమున వైద్యశాఖవారిని లోంబరించుట కింకొక జాబును వ్రాయవలసినదిగా కమిషనరును గోరెనని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

జాబులు అందినట్లు అధ్యక్షుడు సభ్యులకు దెలుపవలెనా?

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారితో, సభ్యులు అధ్యక్షు నకు వ్రాయుజాబులు అందినట్లు తీర్చి దెలుపుటను గురించి అధ్యక్షు డేమినిర్ణయించుకొనినదియు దెలుపవలసినదని గోరెను.

అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, డాక్టరు రామకా మతుగారు రెండు విషయముల గురించి మాత్రమే తనపేర జాబు లువ్రాసినని నుడిచెను. ఆందోళన గోచరప్రశ్నగారి శిశు ఆరోగ్య ఉద్వేగమునకు సంబంధించినది. ఈరెండుకది, మరరాసు మెయిలుపత్రి లో ప్రకటింపబడిన ఒక జాబును గురించినది. తాను జాబుల వ్రాసితి ననియు వానిపై కెట్టి చర్యదీసికొనినో దెలుపవలసిన దనియు డా॥ రామకామతుగారు, దినమున, సభ పసారాయందు వర్ణింపెను. అట్టి జాబేమియు నాకంతలే దని జవాబు చెప్పితిని. అప్పుడాతడు తనజాబుయొక్క పరియోగ ప్రతిని, ఒక హెచ్చరికను వ్రాసిపంపెను. ఈజాబులను మానే జరు తెచ్చి అవిషయములను నాకెరుకపరుపయే భిచారణకొ రకు వేర్వేరు కాకిలకు సంపెను. రెండవవారు జాబువచ్చిన తరువాతగూడ మానేజరు జాబును గురించి నాకు దెలుపక పోవుటయేగాక జాబులందినటలూడ వ్రాయకపోవుట విచి త్రము. గతవారము సభలో రామకామతుగారి ప్రశ్నల తరు వాత నేను ఫైలులను దప్పించి జూడగా నాకు వైవిషయములు దెలిసెను.

అధ్యక్షునకు వచ్చిన జాబులను మానేజర్ జాబుల ఇది వరకు కార్పొరేషనునం దాచారములు. ఇదివరకెట్లుజరుగుచున్న ను ఇకమీదమాత్ర మిట్టి ఆచారమును సాగనీయకుండుటకు నేను నిశ్చయించుకొంటిని.

డా॥ రా॥ కామతుగారు:— నాజాబులమీద చర్యదీసి కొనిరాయను విషయమును నేనడుగనేలేదు. జాబులందినట్లు దెలియజేయు మార్గాదక్షతను, సభ్యులు అర్హులకాదా యను విషయమును మాత్రమే నేనడుగనది. అట్లుదెలుపుట మాభా గ్యులగాదని మీరు గతసభయందు నుడిచితిరి. మేము వ్రాయు

జాబులు అందినట్లు ఇకమీద మీరు ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయు చెప్పరా? లేదా యనిమాత్రమే నేనడుగుచున్నాను.

అధ్య:—తప్పక వ్రాయించెదరా

వ్యాసారావుగారు:—అట్టి వ్యాఖ్యకను అన్నిమనపై వేయుటకు శాసనమును సవరింప నక్కరలేదుగదా? (నవ్వు)

గౌ. జి. ఎ. నజీశుగారు:—జాబులు అందినట్లు దెలుపుటకు కొన్ని అమ్మవేయబడిన కార్డులనుచుకొనిన యె డల, నిట్టి పో ర బా టు లు జ రు గు ట క వ లనైనను పొడవుట సిక్కులగర్వముగాదు. సవరణను బ్రతిపా దించుటకు హిందువులు సిక్కులను బరికొల్పిరను ఆరోపణను జోధసింగుగారు నిరసించిరి. కమిషనునందు సిక్కులేయందుగు గాన, పంజాబీభాష మాట్లాడువారు సిక్కులుగాన, గురుద్వార విషయములను బరిష్కారము చేయుటకు పంజాబీభాష ఉప యోగించినయెడ వ్యవహారములు సులభముగ జరుగను. కమిషను బనిగూడ నుభవుగనుండును. అదియుగాక యితరభాషలందు గల రికార్డునలే హైకోర్టు నిమి త్రము పంజాబీభాషనుండి రికా గ్దులు తగ్గమా చేయవచ్చును. గురుద్వారా సమస్యయందు మన ల్యానల కెంతమాత్రమును సంబంధములేదు. (మాకుగలదు, మాకుగలదు అని కేకలు) అయినప్పటికిని చట్టము ప్యాసుగావించు వహమ్మదీయులు అమ్మవేట్టునచ్చును. వారు అట్లు అడ్డురానందు లకు సభ్యుడు సంతోషించుచున్నాడు. సవరణ సర్ ఫజ్లిహుస్సేను గారిని సందిగావస్థయందు బెట్టుచున్నందులకు నక్త విచారించు చున్నాడు. గురుద్వారా చట్టనిర్మామధు సర్ ఫజ్లిహు మిక్కిలి కుశలతతో మెలంగి చట్టమును ఫలోన్ముఖమునకు దెప్పిరి.

మహమ్మదీయుల వైఖరి

మహమ్మదీయుల వనములందు శంకలు గలుగుటకు అన కాశేను గలగని మక్ బత్ మహమ్మదుగారు బచ్చిరి. మంత్ర నిష్ఠ ప్రాప్తివారిని యాచిషయమై ప్రభుత్వము సంప్రతింప నయలకు సభ్యుడు బహిరించుచున్నాడు. అనవసరముగ కొందరు మహమ్మదీయ సభ్యులు నిన్న తీవ్రవాదమునకు గడంగినందులకు విచారించెను. సవరణ అంగీకరింపబడినయెడ చొరతనము విధానమందు కోట్లభాష విషయమై మార్పు జరుగదని అభయ మియవలసినదని తానును ఫోర్ ఖానుగారును గోరిరి.

సర్ జాన్ మేనార్డుగారి అభయము

మహమ్మదీయసభ్యులు సంకేతమందడ సర్ జాన్ మేనా ర్డుగారు చొరతనముపక్షమున కోట్లభాషవిషయమై అభయ మిచ్చెను. సిక్కుల ఆశ్రితాయమును మన్నించుటకు సవరణపరిమి తిని దగ్గించుటకు చొరతనము ప్రయత్నించుచుండెను. సవరణ అసాయకరమైనదికాదు. సవరణ సంగీకరించుటచే భాషావిష యమై అనుమానములకు నెడమిచ్చుచుంటిని; తాను నలంబలేనని సర్ మేనార్డుగారు వాక్రచ్చిరి. తాను బొరపాటుపడితి నకను. ఈ విషయమై సభ్యులు సామరస్యమును జాపవలయునని హామీమొందరు గోరెను.

సవరణ అసవరములేకయే యిష్టమువచ్చినభాషను ఉప యోగించుటకు జూడిషు కమిషనునకు కవశాశముగలవచ్చుడు శాసనములను పంజాబీభాష నుపయోగించవలయుననుటకు అనవరమేమిగలగని చాచరీ మహబద్దీనుగారడిరి.

తన పక్షముతో సంప్రతించనందులకు తాను నిం దా ర్దు డని సర్ ఫజ్లిహుస్సేనుగారనిరి. ఈవి యమై అనుమానములు బయటజేగనని తానెన్నడును దలంప లేదనెను. కమిషను కోట్లకాదు. సవరణ అసావశ్యకము. షెహ్సూలు విషయమున మార్పులప సిక్కు లొడంబడినందు లకు కమిషను విషయమున సిక్కుల ఆశ్రితాయమును మన్నిం చుటకు సవరణ అంగీకరింపబడెను. జూడిషు కమిషనునందు వాడవలసిన భాషను గురించి అప్పుడప్పుడు అది కమిషనుచే నిశ్చయింపవలసినదని తానొక నూతనపు సవరణను బ్రతిపా దించు చున్నానని సర్ ఫజ్లిహుగారు చెప్పిరి. ఈ సవరణయందు భాషలేదు కేవలసంబంధలేదు. భూతాంగిగారు తన అసలు సవరణకు బదులుగ డింపి అంగీకరించిన పిదప మహబద్దీనుగారు రెండుమార్లు అగ్రాసనాధినతిచే నివారించవలసిన బిషప సవరణ నిరభ్యంతరముగ ఆమోదింపబడెను.

తనసంతకము ఒకలపషెహ్సూలుపై విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. అందుండి అయిదుగురు ద్వారములు గొట్టివేయబడినవి. మరి రెండవ షెహ్సూలునందు జేర్చబడెను. సభ్యుల సామరస్యముచే నిది జరిగెను. బోర్డు నిశ్చయించినచో కేంద్రసంఘము కేరు శిరోమణి గురుద్వారా

ప్రబంధకమిటియని పిలుచుటకు ప్రభుత్వ మెంతమాత్రమును అభ్యంతరము గావించవని శాసనసభకు టైటగల సిక్కుల భయ మును దాపుటకు సర్ ఫజ్లిహుగారు దెప్పిరి. తానంతట తానే శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకమిటి రద్దెపొయి, అస్తి కేంద్రసంఘమున కప్పగించి,గురుద్వారాలపై గల అధికారమును స్థానికసంఘములు నిర్మింపబడువరకును కేంద్రసంఘము పదము గావించినచో శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకమిటి పేరు శాంక్షను గావించకుండుటకు చొరతనమునకు సబబుగన్నించదు అని సర్ ఫజ్లిహుగారు చెప్పిరి. /

తారాసింగుగారి చట్టమును బ్రతిపాదించుట

సవరణ గావించబడిన గురుద్వారాచట్టమును ఆమోదించ వలసినదని సర్దారు తారా సింగు గారు ప్రతిపాదించి, విల్లు ను తయారు చేయుట యందును, వి కాశముండదు. అంతియకాక, అధ్యక్షునిపేర నచ్చుజాబులను అసాధారణ సమయములందు తప్ప ఇతరులు తెరవరాదను నిబంధన నేర్పరుపవలెను.

అధ్య:— సామాన్యముగ అధ్యక్షుని స్వంత కేరుతో వచ్చుజాబులను మానేజరు జూడకుండగనే అధ్యక్షునికి పంపును. ఇతరజాబు లన్నిటినిగూడ అధ్యక్షుడే జూడవలెననినచో పని యేమాత్రము సాగను. ముఖ్యమైన జాబుల నన్నిటిని, అధ్యక్షు నకు పంపుటకును, అట్టిజాబులు ముట్టిస్లు దెలియజేయుటకును ఏర్పాటు లొనర్పబడును.

నగరమున అనారోగ్యము

ఈసమయమున డాక్టరు విజయరాఘవులుగారు నగర మునందు ప్రతివారమును హెచ్చిపోవుచున్న మరణముల సంఖ్య నుగరించిన విషయమును సభవారియెదుటకు దెచ్చెను. ఈవార మున మరణముల సంఖ్య, వెనుకటివారముకంటె నూటికి 25 చొ॥ న హెచ్చెను. వన ఆరోగ్యశాఖాధికారి, ఏయేవ్యాధు లు హెచ్చుచున్న కారణమో సరిగ విచారించి నివేదికగా గుం పకపోవుట శోచనీయం. నగరమున వ్యాధులు వ్యాపింపకుం డ నివారించుటకు, ఆరోగ్యశాఖాధికారి ఏమియు జేయుట లేదు. నగర ఆరోగ్యమును గాపాడుటకు ఎంత మొ త్రమునైనను వెచ్చించుటకు కార్పొరేషనువారు సిద్ధపడలేదు.

విజయరాఘవులుగారు ముగించుచు, రాబోవు ఆగస్టు సమావేశమునరికి నగర రోగ్యపరిస్థితులను గురించియు, మరణ ముల సంఖ్య అధికమగుటకు కారణముల గురించియు వివరముగ నొక నివేదికను తయారుజేసి సభ్యుల మండేయవలెనని ఆరో గ్యాధికారిని గోరుచు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

డా॥ సి. నజీశుమొదలియారుగారు వైతీర్మానమును బలపరుచుచు, నగర పారిశుద్ధ్య సదుపాయములు చాల అసం తృప్తికరముగ నున్నచనియు సన్నిపాతజ్వర మందుచే చాల అధి కముగ వ్యాపించుచున్న దనియు నుడిచిరి. ఆరోగ్యశాఖవారు తన నివారణోపాయముల నవలంబించినయెడల నిన్న జరుగ కుండెడివి. తుయవ్యాధి ఇదివరకు కంటె చాల హెచ్చి పోయెను. ప్రేగుల వ్యాధులు దినదినము అధికమగుచున్నవి. నగరముయొక్క ఆరోగ్య మెట్లున్నదియు దెలిసికొనుటకు, రిజి ప్టర్లు మెడికలు ప్రాక్టీషనురులు దెలుపు వివరములు తప్ప, ఆరోగ్యశాఖాధికారికి మరియొకమార్గములేదు. మరణములసంఖ్య నగర పారిశుద్ధ్యముపై నాధారపడియుండును. దిన దినము ను క్రొత్త సారాయి దుకాణములపై నెన్నుల నోసగుచుండ గా నగరరోగ్య మెటల బాగుపడును! చాలగృహములకు ఇండ్ల లోని మురికి, కాలువలలోనికి పోవుట కెట్టి ఏర్పాట్లులును జేయబడలేదు. ఈవిషయమును ఆరోగ్యశాఖాధికారికి దెలు పగా ఆరోగ్యశాఖాధికారి, ఆపని ఇంజనీరింగుశాఖవారి దనియు వారు తానుగోరినపనిని జేయుచుండుటలేదనియు దెలిపెను, ఇట్టి నిదర్శనము లేన్నియో గలవు.

హమీదుఖాన్ గారు:—నగర రోగ్యము సరిగా లేదని, ఆరోగ్యశాఖాధికారిని నిందించ లాభము లేదు. ఈవిషయమున కార్పొరేషను కాన్సిలువారే తిమభర్త్యమును నిర్వహింపలేదు. సభవారు తగినంతభవము నొసగినయెడల, ఆరోగ్యశాఖాధికారి నగర ఆరోగ్యమున కెక్కుడు ప్రయత్నముల నొనర్చుట సాధ్య మగును. ముందు మనము మన ధర్మముల నొనర్చినతరువాత, ఉద్యోగల నిందింపవలెను!

సహకార భూస్వల్త

వ్యాసారావుగారు:—కార్పొరేషనువారి యుద్దేశములు సఫలమగుటకు వేర్వేరు కాకిలందు పరస్పర సహకారభావము సరమనియు అది ప్రస్తుతియు గాన్పింపకున్నదనియు నుడిచెను ఆరోగ్యశాఖాధికారి దేవుడు. వాడు ఆరోగ్యము నభివృద్ధి పరుచుటకు ప్రయత్నింపగలడే గాని మృత్యుదేవతను శాసించబాడు. ప్రజలందరు కాఫీహోటలు లోనికి వెళ్లి విషముత్రాగివచ్చుచుండగా ఆరోగ్యాధికారి ఏమిజే

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమున, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను ఏ. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసెడి మిగత ఐదును క్రమముగ ఒక్కొక్కసంచికకు పంపుచుండుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0 12-0.

ప్రస్తుతము నేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

పుస్తకములను ఏ. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్కసంపుటమునకు ఆద్యాయముగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకవలెను:— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టిపేథి, జి. టి., మద్రాసు.

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెడ్డిబజారు, హైదరాబాద్, డక్కన్.

యమునుగరించి మా డివిజను ప్రతినిధికి నాల్గయిన జాబులు ప్రాసెసింగిని యుపయోగము లేకపోయెను.

పి. సుందరరావు నాయుడుగారు:— మల్లయ్యగారు నాడివిజనులోనివారే. నేనా జేరిన పరీక్షించితిని. అందుండి వచ్చు పాఠాలు సామాన్యపు చిమ్మిలలోనుండి వచ్చువానికంటె నెక్కువగావు.

డా॥ మ:—నాయుడుగారు రెండుదినమును మాగృహమున సత్కరింపబడుచో డెయ్యగలను.

సుం. నా:—రెండుదినములు గాదు. వారముదినములున్నను ఆట్లే చెప్పెదను.

సామి వెంకటాచలముశెట్టిగారు:—కాఫీహోటలులకు మీటరులపెట్టి వారువెయ్యెను నీటికి రెండింతలు చార్జీజేయచుండుటచే కాఫీహోటలులవారు భోజనపాత్రలు మొదలగు వానిని దినమంతయు నొక్క చిందెడు నీటిలోనే మంచుచు చాల అపరిశుద్ధముగ నుంచుచున్నారనియు నీటిచార్జీని తగ్గించినగాని ఇట్టిని తప్పవనియు అవసరమునందే నితర పన్నుల హెచ్చించి నీటిపన్నుగాని తగ్గింపవలెననియు నుడివరి. గో. సుబ్రహ్మణ్య శెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు అనారోగ్యకరములగు సురభిశాలలందు చాలముది ఒక్కొక్కడు 5, 6 కుటుంబములు గూడ నివసించుచున్నవనియు వానిని సరిగ పరీక్షింపకయే అధికారులు లై సెన్సు నొసరుచున్నారని ఆక్షేపించెను. ఇట్లు నివసించువారు ఇదివరకు రోడ్డుప్రక్కన మురుగుకాల్వ లుండుటచే వానిలో తమ శరీర బాధను తీర్చుకొనుచుండెడివారు. ఇప్పుడవి మానివేయబడుటకు గోడ్ల ప్రక్కననే అల్లు, అధికాచమానముల నొనర్చుచుండుటచే విధులు చాల అపరిశుద్ధముగ నున్నవి. ఇట్టి ప్రజలకు తనన్ని పాక్షిదోడ్లు సన్నాపము చేయుటకు కుళాయిలను అందు పెట్టింపవలెను. ఇవిగాక లోకాస్పేర్లు, కొత్తలుబజారు మొదలగు ప్రదేశములనంద పాటకజనమును అన్నము నమ్మువారు, మురుగుకాల్వల ప్రక్కన దుకాణములపెట్టుకొని అన్నము విక్రయించుచుండుట, పాటకజన మాధుళిలో, మురుగుకాల్వప్రక్కనే భోజనముచేయుచుండుట చాల వ్యాధులకు కారణము. ఇట్టివారు భోజనము లానర్చుట కచ్చటచ్చట భోజనశాలల నేర్పరచవలెను.

చక్కరయ్య శెట్టిగారు:—సభ్యులు, సగరమునందున్న లోపములన్నిటిని పెదకి వెదకి యుపన్యాయముల నొనర్చి. ఈ విషయములన్నిటిని గరించియు నివేదిక సంపుటకు ఆరోగ్య శాఖాధికారికి వ్యవధిచాలను. ప్రస్తుతము పరణము లిదివరకుకంటె హెచ్చుటకు గల కారణములగురించి మాత్రమే ఆరోగ్యాధికారి తన నివేదికయందు చర్చింపవలెనని గోరుటచితుమనుచున్నారు.

తీర్మానము వోటునకు బెట్టగా:—సెక్రటేరీయుగ నామోదింపబడెను.

వర పాతము

సిద్ధా, జూలై 7—అరేబియా సముద్రపు వర్షపాతము సంయుక్తరాష్ట్రమునందును మధ్యరాష్ట్రమునందును చురుకుగనున్నది. కాని ద్వీపకల్పముందు నీరసముగ నున్నది. దక్షిణబర్మా నగర ప్రాంతముందును బంగాళాఖాతపు వాయువసనమును బలహీనముగ నున్నది. దక్షిణ బర్మా, ఫోటానాగపురం, పశ్చిమ సంయుక్తపరగజా, పశ్చిమ మధ్యయుండియా, తూర్పు కొంకణములందు వర్షము సర్వసాధారణములకు సరి సెను. ఉత్తర బర్మా, అస్సాము, ఉత్తర కేము, తూర్పు, ఉత్తర పంజాబు, కాశ్మీరము, పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రము, ఘాట్నగర్, తూర్పుమధ్యరాష్ట్రము, బొంబాయి, డక్కనులందు స్పల్పముగ వర్షించెను.

టావాని, క్యాన్యా 8, రంగూను 1, అక్కోబ్ 2, సిలిసాగరు, నాఖా, వైచ్చా 1½, థేప్రా ఘాను, మనోక్, రావలిండి 1½, డోహాది 2, పరచివారు ½, మాత్సు, సియాడి, పంచమహా, బ్రోంద్రా 1, నాగపురము, లందు 1½ అంగుళముల వానమరి సెను.

నూచన:—విశేషపు వార్త గలగజోడు. (అ. ప్రె.)

విరవలి పాలెం

ఈకల 1 కేడిని జ్ఞానసోదయ గ్రంథాలయముందు సి. ఆర్. దాసుగారి మరణమునకు విచారమును తెలుపుచూ ఒక సభ గావింపబడెను. సభకులు తమకొట్టును ఉదయము లగాయ తు సాయంత్రమువరకు కట్టిచేసిరి. రహితులు తమ పనులను మాని భజనలలో పాల్గొనిరి. సాయంత్రము 8 గంటలకు లగాయతు 7 గంటలవరకు భజనలలో దాసుగారి చాచుపలుమును ఊతే గింపు జరిపిరి. సాయంత్రము వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెల్పుచూ దాసుగారి చిత్రబొమ్మకి దైవప్రార్థనలు గావించిరి. మాగ్రంథాలయం శక్రబురీగాలగు మి॥ రా॥ యేడిచ చలమయ్యగారు దేశబంధు దాసుగారియొక్క జీవితమును గరించిన్ని వారు గావించిన మహాత్ కావ్యమును గరించిన్ని విపులముగా నుపన్యోచిరి.

పాలెపు సుబ్బారావుగారు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ నెం 1, 2, 3, 4, 12, 14, 17, 23, 24, వార్డులకు యిదివరకు సభ్యులుగ నున్నవారి మాడు పంచత్తరముల గడువు రాబోవు అక్టోబరు నెలతో పూర్తయినను, అవార్డులకు తిరిగి కొత్తసభ్యుల నెన్నుకొనవలసి యున్నది. అగ్రస్తు, సెంట్రలరు, ఆర్టోజరు నెలలలో యెన్నికలు జరుగవచ్చును.

కాల్ గెను పక్షిమన యెన్నికలకు నిలుచువారిని జూలై నెల 15 వ తేదీలోగా కాల్ గెను సంఘమువారు నిర్ణయించెదరు.

కావున కాల్ గెను నిబంధనలకు లోబడి కాల్ గెను పక్షమున మ్యూనిసిపల్ సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండ గోరువారు తమ అభిప్రాయములను జూలై నెల 10 వ తేదీనాటికి వాకు అందునట్లు పంప కోరుచున్నాము.

మొదపాక రంగయ్య, కార్యదర్శి, నగర కాల్ గెను సంఘము, కాకినాడ.

నుగలకు బహులము కుట్టనస్తువులను విక్రయించుచుండగా, గానిటికి భక్త స్వేచ్ఛ రువెల్లి వానిని నిర్భూంపించుచుండటం కొన్నిసార్లు పిల్లలతోన నొనర్చుచుండగా సరిజేమిచేయగలడు? శిశువులు ముందు పుట్టిన పి. వి. ఎల్. లు పాల్గొనెన వారు ఎం. 1. ఎం. ఎల్. లు పాల్గొనెనవారుగూడ విధులలో అల్పావమానములు అధికావమానములు చేయుచుండగా, పోలీసువారు అట్టి శిష్టతలములు పిల్లలలో జరుగకుండజేయక తూర్పింభాముతో ఖండ, ఆరోగ్యశాఖాధికారి ఏమిజేయగలడు? గాంధీజీహాత్ముకుగూడ, చెన్న నగరపు విధులందు జరుగు ఇట్టి అసహ్యకరముగు పనులకు తననాగుప్పను వెంబుచ్చెను. విప్లవంబే ఆరోగ్యము ముఖ్యము.

గా. జి. ఎ. నరేశనుగారు:—వ్యాసరావుగారు నుడివి విషయముల బలపరుచుచు, పాక్షిబండి పట్టపొయినవెంటనే బాగుగా నవ్వుచే తుడుపబడినవిధులలో గృహములు తమగృహములలోని శిశువులమునకును దెచ్చిపోయిచుండురనియు ఇట్టిఅలవాటును మాన్పింపవలె ననియు నుడివెను.

రా. చి. టి. వరదరాజులనాయుడుగారు ప్రజాసామాన్యమునకు మంచివిద్య నొసగునెడల ఆరోగ్యసమస్య సులభముగ పరిష్కరింపబడుననియు, ప్రజలమాధ్యమే అపారీక్షదస్యితికి కారణ మనియు నుడివెను.

ఎన్. వేంుగోపాలుశెట్టిగారు, రోడ్లపై నీళ్లు చల్లించుట మానివేయుటచే, ధూళి తేసి, పిల్లలందు నడచుప్రజల నాకారంధ్రములగుండ గాలితిత్తులలో ప్రవేశించి క్షయవ్యాధి సరిత్యరితముగ వ్యాపింప జేయుచున్నదనియు, తిరిగి పిల్లలందు నీళ్లు చల్లించువద్దతిని తిరిగి ప్రారంభింపవలెనని నుడివెరి.

పి. రంగనాథముశెట్టిగారు:—పాక్షివాళ్లకు మల్లప్రదేశముల శుభ్రతేయుటకు తగినంతలోమను నొసగుటలేదనియు, నగరమునందు 1/9 భాగము నాక్రమించియున్న నుగంబాకమున కొక్క కానిటికి ఇకాస్వేచ్ఛరు మాత్రమే యెసగబడె ననియు, ఆప్రదేశ మంతటికి ఆరోగ్యమును నొక్కరు కాపాడజాలరనియు ఆడివిజనునందు 12 మాత్రమే గలవనియు కాని ఒక్కపల్లెయందైన పైపేటు పాక్షివాండ్లు లేరనియు, ఇంక ను అదము 5 పల్లెకు పాక్షిదోడ్లైన న నిర్మింపవలెననియు, అంత వరకు నగరాలోగ్గ వచ్చినట్టి నొందజాలవనియు నుడివెరి.

సిల్లి బిల్లి జి. నారాయణసామిశెట్టిగారు:—కొన్నిసార్లు చెప్పినవనిని జేయవలదని కమిషనరుగారు తనక్రింద యుద్వోగముల కు తర్రపుజే సెననియు, సభ్యులయెడల కమిషన రీకీరిని వర్తింపనెడల కార్యోరేషను వ్యవహారములు సాగజాలవని నుడివెరి.

ఆర్టింగుకమిషనరు:—శాఖాధికారుల అనుమతిని ముందు పుచ్చుకొనకుండ, కొన్నిసార్లు చెప్పినప్రకారము మాత్రమే పని జేయరాదని నేను తర్రపుజేసితిని. శాఖాధికారులకు డెయిలీ మండు కొన్నిసార్లు లుద్వోగలను తమంతట తాము దీసికొనిపోవుచుండుటచే చివరవచ్చు డొకయుద్వోగియు గన్నడుటలేదు. ముందుగా శాఖాధికారులకు దెలిపి, కొన్నిసార్లు ఉద్వోగలను దీసికొనిపోవు తమతమ డివిజనులలోని లోపములను జూపింపవచ్చును.

జోస్యుగారు:—నగరఅనారోగ్యములకంటేకీరిని తగినంత నీరు లభింపకపోవుటయే కారణమనియు, రెడ్డుహిల్స్ చెరువు నందు తగినంతనీరుదొరకుట కష్టముగ నున్నదనియు నుడివి, రోడ్లలో నీళ్లుజల్లుట, పాక్షిదోడ్లు కడుగుటమొదలగుపనులకు సముద్రమునీటి నుపయోగించునెడల నీటిసమస్య తీరుననియు నుడివెరి.

మదనగోపాలు నాయుడుగారు:—సముద్రమునీటి నుపయోగించుటయము గతరెండువత్సరములుగా కొంతమంది సభ్యులు విచారించుచున్నారు. కాని ఇందుకు చాల లక్షలువ్యయ మగును. సముద్రమునీటిని పైకి పంపుజేయుటకు ఒక పంపింపు స్టేషను నేర్పరచవలెను.

డా. మల్లయ్యగారు:—చక్కరమునీటిని సింగపూరునందుపయోగించుచున్నారు. కాని ముంబాయి నందు సముద్రమునీటి నుపయోగములోనికి దీసికొని రావలెననివనో 65 లక్షల వ్యయ మగును. ఆమొత్తమును రెడ్డుహిల్స్ చెరువుమీదనే ఖచ్చించునెడల తగిననీరు లభింపగలను. అంతియగాక, ఉప్పనీటి కొక సంపులసభ్యులయ, మంచినీటికొక సంపులసభ్యులయ, మొత్తమురెండుపక్షములు రెండుశాఖలునుండు ఏనగరమునకును లాభకరముగాని, ఉపయోగకరముగాని గాదు.

నగరమున భూమిలోగుండ మురుగుకాల్వల నేర్పరుచువని ప్రారంభించిన ప్రదేశములందు అపని ముగియువరకు 15, 20 దినములు మురుగు, కాల్వలోనిలచియుండవలెవచ్చునున్నది. దీని ఫలితము అట్టి ప్రదేశములం దన్నిటియందును సన్నిపాతజ్వరము జనించి నిబంధించుచున్నది.

గొట్టెలకుకాములు, మొదలగువానిని ప్రజలు నివసేంద్రప్రదేశమున నుంచుటకు లై సెన్సుల నొసగరాదు. నాగృహముప్రక్కన నొక గొట్టెల తగుగుజేయు చేకరికి లైసెన్సునగబడెను. అందుండి వచ్చు వాసనచేతను వేడి ఆరించేతను నే పన్నుల నివసించుటకేమాత్రము పిల్లలేకండనన్నది. ఈవిష

సందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక పిట్టితైలము విడుదల చేసిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు ఘుఘ్లు మామను, ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్దమునలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజుకు తేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆర్యధర్మ వర్ధనీ పరీక్షాద్వితీయ వార్షికోత్సవము - ఒంటిమెట్ట

ఆంధ్రవాల్మీకిబిరుదాంకితులను, ఆర్యప్రాణములను భగవత్ప్రేరేపకమునకై యొసంగుచు, దేశసేవను, భాషాసేవను, శ్రీకొడండ్ రామస్వామి సరస్వతీవందనచేసెను గావించు శ్రీవావిలికొలను సుబ్బారావుగారు తెండు సత్కర్మములనుండియు సార్వభౌమ కులము జ్ఞానాభివృద్ధియే సదుద్దేశముగాగూని యార్యధర్మవర్ధనీ పరీక్షలనుపేరఁ బ్రతిపత్తిరమును జరిపించుచుండుట జగద్విదితమున నృత్యంతేమే. మొదటి సంవత్సరమునకంటె నీసంవత్సరము మునుఁ బరీక్షాగ్రంథము వృద్ధిచేసినది. 1925 సంవత్సరము జూలై 28 వ తేదీన ఒంటిమెట్ట (ఏకశిలానగర) శ్రీకొడండ్ రామస్వామి పాదపూజ సాన్నిధ్యమున నీపరీక్షా ద్వితీయ వార్షికోత్సవము జయప్రదముగా ము॥ రా॥ రా॥ శ్రీ రావుసాహెబు శ్రీయుత సుముహూరు వేంకటరంగరావు ఎం. ఏ. గారి యధ్యక్షతనకుండు జరుపఁబడినది. కొంతలు పరీక్షాగ్రంథము, తమశ్రీగ్రంథము, బైబిలును వచ్చియుండిరి. ము॥ రా॥ రా॥ శ్రీ వేంకటరమణయ్యగారు డిప్రీప్రు ఫార్మెటు ఆఫీసరుగారును తేలీ ఆఫీసరులను, బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులను జగద్విదితేశ్వరులను విరుపతిరాసప్రభులను నర ము॥ రా॥ రా॥ శ్రీ నాగభూషి కుమ్యసామయ్య డి. ఏ. గారును, ము॥ రా॥ రా॥ శ్రీ రిజిస్ట్రార్గారును వేంకట రంగరావుగారును, మఱికొందఱువచ్చి సులను సభ నలంకరించియుండిరి. ప్రకృతిము గ్రామము చిన్నదిగానుండినను సభ్యులు మాత్రము రెండు వందలకు మించియుండిరి. దేవప్రసాదమునను, అందఱును సుతాపావతులై వాసుదాసుని వాక్కులను, సభాధిపతివాగమృతమును విని యానందించు సుతాపావతుల నుండిరి. నేను కడపనుండి వెళ్ళియుంటిని. రిగంటలకు వాచకపరీక్ష ప్రారంభింపఁబడియె. బ్రహ్మశ్రీ నాగభూషి కుమ్యసామయ్యగారును, ము॥ రా॥ శ్రీ జి. వేంకటరంగం పుగారును, నేనును సప్రసక్తుకు న్యామధికారులముగా నుండిమి. అభ్యర్థులైదుగురు. వాచకపరీక్షకు శ్రీరాజంపేట నువకలెక్కరుగారు పది రూప్యములు బహుమతిగాఁ బంపియుండిరి. ఉత్తమునకు విదు రూప్యములును, మధ్యమునకు మూడు రూప్యములును, మాడనవానికి రెండు రూప్యములుగా నిర్ణయించి ధన మంపురు వారు సభకు రాజాశీర్వాదముని నని యుత్తరముఁ బంపిరి. పాఠ్యమునుబంపించు లెక్కలైన బరీక్షయందు శ్రీగ్రంథమున నిరుపదియైదు రూపాయలను బహుమతిగా నిత్తుమని సెలవిచ్చినారు. కాని యొకఁడైన సభ్యుని రాతము. వాచక పరీక్షానంతర మునగా 4-80 గంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యె. సభాధిపతను ప్రేక్షకులకై నింపఁబడియుండె. దైవప్రార్థనము శ్రీబ్రహ్మశ్రీ నాగభూషి కుమ్యసామయ్యగారు స్వవిరచితమున రామాయా సారభూత శ్రీసీతారామచారికచేఁగావించిరి. ఈ చారిక బ్రహ్మశ్రీ అభినవాంధ్ర వాల్మీకిబిరుదాంకితులకు కావ్యతీర్థ జనమంచి శేషద్ర శర్మగారి ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయాశాసితయం దున్నది. భక్తిపరమకులై సభ్యులెల్లరు నీచారికాసంపూర్ణమును జేతులు జోడించి నిలువఁబడి తన్మయులై యుండిరి. అనంతరము ఆంధ్రవాల్మీకి శ్రీవావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులుగారు లేచి సభాధ్యక్షునిఁ బశంపించుచు, బరీక్షలయొక్క యుద్దేశమునకుఁ దగినవా రని నొక్కి చెప్పుచు శ్రీవేంకటరంగరావుగారి నెప్పుకొనిరి. కరతాళధ్వను లే సభ్యుల యాహవాదముచేయుచు. మ. రా. శ్రీ వేంకటరంగరావుగారు ప్రారంభోపన్యాసము శ్రీవాసుదాసులకును దమకును గలమైత్రి, పరీక్షలయొక్క మూలకారణము, మున్నగు విషయంబులకై నిండి శ్రీబ్రహ్మసాంధ్యకరముగా నుద్గరి. తర్వాత ఆంధ్రవాల్మీకిగారు శ్రీ వావిలికొలను సుబ్బారావుగారు లేచి పరీక్షలు, ఏ పరీక్షలవలన జ్ఞానాభివృద్ధి యగును? ఎట్టివానిని సప్రకయై రమ్యింపఁదగియుండునో విశదముగఁ దెలుపుచు దసఫీతి, తాను చేయు శృంగము, ప్రజల సహాయావశ్యకము, మున్నగువానిని విశదముగఁ దెలిపి, యోగ్యతాపరీక్షార్యామనందలి యభిప్రాయమును దర్శింపని జక్కంగఁ దెలిపిరి. తర్వాత సభ్యులలోఁ గొంతలు తమతమ యభిప్రాయములను చెల్లుచుచిరి. అందు ము॥ రా॥ రా॥ శ్రీ వేంకటరమణయ్యగారు డిప్రీప్రు ఫార్మెటు ఆఫీసరుగారి యాంగ్లప్రన్యాస ముతాపావనకం దై గంధిరంబుగనుండెను. మఱికొంతలు పెద్దలుసన్దర్శించిరి. జానాక జానపదులకు పరీక్షలయొక్క యుద్దేశమునకుఁదగిన ఫలము ననుభవించినపారమైతిమి. మాప్రాంతములందు శ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకిగారి యుపదేశానుసారముగ భగవద్భజనము, మాంసభక్ష్యునిరాకరణము మున్నగుసుగుణములు మాబూలకుం గలిగి,

నను విషయంబులను బహువిషయముగఁ జెప్పె. పిమ్మట రిజిస్ట్రార్గారుగారు వేంకటరంగరావుగారును బరీక్షల ఫలముల ముగ్ధులమను వాసుదాసులఁ బ్రశంపించిరి. అనంతరము బహుమతులు శ్రీగ్రంథము జాలరుకుఁ బంచిపెట్టుటకు సభాధిపతిగారు ప్రారంభించిరి. ఈ సత్కర్మమున నుత్తమపరీక్షయందు ఉత్తముఁడుగ నుత్తీర్ణుడైన నెల్లూరు మండల వాస్తవ్యుఁడు శ్రీ చూబగంట-వేంకటకృష్ణుఁడను సభ్యుని, గాళహస్తి సర్కారువారి పాత కాలయం దుపాధ్యాయులుగా నున్న శ్రీ చూబగంట వేంకటరమణయ్యగారికిని స్వర్ణపతకములను, బుస్తకములను నొసంగిరి. వీరిలో మొదటివారు వాచకపరీక్షయందును బ్రహ్మశ్రీ. తర్వాతఁ గ్రంథకరముగ మధ్యము పరీక్షోత్తీర్ణులను, బ్రహ్మపరీక్షోత్తీర్ణుల ను వారికి ని నుత్తమ మధ్యముకు రజితపతకములను బుస్తకములను, బహూకరించి పరీక్షయయిన సామాన్యులకు యోగ్యతాపత్రముల నొసంగిరి. అభ్యర్థులు కొందఱు సభకు రానందున వారికి బహుమానములఁ బంపునట్లు చేయఁబడియె. అటుపిమ్మట సగ్రాసనాధిపతిగారు లోకమున నీపరీక్షఁ జక్కంగా వ్యాపింపఁజేయవలయుననియు, దీనివలన దైవభక్తి, దేశభక్తి, భాషాభక్తి కలుగునని వృద్ధుమధురముగ నుపన్యసించి సభకు జయప్రదముగ భగవన్నామసంకీర్తనంబులకై, బూర్ణముఁ గావించిరి. సభ్యులకుఁ జంచనపుష్ప తాంబూలఫలంబు లాసంగఁబడియె. వచ్చినవారి కెల్లరకు మద్రాసోపేక్షముగనన్న దానమొనర్పఁబడియె. గోచితిప్ప తక్కిన వేదములు లేని వాసుదాసుని ప్రయత్నములు ప్రపంచమునకు నెక్కువగ నుపకారమును జేయుచున్నవి. ఎల్లరును నేయేవిధములగ సహాయము చేయఁగలవారో యట్లుపరీక్షించి సహాయపడి తదువ్యమును సభివృద్ధి నొనరించి స్తోత్రపాత్రు లగుదురుగాక యనియు శ్రీకొడండ్ రామస్వామి కృపాపూరిత హృదయంబై శ్రీఆంధ్రవాల్మీకి వారి కొలను సుబ్బారావుగారిని జరకాలము మనునట్లు దీవించి లోకము నుద్ధరించునట్లు చేయుగాక యని ప్రార్థింపవలయుననియుఁ గోరుచున్నాఁడ. ప్రశ్నపత్రము లెంతయు గోనియాడఁ దనియున్నవని తెలుపుటకు సంకసపడుచున్నాఁడ. వారి యువ్యము చిరస్థాయియై నెలయుగాక యని కోరువాడ.

జనమంచి వేంకటసుబ్బారావుశర్మ.

శ్రీ శ్రీ వేటూరి సుందరశాస్త్రిగారు
వి తాబాకా పెదకల్లేపల్లి వాస్తవ్యులను ఆయుర్వేద ఘనవైద్యులను విద్వాంసులను అగు వేటూరి సుందరశాస్త్రిగారు పెదకల్లేపల్లియందు తమ స్వగృహమున ఆరాధ్య పుంక ఆదివారము పగలు మాడున్న రగంటలకు పరణించిరిని తెలుపుట తెంతయు విచారించుచున్నాను. అనేకమంది నిపుణులని పేరుగన్న ఆంధ్రయ, ఆయుర్వేదవైద్యులు కుదుర్చలేని వ్యాధులను వీరు తమ అనుభవముచే కుదుర్చగలిగిరి. అనేకమంది రోగుల వీరి వైద్యమునగోరి పెదకల్లేపల్లి వచ్చుచుండిరి. వీరికి వైద్యమునందేగాక జ్యోతిషము, శాస్త్రము మున్నగువాటియందును మంచి ప్రవేశముగలరు. వీరికిపురు సుమారు 80 సం॥లకు మించి వయస్సుండును. వీరికి 4 గరు కొమరులు, కొమార్తెలు గలరు. శ్రేష్ఠపుత్రుడు వెంకటేశశాస్త్రిగారు మచిలీపట్నం పోస్టాఫీసునందుద్వ్యగిగ నున్నారు. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వీరి ద్వితీయపుత్రులు. ఆంధ్రపారస్వతమున పేరెన్నిక గన్నవారు. మాడనకొమరుడు పంధ్ర శేఖరశాస్త్రిగారు యల్. యం. పి. పరీక్షయందు శ్రేష్ఠులైరి. నాల్గవకొమరుడు శంకరశాస్త్రిగారు ఆయుర్వేద విద్య చేర్చుకొని మక్త్యాలలో వైద్యులుగానున్నారు. కడపటి యిరువురు తనయులు తండ్రిగారి యభిమానవిద్యయన వైద్యము సభ్యులకై యుండుట క్లాసునీయము. మాకుంబుమయెడల వాత్సల్యము గలిగిన సుందరశాస్త్రిగారు గతింబులనల మాతేగాక, మాగ్రామముకు పెదకల్లేపల్లికివి, వైద్యవృత్తిని లోపముగలిగిన దని చెప్పుట యతిశయోక్తిగాదు. వీరి కొమరులకు సామభూతిని తెలుపుటయేగాక సుందరశాస్త్రిగారి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతి నొసంగఁగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

కొ. శివరామకృష్ణరావు.

కొకెయినను దొంగతనముగా అమ్ముట
చాకుబజారులో కొకెయినను దొంగతనముగా అమ్ముచున్నందులకై సుత్రాపూరు పోలీసుస్టేషనులోని అసిస్టెంట్ సబ్ డివిజన్ డిప్రీవల్డ ఫోషును ఎక్సయజు పోలీసుగారి రిపోర్టుచేసిరి.
(అ. వె.)

వెన్న పురి బజారుధరలు

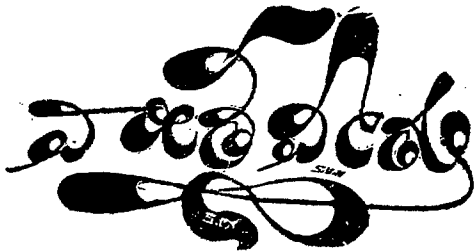
1925-వ సం॥ జూలై నెల 8-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి రు 20 0 0	మొదలు	42 0 0	వలకు
బియ్యము బస్తాలు			
కుసుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0	
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0	
రా.గలు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0	
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0	
2. పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 8 0	
పెనగలు ,, డిటా	12 0 0	12 8 0	
పెసలు ,, డిటా	14 8 0	15 0 0	
మినుములు ,, డిటా	13 0 0	160 0	
ఉలలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0	
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంపేరు పెనగపప్పుబా1కి	15 0 0	60 0 5	
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	58 0 0	
పేరు పెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 186 మిషకానూనె	182 0 0		
ఆముదము బా 1-కి	138 0 0	134 0 0	
4. చిల్ల రవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	135 0 0		
కూరపసుపు ,,	55 0 0	60 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీటిమందు మణుగు 1-కి రు	50,55		
కాళహస్తిపాయకట్టు		70,75	
తెల్లము బా 1-కి	35 0 0	45 8 0	
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0	
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	82 0 0	83 0 0	
చదరం ,,	88 0 0	88 0 0	
రవుండు ,,	85 0 0	86 0 0	
6. లోహములు			
వెండి 100 కులెంప	71 0 0	74 8 0	
బంగారము, కులము 1-కి	21 10 0	21 12 0	
సవరము 1-కి		18 7 6	
ఇత్రడి బా 1-కి	258 0 0	256 0 0	
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0	
అస్కాచక్రెర 226 పా॥ గలవి	30 8 0	30 12 0	
7. రంగులు అలిజరైను			
ఆవుకృష్ణాడు 20 పిగ్రిలు		72 0 0	
తొట్టికృష్ణాడు డిటా			
సింహం డిటా			
గుర్రం డిటా		70 0 0	
8. దూది			
బోండావెట్టుబారువ 1-కి		రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,		240 0 0	
9. నూలు			
కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
వధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి		4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20		9 8 0	
జపాన్ నెం 20		9 8 0	
,, నెం 40 ఏ తేటిలు అయినను		12 0 0	
వడ్వాన్ నెం 24½		10 0 0	
14½ క్విల్ పక్షి		7 6 0	
నెం 20 టెన్ని సింహం యాటె		10 8 0	
నెం 22 ,,		10 12 0	
నెం 12½ టెన్ని సర్ప సు		8 12 0	
నెం 14½ ,,		8 12 0	
నెం 12½ అరైన్సు		7 6 0	
నెం 12½ కొయిలపట్టి		7 8 0	
నెం 22½ రంగులూ		9 14 0	

Terrible Reduction in prices!



బుక్ డిపో.
బరంపురం (గంజాం)



ఆంధ్రదేశమున దెనుగున పడమ నిరూపకనల యిదియే
యని యెలతేని వన్నెగన్న ఈ విజయవీర నిరూపక - నల
మూడుభాగములుగా విభజింపబడి ద్రోహులను బట్టుటకు సాటి
లేని మేధాసామగ్ధ్యముంజూపిన, నిరూపకాధ్యక్షుండగు ఆరిం
దమ్మచేసిన సాహిత్యకార్యమును, ద్రోహిగాను పూర్వసాహిత్య
చేసిన భూతరత్నకృష్ణములను బండ్లాంటికి దీసిపోక చదువల
యొడలు పులకరింపజేయు కథావిధాన మిందుగలదు. కథాభాగ
ముతో సంబంధించిన హాఫ్టావ్ పటముతో మిక్కిలి అంద
ముగా నున్నది. వెల రూ 0-12-0.



ద్రోహియును పూర్వసాహిత్య భాగ్యమును జూమిలియూ
యెత్తును, నిరూపకని ప్రయత్నమును చదువల గుండియలవి
యజేయును. జూమిలియూ యొనర్చిన ఆమాసము కార్యములు
చదివి తీరవలెను. జట్టిబాబు జములతో తెచ్చిన మోహపు
జట్టియును, యోగియైన జముల చేసిన యంద్రజాలములును,
అరిందమ్మ చూపిన ఆకాశమాన మహేంద్రజాలములును, తెలిసి
కొనుట బుద్ధిమంతులకు విధి కథాసందర్భముగల హాఫ్టావ్
పటముతో ముచ్చట గొల్పుచున్నది. వెల రూ 0-12-0.



నేనే తరవాయి భాగము
వాడేవిడు, నేనే, ఈ కథావాచక, నాయకులను పూర్వ
సాహిత్య జూమిలియూలకు గుగవకు కాలారాయ నేసిన గర్భ
నిర్వేదకర కృత్యములను, తెలుగున మన్నన నన్నియు
జేర్చుట గలిగి, యెత్తు పై యెత్తుతో, నవరసభరితమై, నిం
తెంగలను పెడుకు పన్నాహములతో, బాగుకాంతిరక్షకము
తో, తప్పులతిహాసంతో, చదువ వారంభించిది మొదలు
నంతమగువరకు నాపదీయ నాల్గవ యచ్చుతి నిరూపక మిది
యే. ఆహూన శ్రీ పి థీరహిమల జూపు కవిత్వ పలుకృ
సంపదలతో విరాజిల్లుచు, నూత్నత్రయము మూడురంగుల హాఫ్
టావ్ పటముతో ముచ్చటగొలుపు నిరూపక నవలూ శిశోమణి
యిదియే పోనేటియ ప్రత్యేకము. వెల 1-0-0.

ఈ మూడు గ్రంథముల నొకేసారి నైకొనినచో
ఈమూడు రూ 2-4-0 కే యివ్వబడును.

ఈమూడు గ్రంథముల గొన్న విభిన్న రాముగళులు
(Mysteries of Rama) ప్రభుమఖండిము జూకీరెంటి
కథలు పూర్వ విధములు అను పౌరాణిక నకలు (నాడే
వీడు, శోనీ, కాలారాయగ్రంథకర్త విరచితమై, కేం
జాక్క చందాచార్యులకు, ఇప్పుడే కొనుదొందు తదితరులకు
సంపత్తయినాము. నేడు మొదలు ఒకనాసము ఎరకును
యీ గ్రంథమును కొను వారికెల్ల 1-4-0 కే పంపబడును.
పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
డి.వి. కృష్ణారావు,
వేగుజుక్క బుక్ డిపో, బరంపురం (గంజాం)

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వినాశము

మార్క్సింగు పోస్టు ప్రతికవాసము

వి. రామస్వామి మొదల్యారుగారి జవాబు

జూను 16 వ తేదీన మార్క్సింగు పోస్టు ప్రతికయందలి ప్ర
ధానవ్యాసము దానిపై వి. రామస్వామి మొదల్యారు ఎం. ఎల్.
సి. గారి ప్రత్యుత్తరము యాదినగలవు:—

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము అంతరించుట,

మాంశేను విధానము ప్రకారము దేశీయుల కొప్పరించ
బడిన ప్రాస్తుఫర్డు కాళులను దెంగాలు ప్రభుత్వమువారు
తిరిగి తమ స్వాధీన మొనర్చుకొని రని వినుటకు
సంతోషించుచున్నాము. విభజింపబడిన పథ్త యెన్నడు నిలువజాల
దు. అనుముఖ్యముల్రమును యావిధానము దెలుపుచున్నది. ఈ
విధానమును బాత్రిగా కార్యసాగనజ్ఞానములేని లయనలు కర్మి
గారు కనిపెట్టిరి. లొంగనివారిని లొంగించుటకు, సమా
ధానపడ నసాధ్యముగనుండువారిని సమాధానపరుచుటకు, యిది
ఉద్దేశింపబడినది. ప్రభుత్వమును ఆంక్షేయులు, భారతీ
యులు యిరువురి క్రించునుంచుటకు
తలపెట్టబడినది. ఈవిధానము అపజయము గాంచనని యుం
డెను. గాననే విఫలమయినది. దెంగాలులో ఆందోళనపరు లధిక
సంఖ్యాకులై కానననభలలో చేరి ప్రభుత్వవిధానమంతయు ఘోష
భూతి మొనర్చిరి. ముఖ్యరాష్ట్రములలో గూడ నట్లే జరిగెను. కాని
అచ్చట కొంతకాలము క్రిందటనే ప్రభుత్వమువారు దేశీయుల
సహాయము లేకుండ స్వయముగ ప్రవర్తించిరి. ఈవిధానము సరిగా
నెరవేరుచున్న యితరరాష్ట్రము బాంబాయి, మదరాసు
పంజాబులలో నైనను, ప్రభుత్వోద్యోగులు తరచు మధ్యపడి,
అనేక అపవాదులకు ప్రత్యుత్తరమియవలసి వచ్చుచుండును.
ఈవిధానము కొనసాగుచున్నను, ఆర్థిక సామర్థ్యమునకు, ప్ర
భుత్వ గౌరవమునకు భంగకరముగ నున్నది.

దెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా కార్యాలయము
వారి అనుమతిలేనిది యీటుదిచర్యకు గడంగిరని తలంపజాలము.
కావున భారతభూమి దక్కనలెనన్న రాష్ట్రప్రభుత్వముల గౌ
రవము కాపాడవలెనని ప్లేటు సెక్రటరీగారు గుర్తించి యుండు
రు. ఇది యేని జమగుచో బర్మిను హేడు
ప్రభువుగారిని అభినందించెదము. దెంగాలులో కాంగ్రెసుపక్ష
మువారు సహాయముజేయ నిరాకరించుటచే ప్రభుత్వమువారిపట్టి
చర్యకు గడంగుట భావ్యముగనే యున్నది. కాని మాంశేనుగారి
విధానము పూర్తిగా ఘోషభూతిముగాక నీచమార్గముబట్టి లోప
భూయిష్టమైయున్న యితరరాష్ట్రములలో గూడ యిట్లే ప్రవ
ర్తించవలెను. ఖడ్గముచే సంపాదించిన భారతభూమిని పరిపాలిం
చు అధికారము నిలపెట్టుకొనవలెనన్న మనము స్థిరమును మంచి
సామర్థ్యముగల పరిపాలనావిధానము స్థాపించవలెనని బర్మిను
హేడుగారు గుర్తించిరి. పరిపాలనయందు ప్రతికాళను అణచితే
యుటచే యీ సంస్కరణములు మనహక్కును నీరసపరచినవి.

ఇదివరకు గోల్కొప్పయినదానిని యిప్పుడు తిరిగి తీసికొను
టకు ప్రారంభించుటచే ఇండియాలోని బ్రిటిషు నిలడగూర్చి
అక్షయ్యపడుచున్న వారందరు ధైర్యముగ నుండవచ్చును. ప్రా
స్తుఫర్డు కాళులను అధికారము 1927 సం॥ జనవరి 21 తేదీవరకే
యుండునట్లు తెలియుచున్నది. అట్లు
గా కష్టరముగ నుంచుకొనవలెననియే
మేము గోచెదము. కాని ఒకసారి తీసుకొనిన అధికారమును
తిరిగి గోల్కొప్పయెదరని భావించును.

ప్రత్యుత్తరము

వి. రామస్వామి మొదల్యారుగారు యాదినగలిగిన ప్ర
త్యుత్తరమును ఆప్రతికయందే ప్రకటించిరి:— మిషన్లో
“ద్వంద్వ ప్రభుత్వ అంత్యమును” గూర్చిన ప్రధానవ్యాసమును
వదిలివెని. ఇండియా విషయముల గూర్చి సందిగ్ధపు వ్రాతల
వ్రాసి, భారతీయ రాజనీకర్షణల యెడల సానుభూతి పలుకుల
దెల్పును తమలోని యభిప్రాయమును దాచియుంచు వారాప
త్రికలే గాక, నిజముగ తమ యుద్దేశమును చెల్లడించు ప్రతిక
లుగూడ యున్నవని సంతోషించుచున్నాను. “నేటిపు పోలిటిషి
యను” (దేశీయ రాజనీకర్షణలు) లకు మీరు ఇండియాలో నిజ పరి
స్థితులగూర్చి విజ్ఞానము గలిగించుచున్నందులకు గూడ సంతోషించు
చున్నాను. మీరు తెలియకపోవచ్చును గాని, మీరు ఇంగ్లాండు
ప్రజలు ఇండియాను గూర్చి యేమి తలంచు

చున్నారో, ముందేమిచేయనున్నారో, భారతీయులకు వెల్లడి
జేయుచు వారి అజ్ఞానమును గుర్తింపగలగజేయుచున్నారు.

నేను కాన్సిటిట్యూషను పథ్తి ననుసరించు వాడను.
మదరాసులో మంత్రుల పక్షముకు చెంది, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ
విధానము కొనసాగించ భక్తిపూర్వకముగ పనిచేసిన వాడను.
మాడేండ్లకాలము పార్లమెంటురీ కార్యదర్శిగా పనిజేయుటచే
పరిపాలనా విధానము లోపల విషయములు గూడ తెలియును.
మియొక్క తెలివైన సలహాను బర్మిను హేడ్ ప్రభువుగారు
అనుసరించి ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును అంత మొందించినచో
అట్లే విచారమండవని నేను రూఢిగ చెప్పగలను మీరను
కొనిన కీర్తిగగాక, భారతీయ రాజనీకర్షణలకు చాల సహాయపడిన
వారగుదురు

యజ్ఞము కోజులలో మిషన్ ప్రధానామాత్యులు స్వయం
నిర్మాణములను చున్నగు పెద్దకట్టలకు జెప్పుచున్న పుడుమిరీ
వ్యాసమునందు వ్రాసిన భావములను వెల్లడించిన బాగుండెడిది.
అప్పుడే “ఇండి గాను బిస్మిత్ సంపాదించితి మని” నుడివిన
బాగుండెడిది. మీరు చిత్రి విషయములగూర్చి సందేహములేక
గానికబాదులు, పుక్కిడి పుర్కూములను చెచ్చి ప్రతికా
ప్రధాన వ్యాసమునం దెక్కించుచున్నారో ఇండియాను యెన్న
డైన యుద్ధము చేసి కత్తితో గెచ్చిరా? ఒకవేళ ఖడ్గ సహాయ
మునే గెచ్చినచో, అది యేవరి ఖడ్గ సహాయమో జ్ఞప్తి
యున్నదా?

నీచపు అసత్యము

“ద్వంద్వవిధానము కొనసాగుచున్న రాష్ట్రములలో
నైనను ప్రమాదకరముగ అపవాదులు అపహేళన బాటుటకు
బ్రిటిషు ఉద్యోగులు మధ్య పడవలసివచ్చుచున్నదని” మీరు
వ్రాసిరి. ఇండియాలోని అభివృద్ధినిరోధించు ఆంగ్లో ఇండియను
పత్రికలలో నేటియుగూడ యంతరీ నీచపు అసత్యమును వ్రాసి
యుండుదు. కాని, అజ్ఞానము “దేశీయ ప్రజల” నెదుట
యుంచుకొని ఇండియా రాజకీయములగూర్చి, మంత్రులగూర్చి
మీరు ఏన్నేని అసత్యములు వ్రాయవచ్చును. బ్రిటిషు ఉద్యో
గులు వారించిన ప్రమాదకరముగ అపవాదులేవో తెలియజేయ
గలరా? కలకత్తా ‘బ్లాకు హోలు’ కథనము మరపించు
నట్టి 70 మంది మాపిగా కైదిలను గాలిచొరని రైలు పెట్టెలో
దెట్టి హత్యగావించుట మిఉద్యోగులు వారించిన నానిలో నొ
కటి గాబోలు నేమి?

ఈవిధానము భారతదేశ ఆర్థికస్థితికి వివాదకరముగ ను
న్నదని మీరు వ్రాసినారు. అందు మాత్రము మీరు నిజము పరి
కిరి. ఈవిధానము యండగనే 1919 సం॥ 3 మాంశేనుగారు
ఇంటిరియలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములను అమిలముగ నెచ్చిం
చిరి. ఈవిధానముపట్లనే రీకమిటివారు సాలునకు కోటిరూపా
యలకు పైగా వ్యయభారమును మాడేమునై. మోపిరి.

ఇప్పుడు, దేశీయ అధికార మిమంచు పోల్కొట్టకొనరా
దని జెప్పుచు మీరు ముగించిరి మిమాటకు నేను తథాస్తు పలు
కుచున్నాను. ఏమన, మిరెంత బిరుగగా భారతదేశముపై స్వాధీ
చేయుచుండిన భారతదేశ మిఅధికారము నుండి విడుదల యగు
టకు అంతదగ్గర చేరుచుండును. మాకు ‘యజ్ఞభాసము’ మార్గం
లా విధానము కావలయున్నది. ఇతర అసందర్భము లవునర
ము లేదు. నూతన మార్క్సింగు పోస్టు మాకు సహాయము జేయు
గాక.

మాన స్థోల్లాసి నీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణగూఢికు!
కీరమలో ఉష్ణాధిగమ్యుచే కలిగెడి ప్రత్యేకకాల
కిమాత్రలు తివ్యావృత్తిము. అశీర్వము, అభిచి, అభివృత్తి, అభి
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శర్యాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పాచ్యములు, శిరస్సు,
ప్రేక్షు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు భిత్తును.
ఈమాత్రలు మేహవారిజొప్పలను వెల్లడితే నూన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగ గుర్తించు
మునుటచేలిన పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడేమాచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరం

(ఒకవిలేఖరి)

జూలై, 8:— మ్యూనిసిపల్ ఆయుర్వేద ధర్మవైద్య కాల శృతియ వార్షికోత్సవమున్ను ఇన్నీసు కేటయందలి బ్రాంచి వైద్యశాల ప్రధానవార్షికోత్సవమున్ను మూడవరం హాలులో ది 2-7-25 వ తేది నుంచు వారం సాయంత్రం 5 గంటలకు మహారాజశ్రీ డిప్యూటీ జడ్జిగారు గొల్లకోట గంగాధర సోమయాజులగారి ఆధిపత్యమున జరిపబడినది.

రిలక్ సంస్కృత పాఠశాలయందలి విద్యార్థులచే ధన్యం తరి ప్రార్థన చేయబడినది.

అగ్యశాల, శృతి, స్మృతి, ఆయుర్వేదప్రమాణములతో ఆహారవిహారములను గూర్చి విపులముగా నుపన్యసించిరి.

ఆయుర్వేద ప్రాశస్త్యమును గూర్చి ఆయుర్వేద విశారద, చావలి రామమూర్తి కాస్తూరిగారు, ఉపాధ్యాయుల సూర్య చింతామణి కాస్తూరిగారు, గరికపాటి శివపతి శర్మగారు విపులముగా నుపన్యసించిరి.

ఆయుర్వేదప్రచారమును గురించి శ్రీయుతి పి. నారాయణదేవు, నారాయణమూర్తిగార్లచే ప్రభావంజకముగా నుపన్యసించినది.

అగ్యశుని ఆంత్యోపన్యాసమున ఈ వైద్యశాలకు అనుకూల మయ్యి భవనమున్ను, దానికి సంబంధించిన సమాచితల తోటయున్న ఒక వైద్యపాఠశాలయున్న కలెక్టరేటును పని పురపాలకసంఘమువారిని హెచ్చరించుచు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

కందుల లక్ష్మీపతిగారు పురపాలక సంఘము కేరవున అగ్యశునికి వందనము లర్పించిరి.

హైదరాబాదులో

శకుంతలనాటకము

(ఒకవిలేఖరి)

25-6-25 తారీఖున శ్రీమైలవరం బాలభారతి సమాజ మువారు శకుంతలనాటకమును కడుమనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. మా హయిరరాబాద్ హాసులకు శ్రీయుత యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారి యుత్సాహమువల్లనే ఈ సమాజము జూబిలీ భాగ్యము గలుగజేయవలసివచ్చింది. దేవ మనుగ్రహించి మాకాయవకాశముగల్గించి కన్నులుగిరిన ఫల మనుభవించజేసెను.

మహాభుజుల శ్రీరాజా సర్ కింగ్ ప్రసాద్ బహద్దరు గారు దుర్గభక్తుల తేజవల్లనాన్నిగూర్చి సభ సలంకరించిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవి, శూమిత్రయ్యను గొప్పగొప్పజాగీరు దారులును, శ్రీ వెంకటరంగారెడ్డి కొత్తాల్లగారు, దివాన్ బహద్దరు ఆంధ్రమం అయ్యంగారు బి. ఏ. బి.యల్. హయి కోర్టువకీలుగారును, మామపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు మొదలగు మహానుభావులు విశ్వేంద్రుల యానాటిప్రేక్షక బృంద మంత విలువగలదియో తెలియనగును. చాలమందికి ప్రజ్ఞేశము దొరుకక నిర్విజ్ఞులై తిరిగిపోయిరి. హాలు క్రిక్కిరింపొయెను.

రంగభూమి శ్రీయడవల్లి సూర్యనారాయణరావుపంతులుగారు తమవైభవ భావలీనాదులచే సభ్యుల నిమిషములలో వశపరచుకొనిరి. అంతట యూరకొనక మహావికారి దాసుని స్తోత్రములను మృదుమధుర శారీరమున భావానుసార్యమైన రాగపాకడలతో జదివి వెంటనే తెలుగుపద్యములను నెమ్మదిగ, స్పష్టముగ పాఠ్యముగ చాడి సభ్యులకై రసవంతముల జేసి యనిర్వాచ్యమైన యొక ప్రదర్శనను గొప్పయి యడల బంధీకృతముగాంచి స్వస్థానమును దిరిగిజేరుటకు సాధ్యపడనియ కుండ జేసిపెట్టెను. ఈసందర్భమున సంస్కృతముందు నుంచి పాండితియు గంగాభీమానియు మైకోవ్వనకీలును అయిన దివాన్ బహద్దరు ఆరావముదం అయ్యంగారు వేదకవిక్కి యీ తీరున గొనియాడిరి. “నేడు మన పురవాసులందరము శ్రీ సూర్య నారాయణగారికి యంతయు బుణ్యపడియున్నాము. ఆయన మనలనందరిని యీశోజన తరింపజేసెననుటలో సత్యమోక్షి యిందుములేదు. సంస్కృత

తకవులలో కాళిదాసు మహానుభావుడు. ఆయన నాటకము లన్నిటిలో కాకుంటేలే ప్రేమకా. అట్టిదానిని భావము జేడకుండు, రసాభాసను జేయక మిక్కిలి సామర్థ్యముతో వీరు ప్రదర్శించుచున్నారు. మనము నిజముగా ధన్యులము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సూర్యనారాయణగారికి సరితూగగలవారు లేరను నిశ్చయము. ఆయనకు సాహిత్యజ్ఞానము బాగుగానున్నట్లుగపడెడిది. తేకుంటే యాయద్యుతిభావ ప్రకటనాతిశయము లభింపదు. కాళిదాసుని యుత్తమకృతియొక్క గొప్పతనము నేడీయనద్వారా విదిత మగుచున్నది. శకుంతల పాత్రధారి సంకీర్తరావుగారు మిక్కిలి నేర్పుతోను, రసజ్ఞులతోను పాత్రాచిత్త్యమును గాపాడి మనఃసంతోషనిమగ్నులజేసిరి. వీరినపురమన మంతయో కృతజ్ఞులము.”

శకుంతలను గాంధర్వవిధిచే వివాహము గావించుకొను దృశ్యమునందు శ్రీ సూర్యనారాయణగారు మిక్కిలి సరసముగ, మిక్కిలి చమత్కృతిగ, మిక్కిలి రమ్యముగ, మిక్కిలి అద్భుతముగ వ్యవహరించి వత్సలని మెప్పుకొనెడిరి. శకుంతలను ఆనవాలు పట్టలేని సమయమునందు కన్యశిష్యులతోను, శకుంతలతోను సలిపిన సంభాషణవైఖరి వారి ప్రతిభావిశేషమును వెల్లడించినది. చివరకు భార్యను, కొమరుని మరల కలిసికొను సంవర్ణములలో

వీరి మేధాశక్తి, పాండితి, లోకానుభవము, పాత్రాచిత్త్యకట మై విద్వాన్, నటశిఖాహానియను విరుదముల శబ్దార్థములను అపుడు తెలిసికొన నవకాశము గల్గించెను. తన కొమరుడుని యనుమానము, కాదని యనుమానము, ఇట్టి అంతర్ద్వందములు యాదృశ్యమున బనిచేయును.

శ్రీరాజా కింగ్ ప్రసాద్ బహద్దరుగారు ఒక వెండిపీల్లును కంపెనీవారికిని పాదులు కొన్ని పతకములను కొందరి నటులకును బహుమానముజేసి కృతజ్ఞత వెల్లడింపజేసిరి.

శ్రీ సూర్యనారాయణరావుగారు మరల యె పుడు వత్తుకో? రామదాసు వేషము వారికి పెట్టినదిజేరి వింటిమి. వారిని రామదాసుగాజూచు భాగ్యముకై యువ్వెరులూరు చుంటిమి. కాని మా కాయదృష్టప్రాప్తి గల్గింపకుండనే వారు మరలిపోయిరి. అందుకై మైద్రాబాదు సికింద్రాబాదులు యెంతయో పరితపించుచున్నారు. వారిని మా కాఫలానుభవము గల్గజేయవలయునని బ్రాధించుచున్నాము.

వేలకునుండు వెల సీసా 1-కి రు. 0 4-0

ఈ నూనెను తలవరాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మ తాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

వేగుజుక్క బుక్ డిపో, బరంపురం, (గంజాం)

వెల రు
1-8-0.



పోస్టల్ ప్రత్యేకము.

గ్రంథకర్త:— ‘వాడేవీడు’ ‘నేనే’, కాలూరాయి, అను నపు ర్య నిరూపమాన నిరూపక నవలాతిలకముల వ్రాసి మెప్పు వడసిన మ. శ్రీ. దేవరాజు వేంకట కృష్ణారావు పంతులుగారు.

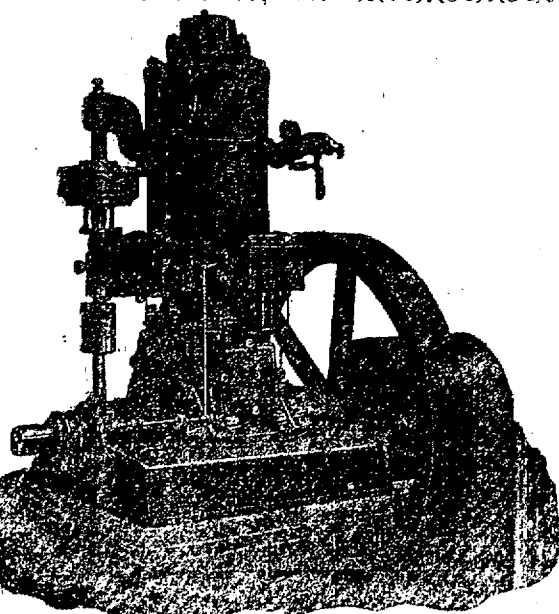
ఆకాశము బలె నిర్మలంబగు రామాయణ కథావస్తువున రెట తప్పుల ఎమఁబలు, రాగల వక దిగ్భ్రమ యీ పుస్తకము చదువు వరకును మా చదువరులు దెలిసికొనజాలరు. చదువ నారంభించిన విడువజాలరు.

శ్రీరాము వివాహమునకు బూర్వము జనక ప్రాప్తుడై సీతారాముల నెటులనైన గలవ నుద్దేశించిన విద్యావిక్రమి కల్పిత యజ్ఞమునకు రాణుడు సారణప్రేరితుడై, సీతావహరణమునకు వచ్చియో దెచ్చుగానక, దారాము వేషమున సీతను గొనిపో నుద్దేశించి మాయసీతను గాంచి నిజ సీత యని భ్రమజేంది మోసపోయి సంగంకృతాపరాధము నకుఁ జింతించి, పగసాధింప పాతాళ లంకేశ్వరుని సహాయ మభిలషించి, తుద కాతండును చె జిక్కిన సీత స్వచ్ఛ భయములన మామయగుట రావణునికంటె వేయుమడుంగు లధికముగ మోసమునొంది, చిఱితిండి, లంకేశ్వర పాతాళ లంకేశ్వరులు రాముడు హరువిల్లి విరచుటయందును, సీతాకళ్యాణ సమయమునను, పంతులన నెన్నియో యుపములు వన్ని, విఫల మనోధూకుటయ్య, లోనగు భయానక విషయములతో, నసంఖ్యాక రామాయణ సారాంశములతో, శ్రీరాముకాలపు, ఆర్థిక, చరిత్రాత్మక, భూగోళ విశేషములతో వివిధరంగుల చిత్రపటములతో, నపూర్వమైన, నవర సభరితమున కథావిధానములతో త్వరలో మిమ్ముల దర్శింప నున్నది.

ప్రముఖ స్వల్పముటలూ జేసియు, పుస్తకము గోరువారధికముగుటను, గ్రంథమున కథా సందర్భానుసారముగ బొంధపరుపబడు పెన్సిల్ లు పలుముల కగు వ్యయ మధికముగుటను, ముందుగ నొక రూపాయి అడ్వాన్సు నిచ్చిన వారికి రజీదు నిచ్చి, మున్నగును నిర్ణయించబడబోవు ఆపలు ఖరీదున 0.40 లెగ్గించి, తప్పక వారికి ప్రతుల పంపజేయ పూచివడగలవారము. శ్రీమైకాలములోనే ప్రచురింపబడును. (వైండులో నున్నది)

1921 జూలై నెలములలోగా అర్జర్లను పంపు వారికి చందాదాదల కొసంగు వెలకే లభించును.

డి. వి. కృష్ణారావు, బరంపురం (గంజాం)



ది “టక్సు హామ్” (క్రాడుఅయిల్ ఎంజిన్ నులు 7½ బి. హెచ్.

పి. మొదలు 240 బి. హెచ్. పి. వరకు తయారు చేయబడును. మిక్కిలి సామాన్యమైన మాదిరిది. పని చేయుటకూడ సులభము. చతురత లేనివారుకూడ దీనిని సులభముగా గ్రహించి నిర్వహించుటకు పిలుగలదు. ఎంజినులలో చిత్తకృతభాగములు లేవు. అన్ని భాగములను పూర్తిగాను సులభముగాను పరిమింపుటకు పిలుగలదు. ఈఎంజినులు బ్రిటిష్ యుద్ధ నావలకు సరఫరా చేయబడినవి. 1923 యేడాది జులైలో జరిగిన ప్రపంచ ప్రదర్శనమునందు ఈ ఎంజినుకు “గ్రాండ్ ప్రిక్స్” అ గొప్ప బహుమతి నియ్యబడినది. 7½ బి. హెచ్. పి. ఎంజినులు ప్లాటూలో సద్దముగా నున్నవి.

ధరకు, ఇతర వివరములకు

ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

Sole Agents:— V. RAMAKRISHNA & Co., 7/9 Angappa Naick Street, Post Box No. 169 MADRAS.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము

ఈ సంస్థ ఆంధ్రదేశమున ఆయుర్వేద విజ్ఞానమును వ్యాపింపఁ జేయునట్లు నిర్వహించుచున్న ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళనాంతర్గత సంస్థలలో నొకటిగా ప్రతిస్థాపితమైనది నిఖిల భారతవర్షమునకును సంబంధించి ఆయుర్వేదవిజ్ఞానమువిషయమున పనిచేయునట్లు యొకటి ఏర్పడి యున్నను, ఆంధ్రదేశమున మాత్రము ఆచరణమున నుండి వచ్చుచుండు వైద్యసంప్రదాయమును బాగుచేసి అభివృద్ధికి తెచ్చుటకును ఆంధ్రదేశమున వాయుర్వేద విజ్ఞానము బాగుగా పెంపొందించు పనులను ప్రత్యేకముగ నిర్వహించుటకును ఆంధ్రదేశమునకు మాత్రము సంబంధించిన ప్రాంతీకసంస్థ యొకటి యుండుట ఆవశ్యకమని తలచి ని భా ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపు టుద్దేశములకు భంగము కలుగకుండు పనిచేయు పథకంతో 1910 వ సంవత్సరమున ఈ సంస్థ నెలకొల్పబడి 4 సంవత్సరములనుండియు బాగుగ పనిచేయుచున్నది.

విద్యాసంస్థలు-గురువులు

ఈ విద్యాపీఠము ఏర్పరచిన పాఠ్యవిధానము ననుసరించి ఆంధ్రదేశమున కొన్ని విద్యాసంస్థలును కొందరు గురువులును విద్యార్థులకు విద్యాశిక్షణను నొసంగుచున్నారు. బెజవాడ యందలి రామమోహన ఆయుర్వేద కలాశాల ధర్మవైద్యశాలల పాలక సంఘమువారు బెజవాడయందొక ఆయుర్వేద విద్యాలయమును స్థాపించి మన విద్యాపీఠమున కప్పగించి యున్నారు ఇట్టి యాదార్యమును చూపిన తత్ఫలక వర్గమునకు కృతజ్ఞతను విద్యాపీఠమున నందించు చున్నాను ఈ విద్యాలయము ఈ జూలై మాసము మొదటినుండి తెరవబడి పని జరుగుచున్నది. సమగ్రముగ సభ్యాపకు లగ్యయనము చేయుచుట కేర్పడి యున్నాడు విద్యార్థులు వచ్చి చేరుచున్నారు. నిఖిలభారత ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముల విద్యావిధానములు తెలియందును గల పద్ధతుల ననుసరించి విద్యాశిక్షణ విస్తృత జరుగును. దీనిని నడుపుబాధ్యత మనవిద్యాపీఠమున కప్పగింప బడినను, ఆంధ్రుల వైద్యులందరును మన ఈ విద్యాలయమున తమవిద్యులకు విద్యాశిక్షణము నిప్పించుటగాక!! మరియు నెల్లారనంకుల సంస్కృత పాఠశాలయందును తెనాలి జాతీయ విద్యాలయమునను సికిందరాబాదు ఆయుర్వేద పాఠశాలయందును ఏలూరు గాంధీ ఆంధ్ర జాతీయ విద్యాలయము నను మన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి విద్యాశిక్షణ మొనంగుచున్నారు. శ్రీకాకుళమువాస్తవ్యులు వైద్యశాస్త్ర ఈశ్వర సత్యనారాయణ శర్మగారును కాకినాడ వాస్తవ్యులు వైద్య నిష్ణాతమల్ల నారాయణశాస్త్రిగారును కుమారదేవనాస్తవ్యులు రాజవైద్య వంగల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారును తాడేపల్లి గూడెంవాస్తవ్యులు ప్రాణాచార్య చీమలకొండ నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారును నూజివీడు వాస్తవ్యులు చివుకల సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారును తెనాలి వాస్తవ్యులు ములుగు రామలింగయ్యగారును బందరువాస్తవ్యులు రాజవైద్య అగ్ని హోత్రం విజయపాఠశి ఆచార్యగారును కలిగిరివాస్తవ్యులు లేఖరు వెంకట శివశర్మగారును మనపాఠ్య క్రమము ననుసరించి విద్యార్థులకు విద్యాదాన మొనంగుచున్నారు. ఇంకను ఆంధ్రదేశమునందలి వైద్య విద్యాసంస్థలను వైద్యగురువులును ఈ సంస్థకు సంబంధము కలుగజేసుకొని దీనికి అభివృద్ధి కూర్చు పలయునని కోరుచున్నాను.

సీక్రము

వై సంస్థలయందును గురువులందఱు వైద్యవిద్యాశిక్షణ మునందుచుండు శిష్యులను పరీక్షించి అం దు తీర్ణులైనవారికి సన్మానముచేయుట కేర్పాటుచేయబడినది. మనవిద్యాపీఠపరీక్ష యం దు తీర్ణులైనవారికి "వైద్యవిద్యాక" అనువిరుదము నిచ్చి సత్కరింతురు. ని. భా. విద్యాపీఠపు పరీక్షలయం దు తీర్ణులైనవారికి "భిషక్" "ఆయుర్వేదవిశారద" అనుభిషేకము లియబడును. మనవిద్యాపీఠపరీక్షలలో సర్వోత్తములుగ భుజిర్ణులైనవారికి బందరు వాస్తవ్యులు రాజవైద్య అగ్ని హోత్రం విజయపాఠశి ఆచార్యులవారు రు రెం-0-0ల నెలగల యొకస్వర్ణపతకము నొసంగి సత్కరింతురు. ఇట్టిమనసరీక్షలు మాడునంతవరకు రములనుండియు జరుగుచున్నవి. కొందరు ఉత్తీర్ణులై సత్కారముల నందుకొనియున్నారు. అట్టివారికి మనఆంధ్రదేశపు స్థానిక సంస్థలును ఉదారులును స్థాపించు వైద్యాలయములయందు వైద్యోద్యోగముల్లో సంగి ప్రోత్సహింతురుగాకయని వేడుచున్నాను. ఈసంవత్సరమున జూలై ఆగ్రహారమున పరీక్షలు జరుగును. పరీక్షార్థులకు ఈ 15 వ తేదీకి వివరములు తెలుపుదును.

పరిషత్తు

విద్యాశిక్షణము నొసంగుచుండు గురువులును పాఠశిష్యులును ఇరవైవైద్యులను పంపితులును ఒక్కొక్కరికి సంస్థ : మయములను గురించి పూర్వపక్ష సిద్ధాంతరూపములను చర్చలు ననుసారతన విరచి గ్రంథముల పరిశీలనములను ఓషధుల వివర్ణములను చేయుచు "వైద్యవిద్యసంభాషణ"నుజరిపించుటకై ప్రతి సంవత్సరమునను కార్తీకమాసమున భన్వంతరిజయంతిరోజులలో ఒకవారము "ఆంధ్రవిద్యవైద్యపరిషత్తు"నుజరుపుటకేర్పాటుచేయబడినది. ఆవిధానము ననుసరించి రెండుసంవత్సరములనుండియు పరిషత్తుసమావేశములు జరుగుచున్నవి. ఈవర్షమునను జరుగగలదు. ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలలో ను తీర్ణులైనవారు పరిషత్తున నిర్ణీతవిషయములలో పాల్గొని పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు జరిపి విజయము నందినయెడల అట్టివారికి తెనాలివాస్తవ్యులు శ్రీయుత వైద్య ములుగు రామలింగయ్యగారు స్వర్ణపతకము నొసంగి బహూకరింతురు.

గ్రంథ ప్రచురణము

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షల వాక్యక్రమమున వేర్వడియుండు 1 శాస్త్రము, 2 స్వస్థవృత్తిము, 3 నిదానము, 4 చికిత్స, 5 ద్రవ్యగుణము, పరిభాష, 6 రసతిలక్రము అనువిషయములను గురించి ప్రత్యేక గ్రంథములను తేట తెనుగున వ్రాయించి ప్రచురింపవలయునను మాహ విద్యాపీఠసభ్యులకు కలిగియుండెను అట్టి ప్రయత్నముకూడ కొంతవరకు జరిగి యున్నది. ఈసంవత్సరమున నట్టి గ్రంథములు ప్రచురింపబడ గలవు. ఈగ్రంథములును ఇంకను చరక సుశ్రుతాది ఉత్త గ్రంథములును ఆంధ్రోపియందును ఆంధ్రవ్యాశిష్యులును చేర్చి ప్రచురించుట కొకయేర్పాటు విద్యాపీఠమున జరుగగలదు. మహా జనులును వైద్యులును వైద్యాభిమానులును ఈమహోద్యమమునకు తోడ్పడ వేడుచున్నాను.

ప్రార్థన

వై చూపబడిన ఘనకార్యములను నిర్వహించి ఆంధ్ర ప్రాంతమున వాయుర్వేద విద్యాభివృద్ధి కలుగుజేయు నుద్దేశ్యముతో నీసంస్థ ప్రతిష్ఠాపింపబడి అసమానముగ దీక్షతో పనిచేయుచు వై చూపబడిన ఘనకార్యముల నిర్వహించుచున్నది. ని. భా. వర్షీయ సంస్థకు సంబంధించిన అన్ని ప్రాంతములలో ఆంధ్రప్రాంతము మిన్నయని వర్షీయు వాసియుగనునట్లు మన

విద్యాపీఠము పనిచేయుచున్నది. కాని మహాజనులలో దాన్ని కలుగజేచుట శ్రమయగుచున్నది. వై చూపబడిన పనులు నిర్వహించుట సమానశక్యముకదా? ధనములేమిలే వై కార్యములను నిర్వహింపజాలక శ్రమపడుచున్నాము. కావున ఆంధ్రదేశమునందలి తెలంగా జిల్లాబోర్డులును జమీందారులును భూస్వాములును పాఠశాలగురువులును మహాజనులందరు వారి వారికి తోచిన ధనసహాయము నొసంగి మా యీమహోద్యమమును కొనసాగింపవలయునని విద్యాపీఠమున ఈప్రార్థన నందించుచున్నాను. ఆంధ్ర మహాజనులందరును మా యీకోరిక నాలింతురుగాక!!

విశేష సూచన


బెజవాడయందు స్థాపింపబడిన రామమోహన ఆయుర్వేద కలాశాలను నిర్వహించు సంవత్సరమున నేను ప్రస్తుతము నా నివాసమును ఏలూరినుండి బెజవాడకు మార్చుకొనియున్నాను. కాబట్టి వివరములు తెలియగోరువారు శ్రీమాన్ కవిరాజు ప్రతిపాదించిన కృష్ణమాచార్యులు రామమోహన ఆయుర్వేద కలాశాల గవర్నరుపేట, బెజవాడ అని వ్రాయవలెను.

ప్రొ. కృష్ణమాచార్యులు,
ఆం. ఆ. వి. పి. మంత్రి.

కామామృతము

ఒక కేమాత్ర! 1 గంటకేగుణము!!

ఈ యామృతము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్ర దీసికొనిన ఎంతయుపీనమైన శుక్రమై సమ కెంటకే సంసారసుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుష్పకొనిన మూత్రములోగలిసి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన విక్లిప్తి శక్తివంతులు కాఁగలరు. ఆశేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యామృతము, విాయుల్లరగులు రహస్యముగా నుంపఁబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 20-0 అమృతాశ్రమము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.



కామినియా నూనె

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వర పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామియా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యోపధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షనల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి, 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0. వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటో దిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.


1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్ని దిశలను వ్యాపించును.

వై కామినియానూనె, ఆటో దిల్ బహారు మందుసరకులను ప్రతివోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ వ కేంట్లగు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడలుగలవి.




అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ద్యోతయముద్రణము! త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! కొలదిప్రతులు మాత్రమే!!
శ్రీయత శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితముగు
సావిత్రి నాటకము వెల రు 1-0-0
ఇదివరకు ఆర్థరులకు సప్లయికానివారు తిరిగి ఆర్థరులను సంపదలయను
శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారును,
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారును ప్రదర్శించిన
దీ నాటక రాజ మే
వలయువారు:— వ్రెండ్సు అందుకో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.

MAN REPAIRING TABLET "వెన్" "నెడన్"



ఈ దివ్యమధము శ్రీ
పురమ జాతలకు సంభోం
శరీర బలహీనత, శుక్లవర్ణము
నపుంసత్వము, స్వప్నకృలనము, అతీత శ్రీ సంభోగము వగైరాల
వల్ల కలిగే చిక్కిన వ్యాధి చిహ్నములకు నివృత్తయ నివారిణి.
ఇందులో బ్రిటిష్ (ఫార్మకోపీయ) ఔషధగ్రంథములలో బహుళపరిచిత
మిక్కిలి సుకమార సుప్రసిద్ధ బలవర్ధకావధముల (టానిక్స్) ముఖ్యగుణ
పరివహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టికలుముచే శుద్ధయైన యీ
"నెడన్" అను సిద్ధమధము, సహజ రసాద (Chemistry) వైద్యచికిత్స
శాస్త్రము Therapeutics)
ల విమల చక్కలతో బయ
లుపడిన నరములకు కలువై
మును కలిగించు టానిక్స్
లలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమమైన

Sold Everywhere

చనిన సంపూర్ణముగా నభ్యుదయింది.
అతిబలహీనతగా నున్నప్పుడు "నెడన్" అనునది ప్రేమాతగా యుపయోగించ బడవలెను.
ఇది యీ క్రింద కనినవారివద్ద కొరకును—
మదరాసు రాజధాని సోల్ యేజెంట్లు అయిన దాదా అండ్ కో., కె. మి. స్టేస్.
ఎన్. స్టేస్, మదరాసు.


అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన నంబీవి.

బలహీనత నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,
ఈ అమోఘమైన ఔషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లీసోఫాన్స్ రేటులు,
ఇతర మామూలు ఔషధులచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు
ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును
ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు.
కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము
సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd. CALCUTTA

ఇప్పుడే అచ్చయినది! నచ్చనినో సామ్య వాసనుచేయుదుము!!
జాతకరత్నము II భాగము
ఇది సుమారు 200 పుటలుగల యదృశ్యగ్రంథము. అగ్ర
స్థులము, భావస్థులము, గ్రహస్థులము, ఆప్తకవర్ణమోడశం
వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంశర్థ శాఫలితములు, మున్న
గు పెక్కుహంకములతో శ్లోక తాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము
వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి
ద్వాదశభావములు చర్చింపబడినవి. శ్లోకసంకములన్నియు
చక్కగా ఇరుడ్చబడినవి. ఇది యింటికొకటిప్పుడు
వెల 2.0 0. మొదటిభాగము రు 1.0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
గ్రేట్ యిండియా బోక్స్ షాల్ వలయుము,
కళింకోట, వికాఖపట్నంబిల్లా.

ప్రతాపకస్తూరిమూత్రలు



మిక్కిలిపూతును సువాసన గలది. శాం
బూలములోగాని విడగా గాని 1.2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా
నుండుటయేగాక, అశ్లేర్ణము, వాయువు, జ
లుబు, జ్వరము, దగ్ధ, ఉబ్బసము, కలరా,
ప్రేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును.
ప్రతి గృహమందుండ దగినది. వి. పి. ఆ. రి
250 మాత్రల సీ|| 0.4-0 డజన్ సీ|| 2.0-0
పి. సి. పి. అందుకో,
అయ్యర్వడమాజం, పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా)

**అందరిలోను శాంతముగానుండిన
మీరు తప్పక నిర్మలముగా
నుండెదరు**

అయితే నిర్మలమైనవనస్సు లేవనడు శాంతముగా నుం
డుట అసాధ్యము. కలకలుగలవనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛ కూడ
నుండదు.
శాంతమైనవనస్సు గలిగియుండుటకు, సుప్రసిద్ధమైన మా
ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను వాడుడు. అది తప్పక గుణమిచ్చును.
ఇంతేగాక వరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, అశ్లేర్ణము
మొదలగు వ్యాధులు కూడ గుణమును. 82 మాత్రల గల బుడ్డి
కి ధర రు 1 మాత్రమే పూర్తివివరములు గల మాత్యాలలా
గునకై వ్రాయుడు.
ఆతంక నిగ్రహ ఫార్మసి
26, బ్రాడ్వే మద్రాసు
గజ్జి కి తైలము
వెల డబ్బీ 1-కి రు 0.4-0
గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పి
ల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును వాడుగు
పూటలురాచిన గజ్జి, చీడ, దిలుము, జీల మొదలగునవి వశించును.
తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పొక్కుఖర్చు లభిష్ఠుగును గాన
ఇతరమందులతో కలిపి తప్పించుకొనుట యుక్తము.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, మద్రాసు.